

VINCZE GÁBOR

A romániai magyar kisebbség történeti kronológiája 1944–1953*

- 1944. augusztus 24.** Megalakul az első Constantin Sănătescu-vezette kormány. Tagjai többek között: nemzetvédelmi miniszter: Mihail Racoviță tábornok, külügyminiszter: Grigore Nicolescu-Buzești, belügyminiszter: Aurel Aldea tábornok, igazságügyminiszter: Lucrețiu Pătrășcanu (Román Kommunista Párt), államminiszterek: Iuliu Maniu (Nemzeti Parasztpárt), Constantin (Dinu) Brătianu (Nemzeti Liberális Párt), Constantin Titel Petrescu (Romániai Szociáldemokrata Párt). → 1944. november 3.
- 1944. augusztus 29.** Moszkvába érkezik a román béke delegáció: Lucrețiu Pătrășcanu, Ghița Pop, Ion Cristu, Barbu Știrbey és Dumitru Dămăceanu tábornok. → 1944. szeptember 12.
– Bukarestben a Román Kommunista Párt és a Romániai Szociáldemokrata Párt Központi Bizottságai közös konferenciát tartanak, ahol határoznak „az egységes szakszervezeti mozgalom megszervezéséről az osztályharc és a proletár internacionalizmus elvei alapján.” Megalakítják az egységes szakszervezeti mozgalom szervezőbizottságát. → 1944. október 2.
- 1944. szeptember 1.** A magyar kormány tiltakozó közleményt ad ki, mivel tudomására jut, hogy a dél-erdélyi hatóságok augusztus 24. óta több száz magyar vezető személyiséget, és papot szedtek össze és internáltak különböző regáti és dél-erdélyi táborokba, Țirgu-Jiu-ba, Focșani-ba, Lugosra, Belényesre. (Többek között Belényesen raboskodik Buthy Sándor magyarremetei lekipásztor, későbbi nagyváradi református püspök, és Olosz Lajos, a királyhágómelléki református egyházkerület főgondnoka, költő és még sokan mások.) → 1944. szeptember 9.
- 1944. szeptember 2.** A Monitorul Oficial (Hivatalos Közlöny) közli az 1626. sz. királyi dekrétumot, mely helyreállítja (az eddig hatályban levő 1938-as alkotmány helyett) az 1923. március 29-i alkotmányt; hatályon kívül helyezi az 1940 szeptember 5-7. között kibocsátott fasiszta jellegű törvényeket. Az ezen a napon kiadott 445. sz. törvény megszünteti a Románosítás Nemzeti Központját, a 422. sz. (amnesztia jellegű) törvény pedig intézkedik az internáló táborok feloszlításáról. (Ennek a végrehajtása 1946-ig elhúzódik.) → 1945. március 19.
- 1944. szeptember 5.** A Kommunista Ifjúsági Szövetség (Uniunea Tineretului Comunist) és a Szocialista Ifjúsági Szövetség (Uniunea Tineretului Socialist) létrehozta az Ifjúságfrontot (Frontul Unic Muncitoresc al Tineretului)
– Horthy Miklós megindítja a támadást Dél-Erdély ellen Tordánál, és a Szalonta-Arad szakaszon. Még ezen a napon bevonulnak Tordára, mely csak 5 napig marad a magyar csapatok kezén. A további előrenyomulás pár nap után Miriszló körül elakad. → 1944. szeptember 16.
- 1944. szeptember 9.** A román hatóságok Nagyenyedről és a környező falvakból magyar túszoikat szednek össze. (Többek között Vita Zsigmondot, Kacsó Sándort.) ← 1944. szeptember 1.

---

* A kronológia javított, bővített változata a későbbiekben kerül fel az internetre. Az érdeklődő forduljon a szerzőhöz.

- A román csapatok elfoglalják Sepsiszentgyörgyöt. → 1944. szeptember 19.
- 1944. szeptember 11.** A szovjet csapatok bevonulnak Csíkszeredába.
- 1944. szeptember 12.** Moszkvában a román delegáció aláírja a Szovjetunióval a román-szovjet fegyverszüneti szerződést. A szerződésben Románia elismeri katonai vereségét és vállalja a közös harcot (legkevesebb 12 hadosztállyal) Németország és szövetségesei ellen. A 2. pont szerint internálja a területén található német és magyar állampolgárokat. (Ezt a román hatóságok úgy értelmezik, hogy a német ill. magyar *nemzetiségű* lakosokat internálhatják.) A 15. pontban Románia vállalja, hogy feloszlatja az összes fasiszta katonai és politikai szervezetet. A 19. pontban: „A szövetséges kormányok a bécsi döntésnek Erdélyre vonatkozó határozatát semmisnek tekintik s egyetértenek azzal, hogy a békeszerződésben történő jóváhagyástól feltételezetten Erdély (vagy annak legnagyobb része) adassék vissza Romániának...” (Lucrețiu Pătrășcanu Moszkvában egy sajtótájékoztatón kijelenti, hogy az augusztus 23-i államcsíny Mihály király tette volt, és a Román Kommunista Párt szerepe nem volt jelentős.) → 1945. január 20.
- Kolozsváron az Erdélyi Kör (az Erdélyi Párt értelmiségi klubja) Fő téri helyiségében a pár nap múlva hivatalosan is megalakuló Erdélyi Magyar Tanács egyes tagjai memorandumot állítanak össze, melyet Teleki Géza (15-én) átad Horthy Miklósnak. A memorandum aláírói: Tavaszy Sándor (református püspökhelyettes), Sándor Imre (római katolikus püspöki helytartó), Vásárhelyi János (református püspök), Józán Miklós (unitárius püspök), Maksay Albert (református teológiai igazgató), Boga Alajos (római katolikus prelátus, kanonok), Járosi Andor (ágostai evangélikus esperes), gr. Teleki Béla (az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület és az Erdélyi Párt elnöke), Mikó Imre, Vita Sándor (országgyűlési képviselők), Haynal Imre (orvosprofesszor), Tamási Áron (író), Venczel József (az Erdélyi Tudományos Intézet üv. igazgatója), Jordáky Lajos, (a szociáldemokrata párt részéről) Nagy István (író), Szabédi László (író), Csifó Nagy László (unitárius püspöki titkár), Nagy Géza (az Erdélyi Múzeum-Egyesület titkára), Kiss Jenő (író). Ebben kéri Horthyt, hogy haladéktalanul kezdjen fegyverszüneti tárgyalásokat a Szovjetunióval és felszólítja a Ferenc József Tudományegyetem rektori tanácsát is, ne hajtsák végre a kiűritési parancsot. (Bethlen Béla kormánybiztos a Dálnoki Veress Lajos [az erdélyi 2. magyar hadsereg parancsnoka] által kiadott kiűritési parancsot a megjelenés napján hatályon kívül helyezi. Feloldja a közigazgatásban dolgozókat a magyar államra tett esküjük alól, ezzel lehetővé téve, hogy tovább szolgáljanak a román közigazgatás visszatérte után is. Részben ennek is köszönhetően Kolozsvár hatóságának nagyobb része a helyén marad. Bethlen december 31-ig kifizeti az intézetek havi illetményeit.) → 1944. szeptember 15.
- Az Erdélyi Magyar Tanács (Dálnoki Veress Lajos támogatásával) szervezi meg a lakosság, a közigazgatás helybenmaradását, és a szakszervezetek segítségével felállítja a városi Polgárőrséget.
- 1944. szeptember 13.** A második dél-erdélyi támadás során a magyar és német csapatok elfoglalják Aradot. (Szeptember 19-én a 2. Ukrán Front csapatai, és az 1. román hadsereg egységei visszafoglalják a várost.)
- 1944. szeptember 14.** Nagyváradon meghal Paál Árpád szerkesztő, a két világháború közötti korszak egyik kiemelkedő képességű kisebbségpolitikusa.
- 1944. szeptember 15.** A kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem Rektori Tanácsának IV. ülésén elhatározzák, hogy „az erdélyi magyarságnak különböző foglalkozású és pártállású képviselői kérésére” az egyetem a kiűritési parancsot megtagadva a helyén marad. (A Rektori Tanács tagjai: Miskolczy Dezső rektor, Buza László prorektor, Rajty Tivadar dékán, Haynal Imre dékán, Balogh Ernő prodékán, Kristóf György prodékán.)
- 1944. szeptember 16.** Kolozsváron polgári politikusok, baloldali értelmiségiek, kommunisták hivatalosan is megalakítják az Erdélyi Magyar Tanácsot. Tagjai többek között: Balogh Edgár, Csögör Lajos, Demeter János, Kovács Katona Jenő, Jordáky Lajos, Venczel József, Miskolczy Dezső, Haynal Imre, gr. Bánffy Miklós, gr. Teleki Béla, Mikó Imre, Vita Sándor, Szabédi László, Kiss Jenő, Vásárhelyi János, Józán Miklós, Sándor Imre. Elnöke: Vásárhelyi János. (Az EMT a szovjet-román csapatok Kolozsvárra történő bejövetelkor szűnik meg.)

- Gr. Teleki Béla segítségével kiszabadulnak az 1943-ban letartóztatott észak-erdélyi kommunisták. (Pl. Veress Pál, Simó Gyula, Nemes József.)
- 1944. szeptember 17-re** virradó éjszaka Nagysármáson a Dél-Erdélybe betört 2. magyar hadsereg és egy, a német erők hátában megjelenő magyar csendőralakulat német közreműködéssel 126 zsidó lakost kifoszt és legyilkol.
- A minisztertanácsi ülésen Ion Maniu, Aurel Aldea, Grigore Nicolescu-Buzești azt követelik, hogy a Hazafias Gárda adja át a Belügyminisztériumnak tagjai névsorát, fegyverezzék le őket, rendeljék alá tevékenységüket a csendőrségnek és rendőrségnek. (A követelést elutasítják a kommunisták.) → 1945. január 15.
- 1944. szeptember 19.** A Monitorul Oficialban közzéteszik a 461. sz. törvényt, mely elrendeli a közalkalmazottak felülvizsgálatát. → 1945. március 30.
- Tíz nappal a román hadsereg bevonulása után megjelenik Sepsiszentgyörgyön az. ún. Maniu-gárda. („Voluntarii pentru Ardeal »Iuliu Maniu«”) A Bukarestben, Iuliu Maniu tudtával, támogatásával megszervezett félkatokai önkéntes csapatokat jórészt volt vasgárdisták, és a bécsi döntés után Észak–Erdélyből kiutasított, vagy elmenekült román értelmiségiek alkották.t. „Partizánvadászat” és az elrejtett fegyverek összeszedése címén sorozatos gyilkosságokat és rablásokat követnek el októberben Háromszék, Csík, Maros-Torda és Kolozs megyékben. → 1944. szeptember 26.
- 1944. szeptember 22.** A Román Kommunista Párt Központi Bizottsága napilapja, a Scînteia 2. száma közli Constantin Pîrvulescunak, mint az Román Kommunista Párt vezetőjének fényképét. (Az 1945. novemberi pártkonferenciáig egy hazai kommunistákból álló „trojka” vezeti a Román Kommunista Pártot: Constantin Pîrvulescu, Rangetz József, Emil Bodnăra°.) → 1945. október 6-21.
- 1944. szeptember 23.** A visszavonuló magyar csapatok nyomában megérkező román hadsereg katonái a szomszéd falubeli román lakossággal feldőlják és kifosztják a Belényes melletti Magyarremetét. „Partizán-akciók” vádjával Remetén 37 polgári lakost kivégeznek, (köztük 12-14 éves gyerekeket és 60 éven felüli öregeket.) Kishalmágyon még további öt remeteit végeznek ki.
- 1944. szeptember 24.** Gyantán a 3. román hegyivadász hadosztály csapatai nyomában érkező ún. „»Someșul« batalion fix” (helyben mozgósított, önkéntesekből álló alakulat) parancsnoka, Theodor Brîndea őrnagy 47 magyar lakost kivégeztet. → 1947. május 17.
- 1944. szeptember 25.** A Román Kommunista Párt nyilvánosságra hozza kormányzási munkatervét és csatlakozásra szólítja fel az ország összes demokrata erőit. Indítványozza egy „Nemzeti Demokrata Front” megalakítását. A Demokrata Tömb visszautasítja a javasolt kormányzási terv megvitatását. → 1944. szeptember 26.
- 1944. szeptember 26.** Egy 30-35 fős Maniu-gárda Gavril Olteanu vezetésével Szárazajtán legyilkol 11 székely lakost. A gyilkosságok és fosztogatásokat követő napokban mintegy hetven fárfit hurcolnak el a földvári haláltáborba, akiknek negy többsége ott pusztul el. Gyergyószentmiklós felé vonulva a gárdisták mindenütt terrorizálják a helybeli lakosságot, útközben még nyolc székelyt gyilkolnak meg. → 1944. október 6.
- A 31. román gyalogos- és az 1. lovashadosztály elfoglalja Nagyszalontát.
- Közzéteszik a Nemzeti Demokrata Front (Frontul National Democrat din România), (korabeli fordításban: Országos Demokrata Arcvonal) programtervezetét, amelyet a Román Kommunista Párt központi bizottsága dolgozott ki, és az „összes demokratikus erőknek” ajánlott. A legfontosabb célok között szerepel „egy valóban demokratikus rendszer” kialakítása, a Hitler-ellenes front támogatása minden eszközzel, a nemzetgazdaság újjáépítése, és egy demokratikus agrárreform végrehajtása stb. (A 4. pont megtiltja a nemzetiségek és felekezetek üldözését.) → 1944. október 12.
- 1944. szeptember 27-29.** Az Országos Demokrata Arcvonal programjához csatlakozik a kommunist-szimpatizáns antifasiszta értelmiségieket tömörítő szervezet, a Hazafiak Szövetsége (Uniunea Patrioților), a Romániai Szociáldemokrata Párt és az Ekésfront. → 1946. január 10-13.
- 1944. szeptember 28.** A román csapatok elfoglalják Marosvásárhelyt. → 1944. november 11.
- 1944. október 4.** A Kurkó Gyárfás vezette volt „madoszista”-illegális kommunista csoport, a „MADOSZ Brassó-Székelyföldi Szervező Bizottsága” nevében kétnyelvű kiáltványt ad ki, amelyben „munkára szólítja fel az erdélyi magyarságot.”

- 1944. október 6.** A Magyar Dolgozók Szövetsége (a háború előtt a Kommunisták Romániai Pártja egyik legális fedőszerve) csatlakozik az Országos Demokrata Arcvonal programtervezetéhez. → 1944. október 16.
- 1944. október 8.** A Maniu-gárdisták Csíkszentdomokoson 11 embert végeznek ki.
– A bukaresti „A.N.E.F.” stadionban a kommunisták által tartott nagygyűlésen (melyen a Magyar Dolgozók Szövetsége is részt vesz), a tömeg a „Pătrășcanu la putere!” („Pătrășcanu a hatalomban!”) mondatot skandálja. A százezres tömeg a Sănătescu-kormány lemondását és egy Országos Demokrata Arcvonal-vezette kormány kinevezését követeli. (A MADOSZ részéről jelen van Czíkó Nándor, és Szabó Sándor.) → 1946. június 11.
- 1944. október 9.** Kolozsvárt elhagyják az utolsó csendőralakulatok, a katonaság maradék csapatai, valamint a közigazgatás egy része.
– A csendőrség (egyes vélemények szerint a Gestapo) elhurcolja Nagy József újságírót és a kommunista Kovács Katona Jenőt, akiket meggyilkolnak.
- 1944. október 10.** A Monitorul Oficialban rendelet jelenik meg „a felszabadított erdélyi területek közigazgatását irányító kormánybiztosság” (Comisariatul pentru administrarea regiunilor eliberate din Transilvania) felállításáról. Kormánybiztossá Ionel Pop-ot (Maniu unokaöccsét) nevezik ki. → 1944. október 20.
– Megjelenik a Keleti Magyar Újság (kolozsvári polgári napilap) utolsó száma. (Az Ellenzék – valószínűleg – utolsó száma október 4-én jelenik meg.) A szovjet-román csapatok bevonulása után Észak-Erdélyben csak a román polgárság indíthat önálló napilapot, a magyar már nem.
- 1944. október 11.** Kolozsvárra bevonulnak a szovjet 27. hadsereg, és a 18. lövész hadosztály csapatai.
– Román feljelentések alapján a szovjetek „partizántevékenység” vádjával elhurcolják többek között, Járosi Andort, Mikó Imrét, Kiss Jenőt, Faragó Józsefet, Bartha Ignácot, Decsy Istvánt, Jancsó Bélát és Mikecs Lászlót. A Kolozsvár elfoglalása utáni napokban kb. 3.000-5.000 magyar férfit hurcolnak el a szovjet katonák a városból, akiknek nagy többsége sohasem tér haza a szovjet fogságból. (Egyes források szerint Oni^or volt kolozsvári konzul és/vagy Aurel Milea ügyvéd volt a feljelentő.)
– Egeresen a magyar és a román munkások megakadályozzák, hogy a visszavonuló németek felrobbantsák az áramfejlesztő telepet. → 1944. október 22.
– A „Dreptatea”-ban (a Nemzeti Parasztpárt [NPP] lapja) Corneliu Coposu írja: „Nekünk nincs szükségünk a magyar »demokratikus« szervezetek együttműködésére [...] Felhívjuk a MADOSZ-t, tűnjék el minél előbb.”
- 1944. október 12.** A 27. szovjet lövész hadtest csapatai elfoglalják Nagyváradot.
– Megalakul Kolozsváron az Országos Demokrata Arcvonal Tanácsa (Consiliul Frontul Național Democrat), melyet a Román Kommunista Párt, a Magyar Dolgozók Szövetsége, Romániai Szociáldemokrata Párt, Egységes Szakszervezetek (Sindicatul Unite), Ekésfront, és a Hazafiak Szövetsége hoz létre.
- 1944. október 15.** Marosvásárhelyen a brassói madoszistáktól függetlenül, megalakul a Magyar Demokrata Szövetség. (Decemberben felveszik a „Magyar Népi Szövetség” nevet.) → 1944. november 11.
– A Maniu-gárda Gavril Olteanu vezetésével Gyergyószentmiklóson a téglagyárban 3 székelyt agyonlő. A további gyilkosságokat a szovjet városparancsnok akadályozza meg.
- 1944. október 16.** Brassóban országos értekezletet tart a Magyar Dolgozók Szövetsége, melyen csak a dél-erdélyi, bukaresti, háromszéki, udvarhelyi küldöttek vesznek részt. Itt döntenek arról, hogy megváltoztatják a nevüket, és létrehoznak egy „népi-nemzeti” szervezetet, melynek a neve: „Romániai Magyar Népi Szövetség” (Uniunea Populara Maghiara din România) – MNSz. Öt tagú vezető testület alakul: Kurkó Gyárfás (1947-ig elnök), Czíkó Nándor, Bányai László, Dávid Sándor és Csákány Béla (1947-ig főtitkár). (Csákány dolgozza ki az MNSz első ideiglenes szervezeti szabályzatát.) → 1944. október 20.
– Ilie Lazăr, a bukaresti miniszterelnökség és a román hadműveleti parancsnokság összekötője kinevezi Aurel Milea ügyvédet a kolozsvári klinikák politikai biztosává. Nagyszebenből visszatér a sebészeti klinika román személyzete, és

kórusban kiabálják: Afară cu ungurii! (Ki a magyarokkal!) Lazăr felszólítja Miskolczy rektort, hogy adja át az egyetem kulcsait, aki ezt megtagadja. Ilyen előzmények után a szovjet városparancsnokság 24 órát ad a román egyetemi személyzetnek, hogy elhagyják Kolozsvárt.

- 1944. október 16.** 22 tanulóval újra megnyílik a bukaresti hét osztályos magyar elemi, majd ezután a református líceum is. (1945. október 22-én igazgatójává Takács Pált nevezik ki.)
- 1944. október 18.** Kivonul a kormányból a Romániai Szociáldemokrata Pártot és a Román Kommunista Pártot képviselő 2 miniszter: Lucrețiu Pătrășcanu és Teohari Georgescu.
– Megjelenik Kolozsváron a „Világosság”, mely majd a Magyar Népi Szövetség hivatalos lapja lesz. Főszerkesztő: Balogh Edgár.
- 1944. október 19.** Szétesik a Nemzeti Demokrata Blokk (Blocul Național Democrat) – az augusztusi királypuccs megszervezője –, mivel a Nemzeti Parasztpárt és a Nemzeti Liberális Párt elutasította az Országos Demokrata Arcvonal platformtervezetét. (Az NDB még június 20-án alakult meg az NLP, NPP, Romániai Szociáldemokrata Párt és a Román Kommunista Párt részvételével.) ← 1944. szeptember 26.
- 1944. október 20.** A „Curierul”-nak nyilatkozik Ionel Pop „erdélyi kormánybiztos”: ebben büntetést helyez kilátásba mindazok ellen, akik a Horthy-rendszeret kiszolgálták. A magyar-román megegyezés feltétele az, hogy „a magyarok mondjanak le [az] irredenta ábrándokról.” → 1944. október 10.
- 1944. október 21.** Megalakul Kolozsváron az Észak-Erdélyi Demokratikus Bizottság (Comitetul Democratic din Nordul Transilvaniei), melynek tagjai: a Magyar Népi Szövetség, a Román Kommunista Párt, a Romániai Szociáldemokrata Párt, az Ekésfront, a Zsidó Demokrata Népközösség és az Egységes Szakszervezetek. → 1944. október 28.
- 1944. október 22.** Brassóban megjelenik a „Népi Egység” első száma, az MNSZ első hivatalos napilapja. Felelős szerkesztő: Kurkó Gyárfás, szerkesztő: Csákány Béla.
– Egeresen Hartia román csendőrmester helybeli sovinszta románok közreműködésével kivégez 15 egeresi magyart. ← 1944. október 11.
- 1944. október 25.** A 133. szovjet lövész hadosztály és a 4. román hadsereg csapatai elfoglalják Szatmárnémetit és Nagykárolyt. Ezzel visszafoglalják egész Észak-Erdélyt.
– A Tribuna Ardealului (kolozsvári román polgári napilap) közli a román egyházfők válaszát Alekszej orosz pátriárka levelére: „...a román katonák az augusztusi fordulat óta válltelve harcolnak a Szovjetunió vitéz katonáival azért, hogy Erdély ősi földjéről elűzzék – a németeket és a magyarokat.”
- 1944. október 28.** Az Országos Demokrata Arcvonalhoz csatlakozik az Észak-Erdélyi Demokratikus Bizottság, és kibővülve a Hazafiak Szövetségével Kolozsváron megalakítják az Országos Demokrata Arcvonal Észak-Erdélyi Tartományi Végrehajtó Bizottságát. Az egyes osztályok vezetői: igazságügyi osztály: Neumann Jenő (Román Kommunista Párt); közigazgatási osztály: Vasile Pogăceanu (Román Kommunista Párt); munkaügyi osztály: Bruder Ferenc (Romániai Szociáldemokrata Párt); pénzügyi osztály: Demeter János (Magyar Népi Szövetség); sajtó, propaganda osztály: Balogh Edgár (Magyar Népi Szövetség); közoktatásügyi osztály: Tudor Bugnariu (Román Kommunista Párt); közlekedésügyi osztály: Gheorghe Timofi (Román Kommunista Párt); ipari, kereskedelmi, szövetkezetügyi osztály: Lakatos István (Romániai Szociáldemokrata Párt).
A közigazgatás vezetői: Kolozsvár főpolgármestere Tudor Bugnariu, alpolgármester Demeter János; Kolozs megye főispánja id. Teofil Vescan, alispán Csögör Lajos. (Még az október 11.ét követő napokban a szovjet katonai parancsnokság helyezte őket a tisztségükbe..) → 1944. december 1.
- 1944. október 29.** A Népi Egység közli a Monitorul Oficial rendeletét, hogy Észak-Erdélyben katonai közigazgatást vezetnek be.
- 1944. október 30.** Bánffyhunyon 11 helyi magyar lakost gyilkolnak le a Maniugárdisták. → 1944. november 16.
- 1944. október elején** Haux-Harmati Sándor svábokból és „lumpenelemekből” toborzott csapatával Köröstarjában 40 lakost (főleg románokat) gyilkolnak le.
- 1944. októberében** egy kiló kenyér ára: 300 lej (1943. októberben 20 lej), 1kg marhahús: 2.500 lej (1943. októberben 54 lej), 1 liter étolaj 4.000 lej (1943 októberben 360 lej).

- 1944. november 1.** Temesváron a Déli Hírlap utódaként megjelenik a Magyar Népi Szövetség „Szabad Szó” c. napilapjának első száma. Főszerkesztő: Kazinczy János. (1945. augusztus 19-től Lázár József).
- 1944. november 4.** Megalakul a második Sănătescu-kormány, melyben a fontosabb tárcák még mindig a Maniu-féle Parasztpárt és a Bratianu-féle Liberális Párt kezében vannak. Petru Groza lesz a miniszterelnök-helyettes, a kormány 19 tagjából 7 az Országos Demokrata Arcvonal tagja; a minisztériumi főosztályok egy harmada élére szintén ODA-tag került. Belügyminiszter: Nicolae Penescu; igazságügyminiszter: Lucrețiu Pătrășcanu; külügyminiszter: Constantin Vișoianu; közlekedésügyi miniszter: Gheorghe Gheorghiu-Dej stb. → 1944. december 2.
- Megjelenik Marosvásárhelyen a „Szabad Szó” c. napilap első száma. A felelős szerkesztő: Pittner Olivér, szerkeszti: Abafáy Gusztáv.
- 1944. november 5.** A szovjet-román fegyverszüneti egyezmény végrehajtását ellenőrző bizottság figyelmeztető jegyzéket nyújt át Sănătescu-nak, amelyben az egyezmény számos pontjának megsértését kifogásolják. → 1944. november 12.
- 1944. november 11.** Megalakul az „Asociația română pentru stringerea legaturilor cu Uniunea Sovietică” (ARLUS), a „Szovjetunióval való kapcsolatok megerősítését szolgáló román társaság” (Szovjet-Román Baráti Társaság).
- A marosvásárhelyi Magyar Demokrata Szövetség emlékiratot ad át a megye prefektusának, a „manista” Ioan Bozdognak: „A közigazgatás nagy része a bosszú gondolatával jött ide: rajtuk akarják megbosszulni azokat a sérelmeket, amelyet a fasiszta magyar állam velük szemben elkövetett[...] A román lakosságot fegyveres nemzetőrségbe szervezik, a magyar lakosság felfegyverzetlenül és megszervezetlenül a nemzetőrség kényére-kedvére kiszolgáltatódik. A Maniu-gárdisták a falvakban bosszuló hadjáratokat szervezve, gyilkosságoktól sem riadnak vissza. Az orosz parancsra nemrég megnyílt magyar anyanyelvű elemi és középfokú iskolákat a hatóságok bezáratták..., közalkalmazottak százait bocsájtják el törvénytelenül.” (Maros-Torda vármegyéből közel 4.000 magyar lakost hurcolnak el a Maniu-gárdisták Földvára vagy Țirgu-Jiu-ba, akiknek egy része meghal az internálótáborban. Pl.: Mezőpanitról 40 férfit, 6 nőt és 1 gyereket hurcolnak el; a szovátai 19 elhurcoltból csak 4 tér vissza.) → 1945. október 29.
- 1944. november 12.** A romániai Szövetséges Ellenőrző Bizottság nevében Vinogradov tábornok, elrendeli, hogy „... addig, ameddig Romániának olyan őszintén demokratikus kormánya nem lesz, amely biztosítani nem tudja a fegyverszüneti feltételek végrehajtását, a demokratikus magyarság jogait, a reakciós közigazgatás el kell hagyja Erdélyt”. A román közigazgatást 14-ig visszavonják Észak-Erdély területéről. (Mivel a közigazgatásnak 14-ig kellett elhagynia Észak-Erdélyt, a korabeli és későbbi dokumentumok illetve szakirodalom 14-re tette a rendelet kiadását.) → 1945. március 9-13.
- 1944. november 14.** A Monitorul Oficialban megjelenik az 575. sz. törvény-rendelet, mellyel felállítják a Kisebbségi-Nemzetiségügyi Minisztériumot, egyelőre még konkrét hatáskör nélkül. A miniszter: Gheorghe Vlădescu-Răcoasa szociológus. → 1945. január 5.
- 1944. november 15.** A bukaresti „Scînteia” (a Román Kommunisták Párt központi napilapja) írja a Maniu-gárda vérengzéseiről: „Olyan bizonyító anyag van kezünk ügyében[...], melynek láttán égnek áll az ember haja.”
- 1944. november 16.** A kormány feloszlítja a Maniu-gárdát. → 1945. április 7.
- A bukaresti (parasztpárti) „Dreptatea”-ban Maniu köszönetet mond a Maniu-gárdisták hazafias akciójáért és arra biztatja őket, hogy lépjenek be a hadseregbe. → 1947. október 30.
- 1944. november 17.** Észak-Erdélyben Maniu híveiből megalakul a „Felszabadult Erdély Román Demokrata Szövetsége (Uniunea Democrată Română din Ardealul Eliberat). Emil Hațieganu ügyvéd vezeti. (Hațieganu 1940-44 között az észak-erdélyi románság elismert vezetője volt.)
- 1944. november 19.** A marosvásárhelyi Magyar Demokrata Szövetség nagygyűlésén a kommunista Simó Gyula javasolja egy a Tudor Vladimirescu Hadosztályhoz hasonló alakulat felállítását a Vörös Hadsereg oldalán, „Gábor Áron Divízió” néven. → 1945. március 13.

- 1944. december 1.** Kolozsváron megalakul az Országos Demokrata Arcvonal Észak-Erdélyi Központi Tanácsadó Testülete. Benne: 6-6 fő a Román Kommunista Párttól, a Romániai Szociáldemokrata Párttól, a szakszervezetektől és a Magyar Népi Szövetségtől, az Erdélyi Román Demokrata Szövetségtől 12 fő, az Ekésfronttól 4 fő, a Hazafiak Szövetségétől 2 fő, a Zsidó Demokrata Népközösségtől és a Népvédelmi Egységtől 2-2 fő. (A Román Demokrata Szövetség gyakorlatilag politikai obstrukciót folytat, nem vesz részt az ODA munkálataiban.)
- Kolozsváron helyi népességösszeírást tartanak. Eszerint az összlakosság 73 ezer fő. 83,5%-a, (61 ezer) magyar, 11%-a román. (1941-ben: az összlakosság 110.956, amiből magyar 97.698, román 10.029).
  - Marosvásárhelyen is helyi népességösszeírást tartanak. Az összlakosság 29.692 (1941-ben 44.932) fő. A város 94,5%-a magyar, 27.778 (1941-ben: 42.435), 6,07%-a román, 1.802 fő (1941-ben: 1.726), 0,16%-a német. 1941-hez képest 8.326 fő „eltávozott”, „ismeretlen helyen tartózkodik” 5.402 fő (deportált zsidókról van szó).
- 1944. december 2.** Megbukik a második Sănătescu-kormány. → 1944. november 4.
- 1944. december 4.** Megjelenik a kolozsvári „Erdély”, a Romániai Szociáldemokrata Párt Magyar Bizottságának hetilapja. Lakatos István szerint 15-18 ezer példányban nyomják, a városban tizenhétezer szociáldemokrata van ekkor. (1945. április 3-tól napilap.) Felelős szerkesztő: Raffay István. A lap első számában beszámol arról, hogy Kolozs megyében 180 népiskolában megkezdődött a tanítás. A magyar és román középiskolákban heti két órában kötelező a román illetve magyar nyelv tanítása.
- 1944. december 6.** Megalakul a németellenességéről híres Nicolae Rădescu tábornok kormánya (korábban vezérkari főnök volt). A kormányfő magának tartja meg a belügyminiszteri tárcát. A belügyminiszteri államtitkár a kommunista Teohari Georgescu; az igazságügyi miniszter Lucrețiu Pătrășcanu; a miniszterelnökhelyettes Petru Groza; a közlekedésügyi miniszter Gheorghe Gheorghiu-Dej; hadügyminiszter a pártonkívüli Negulescu tábornok stb. (A kormányban az Országos Demokrata Arcvonalnak 6 miniszteri tárcája van.) → 1945. február 28.
- 1944. december 17.** Soó Tamás, Gyűjtő Sándor, Imreh István és Derzsi Ernő (60 taggal) megalapítják a Munkások Általános Gazdasági és Ipari Szövetkezetét, melybe három hónap alatt tízezer tag lép be. Tényleges működését csak 1945. január 1-én kezdi meg. (1946-ban több kisszövetkezetet magába olvaszt, és az év vége felé átalakul „Victoria” Szövetkezetté.) → 1947. december 16.
- 1944. december 18.** A Monitorul Oficialban megjelenik a 641. sz. törvény, miszerint eltörlik a „faji törvényhozás” törvény-rendeleteit, vagyis visszaadják a zsidók polgárjogait.
- 1944. december 20.** Kolozsvárról a Romániai Szociáldemokrata Párt Magyar Bizottsága levelet ír az RSZDP Központi Végrehajtó Bizottságának, melyben az alábbi indokokkal bírálja a Nemzetiségi Statútum tervezetét: 1) több megszorítást tartalmaz mint az 1868-as magyar nemzetiségi törvény, vagy akár az észt, finn, litván nemzetiségi törvények; 2) antidemokratikus, mivel a nemzetiségek nyelvhasználatát a közigazgatásban, igazságszolgáltatásban a 30%-os helyi nemzetiségi arányszámhoz kötik; 3) ha minimum 20% nemzeti kisebbség él az adott helységben, a jegyzőknek kétnyelvűeknek kell lenniük; 4) az alsóbbfokú közigazgatási és igazságszolgáltatási területeken az legyen az ügykezelés hivatalos nyelve, amelyet a hatáskörük alá tartozó terület lakosságának 80%-a beszél; 5) közhivatalok betöltésénél a lehető legszigorúbban be kell tartani a nemzetiségi számarányt; 6) az anyanyelvi oktatás költségeihez a költségvetésnek a nemzetiségek arányaihoz mérten kell hozzájárulnia; 7) a Nemzetiségi Statútum tervezetében foglaltakkal ellentétben ne 40 gyerek, hanem már 20 fő összegyűltekor szervezzenek állami iskolát a nemzetiségeknek; 8) a nemzetiségi törvénynek a nemzetiségeknek belső önkormányzatot kell adni, önálló nemzetiségi közigazgatási területeket kell szervezni, „kantonokat”.
- (Az RSZDP Magyar Bizottsága még a két világháború közt alakult meg; 1940 szeptemberi megszűnte után – amikor az erdélyi szociáldemokraták betagozódtak az MSZDP-be –, 1944. október 11-én alakult újjá. A Bizottság elnöke: Lakatos István.) → 1945. február 7.

- 1944. december 27.** Kolozsváron a város elfoglalása után megtartja első közgyűlését az Erdélyi Múzeum-Egyesület. Elnöke Sándor József, alelnök: Tavaszy Sándor. → 1945. június 8.
- 1944. december 28.** Megszervezik a kolozsvári Magyar Tankerületi Főigazgatóságot, melynek élére Hadházy Sándor kerül. Helyettesévé Nagy Gézát nevezik ki, de 30-án Nagy Gézát (hamis váddal) eltávolítják. 1945. április 9-én a nemzetnevelési minisztérium hivatalosan is elismeri az önálló magyar kolozsvári tankerületet. → 1945. szeptember 21.
- 1945. január 3.** Majláthfalván (Temes megye) több mint ötven helybéli Népi Szövetségi tagot tartóztat le a román csendőrség. (Az akciónak egy halálos áldozata is van.) A szovjet katonai parancsnokság szabadítja ki őket.
- 1945. január 5.** A Monitorul Oficialban megjelenik a 7/1945. sz. törvény a Nemzetiségi-Kisebbségi Minisztérium felépítéséről, működési szabályzatáról. → 1945. március 31.
- 1945. január 15.** Radescu tábornok, az új kormányfő, követeli a belügyminiszterhelyettől, Teohari Georgescutól, hogy oszlassa fel a kommunisták által irányított Hazafias Gárdát. Georgescu visszautasítja a követelést. → 1944. szeptember 17.
– Az Országos Demokrata Arcvonal Észak-Erdélyi Központi Tanácsadó Testületének jogügyi bizottsága kidolgoz egy új, demokratikus választójogi és egy háborús bűnösökről szóló törvénytervezetet.
- 1945. január 16.** Bukarestben aláírják a szovjet-román egyezményt, amelyben rögzítik, hogy háborús jóvátétel fejében évente milyen és mennyi árut kell a Szovjetunióknak szállítani. (Románia 300 millió dollár jóvátételt kell fizetnie, a megszállt területeken okozott károk miatt.) → 1945. május 8.
- 1945. január 18.** Vasile Pogăceanu 100/1945. sz. átiratával 29 „antidemokratikus, sovén, fasiszta magatartású” magyar egyetemi tanárt állásvesztésre ítél, többek között olyanokat is, akik el sem menekültek, vagy már időközben visszatértek az egyetemre és a későbbiekben is taníthatnak majd. (Például Bónis György, Mórítz Dénes, Gyergyai Árpád.)
- 1945. január 21.** Megjelennek az 50. és 51. sz. törvény-rendeletek, a háborús bűnösök és a hadivagyonok felkutatásáról. (1945. tavaszáig nem indulnak eljárások a háborús bűnösök ellen, bár a fegyverszüneti egyezmény 14. pontja kötelezi a bukaresti kormányt, hogy állítsa bíróság elé a háborús bűncselekményekkel vádolt személyeket, ám azt nem írja elő, hogy a román háborús bűnösöket ki kell adni az érdekelt kormányoknak.) → 1945. április 24.
- 1945. január 24. és február 1. között** a kolozsvári („harmadikutas” irányzatot követő) Magyar Demokrata Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete memorandumot készít, melyben azt követelik, hogy az egyetem maradjon a helyén, a meglévő épületekben. A memorandumban javasolják, hogy az egyetem vegye fel Apácai Csere János nevét. (Aláírja az összes kolozsvári magyar középiskolás és egyetemista.) → 1945. május.
– Az Országos Demokrata Arcvonal határozata értelmében (a Világosság tudósítása szerint) Maros-Torda megyében és Marosvásárhelyen a magyar nyelv is hivatalos nyelv lett.
- 1945. január 25.** A bukaresti Maniu-párti „Dreptatea” követeli az észak-erdélyi „háborús bűnösök” megbüntetését. (Az egyik cikk szerint 3 ezer románt öltek meg, 14.374-et megkínóztak, 8.749-et bebörtönöztek, 250 ezret pedig kiutasítottak Észak-Erdélyből. Ezeket az adatokat fogja felhasználni az 1985-ben megjelenő „Teroarea Horthysto-fascista în Nord-Vestul României” c. könyv is.)
- 1945. január 26.** Kolozs megyei főispáni rendelettel a Magyar Mezőgazdasági Főiskolát a Magyar Egyetemhez csatolják, rektora Farkas Árpád. → 1945. július 17.
- 1945. január 28.** „Egyesülési” nagygyűlést tartanak Máramarosszigeten. (Január közepén Szigetet és a környező falvakat megszállták a szovjet-ukrán csapatok, és Iván Odovicsuk ukrán nacionalista vezetésével ukrán közigazgatást vezettek be. Az ukrán nacionalisták célja az „ősi ukrán föld” visszaszerzése, az 1919-ben Romániához csatolt Máramaros „egyesülése” a most már Szovjet-Ukrajnához tartozó résszel. A Groza-kormány kinevezése után, április közepén a megszálló csapatok visszavonulnak a Tiszától északra, Ukrajnába.)
- 1945. január 26-30.** Bukarestben kongresszust tartanak az Egyesült Szakszervezetek. Megalapítják a Általános Szakszervezeti Szövetséget. Az Országos Szaktanács tagja

(többek közt): Szenkovits Sándor, Gheorghe Apostol, Lakatos István. A kommunisták és a szociáldemokraták egyforma arányban vannak a vezetőségben. A kongresszuson a kolozsvári Jordáky Lajos kijelenti, hogy a Szovjetunió kétszer szabadította fel Erdélyt: először a német és magyar fasiszta megszállás, másodszer a román megszállás alól.

1945. február 2. Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület választmányi ülésén az elnökké Balogh Edgárt (Kiss Jenő szerint Asztalos Sándort), Kiss Jenőt pedig főtitkárrá választják.

– A kolozsvári Világosság-nak nyilatkozik Vlădescu-Răcoasa nemzetiségügyi miniszter: „Kolozsvárt nem helyes a kettős, párhuzamos egyetem, hanem ott a kétnyelvűre van szükség...”

1945. február 6. Ifj. Teofil Vescan, az Román Kommunista Párt észak-erdélyi megbízottja kezdeményezésére értekezleten vitatják meg Kolozsváron a magyar és román egyetem problémáját. Vescan szerint Kolozsváron csak román egyetem létezhet, a magyarságnak pedig olyan vidéken kell egyetemet felállítania, ahol egy tömbben él. → 1945. február 12-13.

1945. február 7. A Monitorul Oficialban megjelenik a 86/1945. sz. törvény, a „Nemzetiségi Statútum”. (A sokat bírált Statútum inkább csak a dél-erdélyi magyarságnak jelentett nagy eredményt, az észak-erdélyieknek sok tekintetben visszalépés. Így például az önálló kolozsvári magyar egyetem helyett a 22. §: „A szükségletekhez képest[...] magyar és német tanszékek létesítendők.” A nemzetiségi nyelvek hivatalos használatát az illető nemzetiség min. 30%-os arányától teszi függővé. stb.)

1945. február 10. A Monitorul Oficialban megjelenik a 91. sz. törvény a „Casa de Administrare și Supraveghere a Bunurilor Inamice” (CASBI), Az Ellenséges Vagyonokat Kezelő és Ellenőrző Pénztár megalakításáról. A törvény a fegyverszüneti egyezmény 8. pontjára hivatkozik, mely kötelezte a kormányt, hogy a még hadban álló ellenséges országok, Németország és Magyarország alattvalóinak tulajdonában lévő javakat kezelésbe vegye. Mivel január 20-án Moszkvában aláírták a magyar-szovjet fegyverszüneti egyezményt, Magyarország ettől kezdve nem is számít ellenséges hadviselő félnek.) Ezzel mind (a német érdekeltségek, javak mellett) a magyar állampolgárságú személyek, mind a magyar érdekeltségű vállalatok, vagy az Észak-Erdélyből elmenekült, vagy kitelepített lakosok teljes ingó és ingatlan vagyona a CASBI felügyelete alá kerül. (A CASBI-hivatalokat az április 3-án megjelent 5.822. sz. rendelettel állítják fel.) → 1945. április 25.

– A kolozs megyei Buletinul Oficialban (Hivatalos Közlöny) megjelenő 847. sz. rendelet kimondja, hogy Kolozs megyében és Kolozsváron a magyar és a román egyaránt hivatalos nyelv. Az állampolgárok etnikai eredetének vizsgálata tilos. A 90%-ban nemzetiségek lakta területeken kizárólag az adott nemzetiség anyanyelvén kell vezetni a hivatalos jegyzőkönyveket stb. (A rendelet Pásztai Géza és Bernád Ágoston munkája.)

– Az Ekésfront Központi Bizottsága egy manifesztumot tesz közzé, melyben felszólítja a paraszti tömegeket, hogy „forradalmi úton azonnal lássanak hozzá a nagybirtokok szétosztásához”. (Az Agrárreform Bizottságot még Radescu miniszterelnök hozta létre, a Nemzeti Parasztpárt támogatásával. A Bizottságban 4 parasztpárti, 1 liberálistpárti, 3 ODA-tag volt. (Az Ekésfront ill. a Román Kommunista Párt magának akarja kisajátítani a földosztás „érdemeit”.)

1945. február 12-13. A kolozsvári Városházán ülésezik „Észak-Erdély Parlamentje”, az Országos Demokrata Arcvonal Észak-Erdélyi Konferenciája.

A konferencián megalakítják az ODA Észak-Erdélyi Központi Végrehajtó Bizottságának vezetőségét, melynek elnöke ifj. Teofil Vescan, társelnöke Jordáky Lajos. Aelnökök: Lakatos István, és Nicolae Moldoveanu. A VB-nek 9 román, 8 magyar, 4 zsidó és 1 német tagja van. (Többek között: Balogh Edgár, Bruder Ferenc, Demeter János, Tudor Bugnariu, Vasile Pogăceanu, Neumann Jenő, Goldberger Miklós.)

A konferencia rendelete értelmében megalakul a Kolozsvári Egyetemi Tömb 3 autonóm intézménnyel: román egyetem, magyar egyetem, két nyelvű műszaki egyetemmel. Az Egyetemi Tömbhöz tartozik Kolozsváron 1 magyar és 1 román mezőgazdasági főiskola, és 1 román felsőkereskedelmi iskola. Marosvásárhelyen magyar építészeti és erdészeti karok alakulnak, Nagybányán magyar és román bányászati-kohászati főiskola,

Besztercén pedig román erdészeti kar. A rendelet március 12-én lép életbe. Mivel az Egyetemi Tömb létrehozása a gyakorlatban a független magyar egyetem megszűnését jelentené, a Magyar Népi Szövetség csak politikai okokból járul hozzá a rendelet kiadásához. (A Groza-kormány megalakulása és a román közigazgatás visszatérte után a rendelet hatályát veszti.) → 1945. február 23.

A konferencián felszólaló Goldberger Miklós és ifj. Teofil Vescan szerint csak egy közös kolozsvári egyetemhez van meg a megfelelő létszámú „demokratikus érzelmű” tanár.

A VB ülésén javasolják az azonnali földosztás megkezdését, amit először februárban, a háromszéki Uzonban kezdenek el. → 1945. június 19.

1945. február 13. Bukarestben az Egyesülés téren háromszáz – ötszázezren tüntetnek egy Országos Demokrata Arcvonal-vezette kormány mellett. (Ana Pauker, a kommunista párt Moszkvából hazatért egyik vezetője még január 16-án, egy titkos tanácskozáson meghirdette a „tíznaponként egy újabb válság”-tervét.) → 1945. február 28.

1945. február 23. A kolozsvári magyar egyetemi alkalmazottak emlékiratban kérik a közös egyetem helyett 2 független egyetem létrehozását, mivel szerintük közös egyetemet csak Svájcban lehet elképzelni, a nacionalizmussal fertőzött Erdélyben nem.

1945. február 24. Temesváron 35 ezer, Marosvásárhelyen 10 ezer, Brassóban 35 ezer ember tüntet az Országos Demokrata Arcvonal-vezette kormány kinevezése, és Petru Groza mellett.

– Bukarestben a belügyminisztérium épülete előtti nagygyűlésen lövöldözés tör ki. (Később mindkét oldal a másik felet vádolja a fegyverhasználattal.) Egyes források szerint a golyók olyan típusúak voltak, amelyeket a román hadseregben nem használtak... Ezután az egész országban összetűzésekre kerül sor, és polgárháborús helyzet alakul ki.

1945. február 27. Andrej Visinszkij szovjet külügyi népbiztoshelyettes Bukarestbe érkezik. Este Mihály királytól követeli Radescu tábornok menesztését és Petru Groza kinevezését. A király a jaltai Felszabadított Európa-nyilatkozatra hivatkozik, de Visinszkij félbeszakítja: „Jalta én vagyok.” Kijelenti, hogy ha a király nem Grozát nevezi ki miniszterelnöknek, „a Szovjetunió nem vállal felelősséget azért, hogy Románia mint független állam fennmarad”. → 1945. március 6.

1945. február 28. Lemond Nicolae Rădescu, majd az angol misszióra menekül. (1946. június 15-én elhagyja az országot, és a nyugati román emigráció egyik vezetője lesz.) ← 1944. december 6.

1945. februárjában a városokban a kenyérfejadag 30 dkg naponta. Rendelet tiltja a marha, disznó, juh levágását.

1945. március 1. A kolozsvári Világosság-ban Simó Gyula azt írja, hogy a Bukarestben a háborús bűnösökről kidolgozott törvény (szemben az észak-erdélyivel) olyan enyhe, hogy „minden irodaszolgára alkalmazható, de háborús bűnösre soha!” → 1945. május 22.

1945. március 4. Kolozsváron négy turistaegyesület: a Munkás Testező Egyesület turista szakosztálya, a Gyopár Turista Egyesület, az Aurora Turista Egyesület és az Erdélyi Kárpát Egyesület kimondják egyesülésüket, megalakítva az Erdélyi Népi Kárpát Egyesületet, és felszólítják vidéki szakosztályaikat, hogy helyi szinten is hajtsák végre ezt. (Az ENKE hivatalosan március 14-én alakul meg, és az új nevről is a Magyar Népi Szövetség vezetősége dönt.) Az ENKE meghirdetett célja: „... az értelmiség, munkásság, parasztság összehátrátkozása” Elnöke: Vámszer Géza. → 1948. április 1.

1945. március 5. Kolozsváron többezres tüntetés zajlik az Országos Demokrata Arcvonal-vezette kormány és Petru Groza mellett.

1945. március 6. Mihály király Visinszkij követelésére kinevezi Petru Grozát miniszterelnöknek. (A király először Barbu Știrbeyt bízta meg, aki a szovjet ellenzést látva nem vállalta a tisztséget. Mihály először visszautasítja a kormánylistát, mert azon nem szerepel Iuliu Maniu és Constantin Dinu Brătianu.) A 32 miniszter és államtitkár közül 17 ODA-tag. A kormány tagjai például: miniszterelnök-helyettes és külügyminiszter Gheorghe Tatarescu; hadügyminiszter: C. Vasiliu Răscănu tábornok; belügyminiszter: Teohari Georgescu; pénzügyminiszter: Dimitrie Alimăneșteanu.

1945. március 7. Petru Groza táviratban kéri Sztálint, hogy ismét kiterjeszthessék a román közigazgatást Észak-Erdélyre. (Az engedély másnap megjön.)

- 1945. március 8.** Kolozsváron megjelenik az Erdélyi Szikra a Kommunisták Romániai Pártja Észak-Erdélyi Tartományi Bizottságának lapja. Főszerkesztő: Nagy István. Az első számban közlik ifj. Teofil Vescan tervét, amelyet az észak-erdélyi Országos Demokrata Arcvonal tanácsa ún. „hatos bizottsága” nevében terjeszt elő: Kolozsváron legyen egy román és egy magyar egyetem, valamint egy kétnyelvű műszaki főiskola.
– Megjelenik Kolozsváron a Dolgozó Nő első száma. Főszerkesztője Berde Mária író. → 1949. február 20.
- 1945. március 9-13.** A román közigazgatást fokozatosan kiterjesztik Észak-Erdély területére. (A közigazgatás románosítása következtében 1946-ban Észak-Erdély 11 megyéje közül csak Csík, Udvarhely, és Háromszék megyének van magyar főispánja. A magyar többségű Kolozsváron a 30 ítélőtáblai bíró között egy magyar sincs.) → 1945. június 23.
- 1945. március 13.** Kolozsváron tartja meg a kormány kihelyezett minisztertanácsi ülését. Az ezt követő hatvanezres nagygyűlésen jelen van Mihály király és Andrej Visinszkij is. (A meghívott nyugati követek közül csak a francia van ott, az USA és Nagy-Britannia követi tiltakozásul a kormány szovjet nyomásra történt kinevezése miatt, nem jelennek meg az ünnepségen.) A főleg magyarokból álló tömeg magyar, román és vörös zászlókkal vonul fel.
– Az erdélyi szociáldemokraták egy csoportja (Wolf Sándor, Gheorghe Urzica, Solomon Sabin, Pásztai Géza, Bruder Ferenc) felkeresik a Kolozsváron tartózkodó Gh. Vlădescu-Răcoasa-t és átadják egy elaborátumot, melyben kéri, hogy a Nemzetiségi Minisztériumba vegyenek be magyarokat is, és a közigazgatásban tartsák be szigorúan az arányszámokat. Vlădescu – Răcoasa megígéri a kérések teljesítését. (A Romániai Szociáldemokrata Párt Magyar Bizottsága szerint az észak-erdélyi RSZDP-tagok 90%-a magyar, Kolozsváron pedig a 17 ezer tagból 13 ezer magyar.)
– Az Országos Demokrata Arcvonal Észak-Erdélyi Tanácsa nevében ifj. Teofil Vescan Memorandumot ad át Petru Grozának, melyben felhívja a figyelmet Észak-Erdély speciális helyzetére.
– A Magyar Népi Szövetség Észak-Erdélyi Végrehajtó Bizottsága nevében Demeter János átadja Petru Grozának a „magyar dolgozók még megoldatlan problémáit” tartalmazó MNSz-émlékiratot, amiben többek között a következőket kéri: azokban a községekben, városokban, ahol több mint 50% magyar kisebbség él, a közigazgatás élére magyart nevezzenek ki; a Vörös Hadsereg oldalán állítsanak fel olyan alakulatot, amelyben a magyar nemzetiségűek saját anyanyelvükön kapjanak kiképzést; szabadon használhassák nemzeti színeiket, himnuszukat; a magyarság az elmenekült észak-erdélyi szászok földjeiből számarányának megfelelően részesedhessen, a nincstelen székelyek néprajzi határuk szomszédságában, Nagy- és Kis-Küküllő megyékben kapjanak földet, és állítsanak fel magyar-román vegyesbizottságot a telepítési kérdés rendezésére.
- 1945. március 15.** Kolozsváron megnyílik az 1848-49-es Ereklyemúzeum. (Az anyagot Kiss Jenő és Bözödi György gyűjtötte össze.)
– A Marosvásárhelyre érkező Vlădescu-Răcoasa-nak a Magyar Népi Szövetség helyi szervezete emlékiratot ad át az Országos Demokrata Arcvonal ülésén, melyben többek között a következőket kéri: ahol legalább 10% magyarság él, csak magyarul tudó köztisztviselőket nevezzenek ki; Marosvásárhelyen állítsanak fel magyar mezőgazdasági főiskolát és műegyetemet; az ODA Központi Tanácsadó Testületének februárban hozott nyelvrendelét terjesszék ki Észak-Erdélyre is. → 1945. június 19.
- 1945. március 19.** Vlădescu-Răcoasa nemzetiségügyi miniszter Kurkó Gyárfás és Bányai László kíséretében meglátogatja a földvári és hídvégi internáló táborokat. Megígéri, hogy 21-től elkezdik a táborokban a szabadonbocsátásokat. (A földvári táborban kb. 1.500 ártatlan magyar raboskodik.) Március 25-én feloszlatták a táborot, de a szabadonbocsátások elhúzódnak. A brassói gyűjtőtábor felszámolását 20-án kezdik el. → 1945. október 29.
- 1945. március 21.** Bukarestben megalapítják a Román Kommunista Párt Munkásegyletét (Később Ștefan Gheorghiu Akadémia.) [Ghița Ionescu és Robert King szerint a „kommunista egyetemet” 1946 februárjában nyitják meg, de az iskola tényleges működését a novemberi választások miatt szeptemberig felfüggesztik.]
- 1945. március 23.** A Monitorul Oficialban közzéteszik a 187. sz. „földbirtok-rendezési” törvényt. A földreform értelmében kisajátítanak minden 50 ha-nál nagyobb területű

földbirtokot, összesen 1.057.674 ha-t, melyet 796.129 fő között osztanak szét. (Átlagban 1,3 ha jut fejenként.) A törvény II.§-a C pontja szerint teljes egészében elkobzandók a földbirtokai mindazoknak, akik Romániával hadiállapotban álló országokba, ill. 1944. augusztus 23. után külföldre menekültek. A D pont szerint el kell kobozni a „távollevők” (abszentisták) mezőgazdasági ingatlanait és ingóságait. (Ezzel a törvénnyel a német kisebbséget teljesen megfosztják földbirtokaitól, akárcsak azokat a magyar nemzetiségű lakosokat, akik nem rendelkeznek román állampolgársággal.) A végrehajtási utasítás szerint nemzetiségek által is lakott vidékeken a földbirtokot számarányuk szerint kell szétosztani. → 1945. augusztus 15.

1945. március 29-31. Bukarestben tartják Teohari Georgescu belügyminiszter részvételével az „észak-erdélyi megyefőnökök értekezletét”. Észak-Erdély közigazgatási vezetői: Vasile Pogăceanu Kolozs, Virgil Ceaclean Bihar, Ștefan Anduța Szatmár, Victor Groza Maros–Torda (Maros), Virgil Câmpeanu Szilágy, Valentin Buda Szolnok–Doboka (Szamos), Ștefan Pop Beszterce–Naszód, Bálint Mihály Csík, Kisgyörgy Tamás Háromszék és Szilágyi Ignác Udvarhely megye. Máramaros megye nagy része ekkor még ukrán megszállás alatt van.

1945. március 30. A Monitorul Oficialban közzéteszik a közalkalmazottak sorainak megtisztításáról rendelkező 217. sz. törvényt. (A „fasiszta magatartású” papság között végrehajtott „purifikáció” [tisztogatás] következményeképpen 196 magyar és 7 román papot véglegesen „eltávolítanak” az állásukból. A július 1-i Világosság 30 lelkész, hitoktató stb. elbocsájtásáról tudósít. Köztük van Argay György evangélikus szuperintendens is.) → 1948. május 11.

– Vlădescu-Răcoasa nemzetiségügyi miniszter felavatja a bukaresti rádió „Erdélyi Óra” c. műsorának magyar nyelvű adását.

1945. március 31. A Monitorul Oficialban közzétett törvény-rendelet kibővíti a Kisebbségi-Nemzetiségi Minisztérium hatáskörét. A 230. sz. kiegészítő törvényből törlik a „kisebbségi” kifejezést, és ettől kezdve a „nemzetiségi” kifejezést használják a minisztérium elnevezésében.

1945. április 1. Brassóban a Magyar Népi Szövetség megkezdi országos kongresszusának, valamint az észak- és dél-erdélyi szervezetek tényleges egyesítésének előkészítését. A gyűlésen felszólaló Kurkó Gyárfás szerint: „...a legkíméletlenebb tisztogatást kell végrehajtani sorainkban.”

1945. április 4. A Monitorul Oficial közli a 261. sz. állampolgársági törvényt. Az 1. szakasz csak azoknak ismeri el az állampolgárságát, akik 1940. augusztus 30-án állandó lakhellyel és állampolgársággal rendelkeztek Románia területén. A 2. szakasz azoknak sem ismeri el az állampolgárságát, akik az előbbi kritériumoknak megfeleltek ugyan, de 1940. augusztus 30. után idegen állampolgárságért optáltak, vagy olyan állam hadseregében vállaltak önként katonai szolgálatot, amellyel Románia hadi állapotban volt. (Kolozsvár vezetősége a törvény miatt már április 5-én tiltakozik, mert csak Kolozsváron 1940-44 között 30-40 ezren kértek magyar állampolgárságot.) → 1945. augusztus 12.

– Az eddig Észak-Erdélyben érvényben lévő magyar törvények helyett a román jogszabályok lépnek életbe.

1945. április 5. A Monitorul Oficialban megjelenik a CASBI 3822. sz. végrehajtási utasítása. Ez felállítja a „vélelmezett ellenség” („inamici prezumați”) fogalmát, mely azokra a magyar nemzetiségű román állampolgárokra vonatkozik, akik 1944. szeptember 12-én a trianoni Magyarországon vagy Észak-Erdélyben tartózkodtak, vagy akik a közeledő front elől elmenekültek, illetve akiket a magyar katonai hatóságok lakóhelyük elhagyására kényszerítettek. (Ezzel a törvénnyel több tízezer magyar nemzetiségű román állampolgárt fosztanak meg vagyonától. Egykorú vélemények szerint a rendelet burkolt célja a magyar kisebbség pauperizációja.) → 1945. május 30.

1945. április 7. Brassóban megkezdődik a Székelyföldön dúló Maniu-gárdisták pere. (A május elején megszületett ítéletek szerint Olteanu – távollétében – életfogytiglani börtönbüntetésre, a többieket viszont csak pár évre vagy hónapra ítélik. Az ítélet kihirdetése után viszont vád alá helyeznek négy szárazajtai székelyt, akik – a vád szerint – román katonákat kínoztak és öltek meg.) → 1946. március 8.

1945. április 8. Gheorghe Vlădescu-Răcoasa bejelenti, hogy megkezdik a Țîrgu-Jiu-i és a sloboziai internálótáborban raboskodó ártatlan magyarok kiengedését. (Țîrgu-Jiu-ban kb.

1.500 magyar raboskodik.) A Tîrgu-Jiu-ba internáltak június 21-22-én szabadulnak. → 1945. október 29.

1945. április 16. Megnyílik az 1943-ban bezárt nagyenyedi Bethlen-kollégium.

1945. április 16-17. Kolozsváron Aurel Potop nemzetnevelési államtitkár jelenlétében tárgyalások folynak a magyar egyetemről. Magyar részről már nem a Rektori Tanács vesz részt a tárgyaláson, mivel – a román álláspont szerint – „magyar honpolgár tanárok nem illetékesek a hivatalos tényezőkkel való tárgyalásokra”, ezért a Balogh Ernő, Pásztai Géza, Csögör Lajos és Jordáky Lajos képviselik a magyar érdekeket. A bizottság által 18-án aláírt megegyezés szerint a Nagyszebenből visszatérő román I. Ferdinánd Egyetemet és a Kolozsvár elfoglalása után is helyben maradt magyar egyetemet egy időben fogják megnyitni. Mindkét egyetemnek 4-4 kara lesz; a magyar egyetemen egy karrá olvad össze a jogi és közgazdaságtudományi kar. A román egyetem visszakapja az 1918-ban elfoglalt Ferenc József Tudományegyetem épületeit, (melyeket a bécsi döntés után, 1940-ben elhagyott), míg a magyar egyetem a sétatéri volt Regina Maria (1918 előtt De Gerando) leánygimnáziumot és a Marianumot foglalja el. A botanikus kertet és a könyvtárat közösen fogják használni. Mindaddig, amíg a magyar egyetem orvosi intézményei és laboratóriumai új épületben nem kapnak helyet, az ún. új klinika épületét fogják használni. Mivel a magyar egyetemnek ki kell ürítenie az épületeit és új helyre kell költöznie, a megegyezést nem írja alá sem Balogh Ernő, sem Pásztai Géza. Az épületek kiürítése nagy visszatetszést kelt a magyarok körében. → 1945. május 29.

1945. április 18. A Monitorul Oficialban közzéteszik a 294. sz. törvényerejű rendeletet az észak-erdélyi ítélőtáblák felállításáról. A későbbiekben minden ítélőtábla székhelyén egy-egy népbíróságot kellene felállítani, de csak a kolozsvárit szervezik meg. → 1945. június 24.

1945. április 20. Megjelenik az Erdélyi Gazda, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület havi lapjának 1945/1-3 összevont száma. (Főszerkesztője Kós Balázs.) A lap ezután megszűnik, de a Kakassy Endre szerkesztette Erdélyi Gazda Naptára 1947-ben még megjelenik. (Az Erdélyi Gazda szerepét a baloldali irányultságú Falvak Népe veszi át.) → 1945. november 18.

1945. április 24. A Monitorul Oficialban megjelenik a 312. törvényerejű rendelet, a háborús bűnösök és az ország katasztrófájáért felelősök megbüntetéséről. Eszerint 1945. szeptember 1. után már nem indíthatnak eljárást a felsorolt bűncselekményekért. (Mivel a király augusztus 23. után nem hajlandó a törvényeket, rendeleteket ellenjegyezni, a határidőt egy későbbi rendelettel meghosszabbítják 1946. június 10-ig.) → 1945. június 9.

1945. április 25. A 320. sz. törvény-rendelettel a háború alatt a Szovjetunióbeli román hadifoglyok közül toborzott önkéntesekből álló, és a kommunista Petre Borila által vezetett „Tudor Vladimirescu Hadosztályt”-t integrálják a román hadseregbe.

1945. április utolsó hetében a Munkások Általános Gazdasági és Ipari Szövetkezete mintájára megalakul Székelyudvarhelyen az „Udvarhelyi Munkások Gazdasági és Ipari Szövetkezete” (UMGISZ), mely a Magyar Népi Szövetség „Szabadság” c. hetilapjának kiadója, többek között a királyi festékbánya tulajdonosa, és bérlő a parajdi sóbányát is. Értékesítéssel és termeléssel is foglalkozik. Ügyvezető elnöke Bokor Zoltán. 1946-ban már 3.000 tagja van. (Nagyváradon, Szatmárnémetin, és Nagybányán szintén alakulnak ebben az időben különböző „munkásszövetkezetek”. Általában az 1948 júniusi államosítások után szűnnek meg.)

1945. május 1. Éjszaka eltüntetik a kolozsvári Mátyás-szoborról a magyar feliratot. A 8-án Kolozsvárra érkező Petru Groza miniszterelnök kétnyelvű (Matei Corvin – Mátyás király) felirat elhelyezésére ad utasítást.

1945. május 6-13. Kolozsváron tartják a Magyar Népi Szövetség első kongresszusát. Az MNSz-nek ekkor 387.753 tagja van.

1945. május 8. Hosszúlejaratú szovjet-román gazdasági szerződést írnak alá Moszkvában. Létrehozzák a szovjet-román vegyesvállalatokat, az ún. „Szovrom”-okat. (Az első, a „Szovrompetrol” július 7-én alakul meg, a „Szovromlemn” pedig augusztus 14-én a. a későbbiekben, a gazdaság minden ágazatában megalakulnak a vegyesvállalatok.) → 1945. január 16.

- 1945. május 11.** A kongresszuson elfogadják a Szervezeti Szabályzatot. Kurkó Gyárfást elnökké, Csákány Bélát főtitkárrá választják.
- 1945. május 13.** A kongresszus zárónapján nagygyűlést tartanak a kolozsvári sportcsarnokban, melyen meghívott vendégként jelen van Petru Groza, Luka László, Vlădescu-Răcoasa, ifj. Teofil Vescan és mások. Kurkó beszédében kijelenti: „Mi nem akarunk fél Erdélyt!” (A nagygyűlésen még elénekelhetik a magyar himnusz, és nyilvánosan használhatják a magyar nemzeti színeket.) → 1945. november 15.
– Megalakul a Romániai Magyar Írók Szövetsége. Az elnök Nagy István, alelnök Szabédi László. → 1946. március 28.
- 1945. május 14.** Bukarestben megkezdődik a háborús bűnösök első (38 fős) csoportjának a pere. Köztük van Nicolae Macici tábornok (az odesszai pogrom irányítója), Corneliu Calotescu tábornok, Modest Isopescu ezredes, Trestioreanu tábornok. → 1945. május 22.
- 1945. május 18.** A kolozsvári Országos Demokrata Arcvonal Végrehajtó Bizottsága tanácskozása után az ODA-vezetők felkeresik a Mezőgazdasági Főiskola román vezetőit, és megállapodnak velük, hogy a magyar tanárok előadásainak helyet biztosítanak a helyzet rendezéséig. (Grigore Preoteasa szerint az iskolakérdésben: „nem destruktív bosszúról, hanem építő nevelésről van szó.”) → 1945. július 17.
– A Magyar Távirati Iroda jelentése szerint Székelyföldön nagyszabású letartóztatások folynak. Letartóztatják Májay Ferenc volt marosvásárhelyi főpolgármestert és más magyar „fasisztákat” is. → 1945. július 11.
- 1945. május 22.** Kihirdetik az elsőfokú ítéleteket a háborús bűnösök perében. 28 halálos ítélet születik, de a király június 2-án (Petru Groza és Lucrețiu Pătrășcanu egyetértésével) életfogytiglani fegyházra enyhíti a halálos ítéleteket. → 1946. március 2.
- 1945. május 29.** A Monitorul Oficialban közzéteszik a 406. sz. törvény, mely elrendeli, hogy az Észak-Erdélyből 1940-ben elmenekült román iskolák térjenek vissza az észak-erdélyi székhelyeikre. (Így kénytelenek átengedni a fennálló magyar iskolák helyiségeket a két háború között kultúrzónává nyilvánított színmagyar területeken is. A magyar iskolák a magyar egyházak épületeibe szorulnak.) → 1945. június 22.
– Megjelenik a 407. sz. törvény, mely elrendeli az önálló magyar egyetem felállítását és az ideiglenesen Nagyszebenben lévő I. Ferdinánd Egyetem visszatérését. Az áprilisi megállapodással ellentétben, (hogy ideiglenesen az új klinikát használhatja az orvosi kar), a törvény azt mondja: „a Ferdinánd Egyetem támogatni fogja a magyar előadási nyelvű egyetemet, befogadja a természettudományi és orvostudományi karok hallgatóit, hogy laboratóriumi és klinikai gyakorlataikat az ő laboratóriumaiban és klinikáikon végezhesse...”. → 1945. június 3.
- 1945. május 30.** A Magyar Népi Szövetség emlékiratot küld Petru Grozához a CASBI áprilisi végrehajtási utasítása miatt. (A „vélelmezett ellenség” fogalma nélkülöz minden jogi, sőt nemzetközi jogi alapot.) → 1946. október 19.
- 1945. június 1.** Kolozsváron megalakul a MórícZ Zsigmond Népi Kollégium.
- 1945. június 2.** Csögör Lajos mint a magyar egyetem egyik szervezője tárgyal Bukarestben Stefan Voitec nemzetnevelési miniszterrel, és Aurel Potop államtitkárral. Megállapodnak abban, hogy 3 tagú bizottságot neveznek ki a magyar egyetem további ügyeinek intézésére. (A 137.851/1945 sz. rendelet Csögör Lajost, Demeter Jánost és Jancsó Elemért nevezi ki a bizottság tagjának.) A minisztérium 350 millió lej rendkívüli segély folyósítását ígéri meg az egyetemnek. → 1945. október 22.
- 1945. június 3.** Az egyetemi alkalmazottak szakszervezetének gyűlésen felszólaló Hun Nándor belgyógyász tanársegéd javaslatára négy tagú delegáció megy a szovjet városparancsnokhoz, és ígéretet kapnak tőle, hogy nem kell átadni a visszatérő román egyetemnek az épületeiket. A másnapi szakszervezeti bizalmi ülésen Bányai László éles hangú támadást indít az „angolszász ügynök” Hun Nándor ellen. (Egyes feltételezések szerint Hun Nándor a szovjet városparancsnoktól kap biztatást az „akcióhoz”, de a bukaresti Szövetséges Ellenőrző Bizottság június 4-én hozzájárul az épületek átadási jegyzőkönyvének aláírásához.) ← 1945. január 24-február 1.
– Az aradi „Jövő” c. napilap közli az 1944 végén Aradon végrehajtott népszámlálás eredményeit: a város lakossága az elmúlt év végén 86.024 volt (1941-ben: 86.674).

Ebből 40.800 román (1941-ben: 40.677), 26.324 magyar (1941-ben: 26.798), 8.187 német (1941-ben: 11.388), 7.420 zsidó.

- 1945. június 8 [??].** 93 éves korában Kolozsváron meghal Sándor József, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egylet és az Erdélyi Kárpát Egyesület egyik alapító tagja, az EMKE örökös díszelnöke, budapesti képviselő, majd a bukaresti szenátus tagja. → 1946. november 8.
- A Monitorul Oficial-ban megjelent 897. sz. nemzetnevelési miniszteri határozat engedélyezi, hogy különbözeti vizsgákkal honosítani lehessen az 1940. szeptember 1. – 1945. szeptember 1. között Magyarországon szerzett diplomákat. → 1946. szeptember 3.
- 1945. június 10-12.** Bukarestben a magyar és román egyetemek vezetői megbeszéléseket tartanak a vitás kérdésekről. Magyar részről ragaszkodnak az április 19-i megállapodáshoz, de a románok ezt elutasítják. Épületeikből nem adnak át egyet sem, mert – szerintük – így is helyszükében vannak, viszont „kárpótlásul” a magyar hallgatók a román egyetem előadásait hallgathatják. A magyar orvosi kar számára a román delegációt vezető Emil Petrovici és társai az oktatásra és gyógyításra teljesen alkalmatlan épületeket ajánlanak fel. → 1946. január 28.
- 1945. június 12.** A bukaresti tárgyalások eredményeképp megegyeznek a könyvtár és a botanikus kert közös használatáról. Mivel az orvostudományi kar épületeinek a kérdése nem oldódik meg a tárgyalásokon, június folyamán döntés születik, hogy az orvosi kar Marosvásárhelyre költözik, a volt Kadétiskola épületeibe. (Csögör Lajos szerint az ötletet először Luka László vetette fel. 1945. augusztus 8-án a hadügyminisztérium az 1.160 sz. határozattal átadja a kadétiskola épületét a nemzetnevelési minisztérium számára.) → 1948. november 29.
- 1945. június 13.** Erdélyi körútja során Kolozsváron, a Diákházban Lucrețiu Pătrășcanu igazságügyi miniszter román értelmiségiek előtt azzal vádolja a magyarságot, hogy az nem akar beilleszkedni a román állam kereteibe. Kijelenti, hogy az állam hivatalos nyelve a román, és semmilyen fórumon, sem a közigazgatásban, sem az igazságszolgáltatásban más nyelvet nem lehet használni. → 1946. június 11.
- 1945. június 15.** A magyar tanszemélyzet hosszú ideje nem kap fizetést, emiatt a Magyar Népi Szövetség létrehozza a Petőfi Alapot, hogy így biztosítsák az elmaradt fizetések folyósítását. (Márton Áron gyulafehérvári katolikus püspök 3 millió lejjel járul hozzá az alaphoz.) → 1946. január 7.
- Kolozsváron az Országos Demokrata Arcvonal Észak-erdélyi Végrehajtó Bizottsága gyűlést tart az Országos Demokrata Arcvonal főtitkára, Luka László jelenlétében, aki kijelenti: „...tekintettel arra, hogy a bizottság által kitűzött különleges célokat elérték...”, a bizottság kimondja önfeloszlatását. (A határozatot csak 18-án hozzák nyilvánosságra.) ← 1945. február 11-12.
- 1945. június 19.** A bukaresti rádió jelentése szerint Teohari Georgescu belügyminiszter Kolozsvárra főispáni értekezletet hívott össze. Georgescu a rádiónak adott nyilatkozatában a csendőrségről szólva kijelenti: „Ez a csendőrség a demokratikus Románia csendőrsége lesz és magatartásában nyoma sem lesz a régi csendőrség maradványainak.” (A valóságban az 1945. március 6. után Észak-Erdélybe visszatérő román csendőrség sosem igyekezett megakadályozni a magyar kisebbség üldözését, zaklatását.) → 1945. szeptember 9.
- 1945. június 21.** A Magyar Népi Szövetség vezetősége újabb feljegyzést juttat el a kormányhoz, mivel az 1944. szeptember 2-i amnesztia-rendeletet a gyakorlatban a magyar kisebbségre nem alkalmazták.
- 1945. június 22.** László Domokos, a „Haladó Ifjúság” vezetője, a marosvásárhelyi tanítóképző hallgatója társaival tiltakozó gyűlésbe hívja a város és környéke magyar tanulóit, hogy tiltakozzanak a magyar tannyelvű iskolák épületeinek átadása ellen. (Ezért László Domokost a hadbíróóság 2 évre ítéli.) ← 1945. május 29.
- 1945. június 23.** Megjelenik a belügyminiszter 8626. sz. rendelete egyes észak-erdélyi polgármesterek kinevezéséről. (Magyar polgármestere van még ekkor Nagyszalontának, Nagyváradnak, Bánffyhunadnak, Zilahnak, Nagybányának, Felsőbányának, Nagykarolynak, Szatmárnémetinek, Szovátának, Székelyudvarhelynek,

- Sepsiszentgyörgynek, Marosvásárhelynek és Kézdivásárhelynek. Az ekkor még magyar többségű Kolozsváron, Szamosújváron és Désen már csak az alpolgármester magyar.)
- 1945. június 24-27.** Bukarestben megtartják az Ekésfront első kongresszusát, melyen részt vesz Kurkó Gyárfás, Magyarországról pedig Darvas József. Megalakítják a Földműves Haladó Ifjúság Szervezetét.
- 1945. júniusában** a Kolozsvár melletti „Békás” határrészben egynapos konferenciát tart a Főiskolás Ifjúsági Keresztyén Egyesület (FIKE). → 1946. július 31 – augusztus 4.
- 1945. július 3.** Bukaresti tudósítások szerint a belügyminiszter újabb rendelete értelmében román állampolgár csak útlevelemel távozhat az országból, külföldi állampolgár pedig csak útlevelemel jöhet be. → 1945. október 27.
- 1945. július 11.** A Monitorul Oficialban megjelenik az igazságügyminiszter 526. sz. törvényerejű rendelete, mely szerint a kolozsvári népbíróság kiterjeszti tevékenységi körét a nagyváradi, marosvásárhelyi, brassói, nagyszebeni és temesvári ítélőtáblák alá tartozó személyekre is. A hivatalosan megfogalmazott feladata az lenne, hogy az Antonescu- és Horthy-rezsimek alatt elkövetett bűncselekményeket vizsgálja, ám a letartóztatottak és elítéltek döntő része észak-erdélyi magyar. (1946 júniusáig 364 magyart és 40 románt ítélnék el.) A főügyész (főközvádó) Avram Bunaciu, aki már júliusban megkezdte a letartóztatásokat; a letartóztatottak ítélet nélkül ülnek a börtönben 1946 tavaszáig, a tárgyalások megkezdéséig. → 1945. október 12-17.
- 1945. július 13.** Megalakul az Magyar Népi Szövetség gazdasági ügyosztálya. A központi iroda titkára Endre Károly közgazdász. Ezután az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület szakosztályai folyamatosan beolvadnak a Magyar Népi Szövetség gazdasági ügyosztályaiba. → 1946. január 28.
- 1945. július 17.** A Magyar Népi Szövetség mezőgazdasági és iskolai bizottságához Kós Károly memorandumot nyújt be a magyar nyelvű mezőgazdasági oktatás ügyében. (Miután a románoknak át kellett adni a mezőgazdasági főiskolát, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület keretében belül folyik a magyar nyelvű gazdasz-képzés.) ← 1945. január 26.
- 1945. július 20.** A bukaresti rádió közli azt a belügyminiszteri rendeletet, miszerint a polgári hatóságok csak a román nemzeti, vagy az ENSZ-lobogót rakhatják ki, de a magánházakra bármilyet ki lehet tűzni. → 1945. október 6-21.
- 1945. július 22.** Marosvásárhelyen közgyűlést tart a Szövetség Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központja. (Januárban 393 tagszövetkezete van, amikor az országban összesen 5.000 szövetkezet található). Elnökké Lakatos Istvánt, igazgatóvá György Endrét választják. 1945. elején Lakatos szerint összesen 1200 magyar hitel-, fogyasztási-, és gazdasági szövetkezet van Erdélyben. → 1945. szeptember 18.
- 1945. július 23.** Megjelenik a 2280. sz. katonai közkegyelmi rendelet, mely az Antonescu-rezsim alatti kényszermunka elől Dél-Erdélyből Észak-Erdélybe menekülteket érinti. → 1945. augusztus 19-31.
- 1945. augusztus 5.** Véres sortűz Kolozsváron. A frontról visszatért román hadsereg üdvözlésére kivonuló kolozsvári magyarokba beelönek a katonák. (A lapok szerint Emil Hațieganu áll a provokáció mögött, akit kis időre le is tartóztatnak.) → 1946. január 19.
- 1945. augusztus 5-9.** Kolozsváron országos tanügyi értekezletet tartanak, melyen felméri, hol, mennyi magyar iskolára van szükség. Az értekezleten – többek között – megállapítják, hogy: Dél-Erdélyben sürgősen 18 magyar középiskolára és 227 elemire lenne szükség; Dél-Erdélyben 1945. április 1. illetve, Észak-Erdélyben június 1. óta nem kap fizetést a tanszemélyzet.
- 1945. augusztus 6.** Megjelenik az Monitorul Oficialban a 629. és 630. sz. törvény. Az első megszünteti a „kisebbség” (minoritar) elnevezést, helyette a „nemzetiség” kifejezést használja. (A kisebbségi minisztérium nevét nemzetiségire változtatják.) A másodikban büntetendő cselekménynek minősíti a nemzetiségeket becsmérlő és gyűlöletet szító kifejezéseket és a nemzetiségi lakosok ellen irányuló cselekedeteket, biztosítják a nemzetiségek állampolgári egyenlőségét és szabadságjogainak védelmét is, különös tekintettel az anyanyelv szabad használatára. (A román joggyakorlat hagyományainak megfelelően ezt a törvényt sem hajtják végre a román hivatalos szervek.) – A szovjet kormány hivatalosan is elismeri a Groza-kormányt. → 1945. augusztus 19.

- 1945. augusztus 11.** Kolozsvárra, a Magyar Népi Szövetség Közművelődési Bizottsága kezdeményezésére, Szentimrei Jenő irányításával összehívják az erdélyi magyar színházak vezetőinek értekezletét. (Jelen vannak a kolozsvári, marosvásárhelyi, nagyváradi színházak képviselői.) A tanácskozás célja az erdélyi magyar színjátszás jövőjének anyagi biztosítása. → 1948. május 5.
- 1945. augusztus 13.** A Monitorul Oficial az áprilisi állampolgársági törvény új végrehajtási utasítását: elveszítették román állampolgárságukat mindazok, „akik az ellenséges hadsereg visszavonulásakor ezekkel közösséget vállaltak s Észak-Erdély területét önként elhagyták.” → 1945. december 15.
- 1945. augusztus 14.** A Monitorul Oficial közli a 645. sz. ún. „visszaperlési” törvényt. (Az 1944 augusztus 30. és 1944. október 25. között kötött jogügyletek megtámadhatóságáról.) → 1946. január 29.
- 1945. augusztus 15.** A Magyar Népi Szövetség emlékiratban fordul Traian Savulescu földművelésügyi miniszterhez a földosztással kapcsolatos szabálytalanságok miatt. (Az 1945-ös romániai földreformot – az MNSZ ismételt felhívásai, követeléseire ellenére – a magyar kisebbség kisemmizésével hajtják végre.) → 1948. február 13.
- 1945. augusztus 19.** Mihály király – az angolszász nagyhatalmak támogatásában bízva – felszólítja Petru Grozát, hogy mondjon le, mert kormányát az angolszász nagyhatalmak nem ismerik el, ezért ő nem képviselheti Romániát megfelelően a béketárgyalásokon. A király 20-án megismétli a követelését, de Groza azt visszautasítja. Ezután Mihály 5 hónapig „sztrájkol”, vagyis nem hajlandó a miniszteri rendeleteket, törvényeket aláírni. → 1945. december 31.
- 1945. augusztus 19-31.** Kurkó Gyárfás vezetésével 30 tagú delegáció tárgyal Bukarestben. A tárgyalások eredménye: kulturális téren 14 javaslatot terjesztenek elő, aminek 80%-át a kormány jóvá hagyja, többek között az önálló (Erdélyi) Magyar Művészeti Vezérfelügyelőséget (Inspectoratul General al Artelor din Ardeal, pentru problemele maghiare). Szentimrei Jenő lesz a vezérfelügyelő, de jogilag csak 1946. októberében erősítik meg tisztségében; a tárgyalások eredményeképpen kibővül a magyar tanügyi hálózat. Elismerik a felekezeti és állami magyar tannyelvű iskolák ún. nyilvánossági jogát. Brassó is magyar tankerületi főigazgatóságot kap; azok a katonaszökevények, akik 1940. augusztus 30 és 1944. augusztus 23. közt Dél-Erdélyből északra szöktek, közkegyelmet kapnak. Az ígéret szerint hamarosan rendezik az állampolgárságokat is; visszaadják a Csíki Magánjavakat. Megígérik, hogy orvosolni fogják a földreform során felmerült nemzetiségi panaszokat; megígérik, hogy mentesülnek a CASBI-eltárolás alól azok, akiket erőszakkal hurcoltak el a csapatok, vagy munkaszolgálatra vittek el, vagy kötelezően soroztak be, de visszajöttek; megígérik, hogy visszaveszik az elbocsájtott orvosokat; megígérik, hogy visszaveszik azokat a volt MÁV-alkalmazottakat, akik nem önként mentek el a hadsereggel. A Székelyföldön az állomásokon a helységneveket magyarul is kiírják; a bukaresti ígéretnek szerint a magyar szervezetek egyenlő elbánásban részesülnek a románokkal.
- A gyakorlatban az ígéreteknek csak egy része teljesül. A december 3-19. közt Bukarestben tárgyaló újabb delegáció is szinte ugyanezeket az ígéreteket kapja. → 1945. december 3-19.
- 1945. augusztusában** a lapok többször is beszámolnak arról, hogy a bátosi székely telepeseket a szomszéd monorfalvi románok géppisztollyal kergették el az erdőikből. (Az Országos Demokrata Arcvonal határozata értelmében az elmenekült szászok falvaiba – Bátosra, Dédrádra, Petelére, Tekére, Nagyidára, Paszmosra, Vajolára – székely telepeseket vittek. A szomszéd román telepések minden erővel el akarják űzni őket. Folyamatosan terrorizálják a székelyeket még 1946 tavaszán is, a hatóság pedig tétlen. Ennek következtében a székelyek egy része elmenekül, a 200 vajolai pedig át akar térni az ortodox vallásra, hogy békén hagyják őket.)
- 1945. szeptember 7.** A Monitorul Oficialban megjelenik a nemzetnevelési miniszter 226.456. sz. rendelete, mely intézkedik az 1940-ben felállított Erdélyi Tudományos Intézet átszervezéséről. Az eddig önálló intézet átkerül a Bolyai Tudományegyetem kötelékébe. Hivatalosan az egyetem rektora, Csögör Lajos az intézet elnöke. A vezetőségbe bekerül Gaál Gábor és Jordáky Lajos is. (Az 1945-ös évben az ETI-nek 8, 1946-ban 4 kiadványa

jelenik meg, de már 1947-ben a Kelemen Lajos 70. születésnapjára összeállított emlékkönyv nem jelenhet meg.) → 1948. december 15.

- 1945. szeptember 9.** A kolozsvári Világosság beszámol arról, hogy a mérai gazdákat a szomszéd román gazdák gépfegyvertűzzel kergették el a kaszálóikról. (A vidéki magyar lakosság zaklatása, terrorizálása egyre nagyobb méreteket ölt, és még 1946-ban is tart Kolozson, Magyararmacskáson, Nagynyulason, Mezősámsondon, Nagybánya környékén, Marosnagylakon, Lőrincrévén, Harin, Magyarlapádon és máshol.) Helyenként sikerül elűzni a magyar – jórészt szórványban élő – lakosságot, mert a hatóság nem tesz semmit a terror megfékezésére.
- 1945. szeptember 18.** Marosvásárhelyen a Hangya Szövetkezeti Központok közös gyűlést tartanak. Itt egyesül a kolozsvári „erdélyrészi” és a nagyenyedi központ; létrejön a Kaláka Népi Szövetkezetek Központja. (A Hangya illetve a későbbi Kaláka fogja össze a magyar fogyasztási szövetkezeteket.) A Kaláka elnöke Korparich Ede. A Kaláka egy emlékiratban fordul segítségért (védelemért) a Magyar Népi Szövetséghez. (Ezzel gyakorlatilag a Magyar Népi Szövetség „politikai védnöksége” alá helyezik magukat.) → 1946. április 9-11.
- 1945. szeptember 21.** A Monitorul Oficialban megjelenik a nemzetnevelési miniszter 242.675. sz. rendelete a két magyar tankerület elismeréséről. Brassó alá a következő megyék tartoznak: Alsófehér, Brassó, Csík, Fogaras, Háromszék, Kisküküllő, Maros-Torda, Nagyöküllő, Szeben, Udvarhely, a kolozsvári tankerület alá pedig a többi erdélyi és partiumi, bánáti megyék. A két tankerületi főigazgatóság alatt három-három megyei tanfelügyelőség működik, melyek Brassóban, Csíkszeredában és Marosvásárhelyen, valamint Kolozsvárt, Szatmárnémetiben és Temesváron székelnek. A kolozsvári tankerület élére Hadházy Sándort, a kolozsvári unitárius kollégium tanárát, helyettesévé Pogány Adalbert nagyenyedi kollégiumi tanárt, a brassói élére Erdélyi Gyulát, nagyenyedi kollégiumi rektort, helyettesévé Fejér Pál brassói középiskolai tanárt nevezik ki. A nemzetnevelési minisztériumban Felszeghy Ödön lesz a magyar iskolák állandó előadója. (A magyar tankerületek helyzetének törvényi úton való megnyugtató rendezése csak az 1946. november 23-án a Monitorul Oficialban megjelent 936. sz. törvénnyel történik meg.) A két magyar tankerület önállósága 1948. szeptember 1-én szűnik meg.
- 1945. szeptember 30.** Az érsemjéni (Bihar megye) román elemi iskola igazgatója 3/1945. sz. átiratában felszólítja a magyar tannyelvű római katolikus elemi iskola igazgatóját, hogy az iskolájába járó görögkatolikus vallású tanulókat adja át a román iskolának. (A két háború között az ún. „névelemzés” gyakorlatának megfelelően a magyar anyanyelvű görögkatolikusokat a hatóságok románnak nyilvánították és megtiltották, hogy magyar tannyelvű iskolába járjanak. Az 1945. augusztus 6-i törvény biztosítja az anyanyelv szabad megválasztásának jogát, ám ezt az alsóbb szervek legtöbbször nem tartják be.) → 1946. szeptember 20.
- 1945. október 1.** A Monitorul Oficialban megjelenik az 1.274. sz. minisztertanácsi határozat, mely a kolozsvári magyar színházat állami színházzá nyilvánítja.
- 1945. október 4.** Bukarestben meghal az oda internált Gyárfás Elemér, aki a két világháború között Bukarestben szenátor, az Erdélyi Magyar Bankszindikátus igazgatótanácsának elnöke, a Katolikus Státus igazgatótanácsosa és az Országos Magyar Párt egyik vezetője volt.
- 1945. október 6-21.** Bukarestben megtartják a Román Kommunista Párt első legális országos pártkonferenciáját. A pártkonferencián határoznak a „forradalom továbbfejlesztéséről”. A konferencia új vezetőséget választ. A Központi Bizottság tagjai (többek közt): Gheorghe Apostol, Emil Bodnaras, Nicolae Ceausescu, Iosif Chisinevschi, Teohari Georgescu, Gheorghe Gheorghiu-Dej, Luka László, Mogyorós Sándor, Rangetz József, Constantin Pîrvulescu, Lucrețiu Pătrășcanu, Leontin Silaghi, Chivu Stoica.
A Politikai Bizottság tagjai: Gheorghe Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Luka László, Teohari Georgescu, Chivu Stoica, Gheorghe Vasilichi, Miron Constantinescu.
Lucrețiu Pătrășcanu kimarad a PB-ből. A konferencián felszólaló Luka szerint: „A reakció arra ösztönözte a magyarságot, hogy a piros-fehér-zöld zászlót lengesse, és [...] sikerült neki megakadályozni, hogy a román demokraták részt vegyenek Észak-Erdélyben a demokratikus szervezetek létesítésében, a magyarság ellen ingerelve a román parasztságot, román munkásságot, és a román értelmiséget.” → 1946. július 6-8

- A konferencián Pauker nyilvánosan is elismeri, hogy augusztus 23-án a kommunista párt taglétszáma alig érte el az 1.000 főt. (A Pauker vezette tömeges tagtoborzás hatására a konferencia idején 256.863 nyilvántartott párttag van.) ← 1944. szeptember 22.
- 1945. október 10.** Megjelenik Lucrețiu Pătrășcanu igazságügyi miniszter 105.005 sz. rendelete, mely szerint a magyar hadsereggel elmenekült román állampolgárok visszatérésükkor ellenséges alattvalóknak számítanak, ezért nem kaphatják vissza ingó és ingatlan javaikat, és az április 4-i törvény értelmében elvesztették állampolgárságukat.
- 1945. október 12-17.** Budapesten magyar-román tárgyalások folynak a háborús bűnösök kiadatása tárgyában. (Román részről Avram Bunaciu főközvádó és Bányai László közvádó van jelen a tárgyalásokon.) Az 1947 november 1-i nagyváradi szociáldemokrata napilap, a Népakarat szerint Bukarest 200 bűnös kiadatását kéri Magyarországtól. Kiadják Romániának – többek között – Rajnai-Reiner Károlyt, Nagyvárad volt katonai parancsnokát, és Paksi Tibor, volt kolozsvári csendőrezredest. → 1946. március 8.
- 1945. október 19.** A bukaresti rádió közli a belügyminisztérium rendeletét: az útlevelel rendelkező román állampolgárok csak elutazási vízummal távozhatnak az országból, melyet a miniszterelnökségnél kell kérvényezni. → 1946. január 18.
- 1945. október 20.** Megjelenik a Magyar Egyetem tanácsának hivatalos kinevezése. Rektor: Csögör Lajos. ← 1945. június 2.
- 1945. október 27.** Petru Groza, Luka László és Aurel Potop meglátogatja a kolozsvári magyar egyetemet. Groza megint ígéretet tesz az útlevélkényszer eltörléséről. → 1945. november 15.
- 1945. október 29.** Hazabocsájtják a földvári internálótábor még életben maradt foglyait. → 1944. november 11.
- 1945. november 8.** Mihály király névnapján a Palota téren (állítólag) több mint ötvenezer fős szimpátiatüntetést tartanak a király mellett a Nemzeti Liberális Párt és a Nemzeti Parasztpárt vezetésével. A tüntetés közben lövöldözés támad. (Egyes források szerint a Tudor Vladimirescu Hadosztály katonái lőttek a tüntetőkre.) Tizenegyen meghalnak. Háromszáz tüntetőt letartóztatnak, többek között Ilie Lazăr, és Gheorghe Ghilezan parasztpárti politikusokat, és hadbírótság elé akarják állítani Vintila Bratianu nemzeti liberális párti politikust is. 1945 őszétől a politikai ellenfelekkel szembeni megtorlási egyre fokozódik, és ennek következtében tömegével menekülnek a hegyekbe a kommunistákkal szemben álló csoportok. (Romániában ekkor erősödik meg az antikommunista fegyveres ellenállás. Az egymástól elszigetelte csoportok – a Székelyföld kivételével – szinte az egész országot behálózzák. Ezeket csak az 1950-es évek elején tudják fől számolni.)
– A helybeli románok Kolozsváron is királypárti tüntetést rendeznek.
- 1945. november 15-18.** Marosvásárhelyen ülésezik a Magyar Népi Szövetség „százas” intézőbizottsága, melyet eredetileg október 27-re hívtak össze. A tanácskozás után közzé tesznek egy nagy vihart kavart kiáltványt, melyben a Magyar Népi Szövetség tágabb vezetősége úgy vélekedik, hogy: „Tudatában vagyunk annak, hogy az erdélyi nemzetiségi kérdés megoldása nem határkérdés[...] Nem helyeselhetünk semmiféle »áttelepítést« amely anyaföldünktől szakítana el. Nem helyeselhetünk semmiféle olyan törekvést[...] amely a bécsi döntéshez hasonló módszerrel[...] Erdélyből újból háborús tűzfészket teremtene.” – A gyűlésen jelenlévő Petru Groza miniszterelnök ismét megígéri az útlevélkényszer eltörlését. A kiáltvány első változatát (mely a magyar nép nevében egyértelműen síkraszállt volna a trianoni határok visszaállítása mellett) élesen támadta Szabó István és Nagy Géza és mások is; ezek után Jancsó Elemér és Csögör Lajos átfogalmazást javasolt. A kiáltvány megjelenése után a Magyar Népi Szövetség éles támadások keresztjébe kerül a magyarság részéről, és többen, mint például Nagy Géza kilépnek a szervezetből. → 1946. január 28.
- 1945. november 16.** Meghal Janovics Jenő, a kolozsvári magyar színház igazgatója.
- 1945. november 18.** Kolozsváron (egyelőre kétheti lapként) újraindul a két háború között már megjelent Falvak Népe. Főszerkesztő: Kacsó Sándor. (1948. szeptember 10-től hetilap lesz, majd a szerkesztőség 1951 júniusában Bukarestbe költözik.) → 1952. július 1.
- 1945. november 26.** Megjelenik a Monitorul Oficialban az 1.439. sz. minisztertanácsi határozat, mely szerint megalapítják a Legfelsőbb Nemzetgazdasági Tanácsot (Consiliul Superior al Economiei Nationale).

- 1945. őszén** Petru Groza elrendeli, hogy az erdélyi vasútállomásokon kétnyelvű feliratokat kell elhelyezni.
- 1945. december 1-3.** Bukarestben országos konferenciát tart a Romániai Szociáldemokrata Párt. (Theodor Iordachescu jelentése szerint a Romániai Szociáldemokrata Pártnak 700 ezer tagja van.) A Constantin Titel Petrescu főtitkár vezette csoport győz, mert a többség elutasítja a kommunisták javaslatát a közös választási listáról, (Petrescu szerint a közös lista „elhomályosíthatná [a párt] tekintélyét és csökkentené hívei tábort”) viszont erről a kérdéstről még egy rendkívüli kongresszus fog dönteni. A kolozsvári küldöttek az egységlista mellett szavaznak.
A konferencia arról is dönt, hogy Kolozsváron magyar titkárságot állítanak fel. A kolozsvári magyar szociáldemokraták javaslatára elfogadják, hogy követeljék a 645. sz. „visszaperlési” törvény módosítását, a CASBI felszámolását, az állampolgársági törvény módosítását. → 1945. december 15.
- 1945. december 3.** Kolozsváron a Romániai Magyar Írók Szövetsége épületében összeül az „irodalmi törvényszék” Böződi György író-szociográfus „ügyének” megtárgyalására. Salamon László író azzal vádolja Böződit, hogy a negyvenes években antiszemita izgatást folytatott. (Egy jobboldali lap, az „Egyedül vagyunk” az író engedélye nélkül közölte egy regényrészletét, bevezetővel ellátva.) A tárgyaláson Benedek Marcell, Jordáky Lajos és Kiss Jenő megpróbálják megvédeni Böződit a Salamon és Nagy István által képviselt vádakkal szemben. A magyar írószövetség a döntést elnapolja. → 1946. február 23.
- 1945. december 3-19.** Bányai László vezetésével Magyar Népi Szövetség-delegáció tárgyal Bukarestben. A tárgyalások eredménye, hogy a román hatóságok *megígérik*: Dél-Erdélyben 300 magyar tanítói állást létesítenek; elrendelik, hogy az ún. „nemzeti tantárgyakat” (földrajz, történelem, alkotmánytan) magyarul taníthatják a magyar tanítási nyelvű iskolákban is. A román nyelvet csak az elemi harmadik osztálytól kell tanítani; kiutaltatják az észak-erdélyi tanítók novemberi fizetését, és a dél-erdélyiek április óta elmaradt fizetését is rendezik. → 1946. március 18-20.
- 1945. december 10.** A Monitorul Oficialban megjelent 1.486. sz. általános adóemelési törvény egyik rendelkezése szerint háromszoros bélyegilleték kell a nem román nyelven vezetett üzleti könyvekre. (Ez ellenkezik a nemzetiségi törvénnyel.) → 1946. június 11.
- 1945. december 15.** A Monitorul Oficialban megjelenik a 46.886. sz. eljárási szabályzat az állampolgársági törvénnyel kapcsolatban, mely lehetővé teszi a Magyarországra menekült, vagy magyar állampolgárságért folyamodott – 1940. augusztus 30. előtt román állampolgársággal rendelkezőket -, hogy a helyi hatóságoknál román állampolgárságért folyamodjanak. → 1946. február 12.
– Kolozsváron hivatalosan is megalakul a Romániai Szociáldemokrata Párt (11 fős) Országos Magyar Bizottsága. A titkárságot Bruder Ferenc és Nagy Géza vezeti. → 1945. december 1–3.
- 1945. december 18.** Az Monitorul Oficialban megjelenik a nemzetnevelési miniszter 347.101. sz. rendelete, mely szerint a kolozsvári magyar egyetem új hivatalos elnevezése: Kolozsvári Bolyai Tudományegyetem. (Universitatea Bolyai din Cluj)
- 1945. december 29.** Az Országos Magyar Bizottság közzéteszi kiáltványát, mely kritizálja az Magyar Népi Szövetség novemberi 15-i állásfoglalását. („Véget kell vetnünk annak az egyoldalú romániai politikának, amely a történelmi helyzet megkövetelte mérsékleten túlmenően megalkuvásokkal, a valóság elhomályosításával próbál meg egy közel kétfélmillió nemzetiségi demokratikus tömeget képviselni és vezetni.”) → 1946. január 28.
- 1945. december 31.** Bukarestbe érkezik Andrej Visinszkij, Kenneth W. Clark-Kerr, és W. Averell Harriman, hogy segítsék megoldani a román belpolitikai válságot. A minisztertanács ülésén (a nagyhatalmak kezdeményezésére) a „történelmi pártok” két képviselője: Emil Hațieganu (Nemzeti Parasztpárt), Mihail Romnâceanu (Nemzeti Liberális Párt) tárcanélküli miniszterek lesznek. (Az NLP és NPP által kijelölt Ion Mihalache-t és „Bebe” Constantin Brătianu-t a „Szövetségek közti Bizottság” nem volt hajlandó elfogadni.) A király abbahagyja „sztrájkját”. → 1946. február 5.
- 1945. december első napjaiban** a kommunista vezetés alatt álló Magyar Népi Szövetség eddig követett politikájával szemben álló Venczel József, Szász Pál, Korparich Ede, Lakatos István, Buza László, Juhász István, Nagy Géza gyűlést tartanak, melyen

megbízák Buza Lászlót, hogy szerkesszen egy Memorandumot, bebizonyítva benne, hogy Marosvásárhelyen csak a magyar anyanyelvű kommunisták nyilatkoztak a magyar-román határ megváltoztatása ellen, az MNSz azonban nem képviseli Erdély egész magyarságát. Venczel rajzolja meg Erdély etnikai térképet az 1910-es népszámlálás alapján, és Erdélyt úgy ossza ketté, hogy az lehetőleg minél több magyart foglaljon magába. Szerintük a béketárgyalásokon Teleki Gézának kell képviselnie az erdélyi magyarságot. A Memorandumot öten írják alá: Márton Áron gyulafehérvári római katolikus püspök, Vásárhelyi János kolozsvári református püspök, Szász Pál, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület vezetője, Korparich Ede, a Kaláka Szövetkezeti Központ elnöke és Lakatos István szociáldemokrata politikus. A Memorandumot átadják Nékám Sándornak, a bukaresti Magyar Politikai Misszió ügyvivőjének, aki azt nyugatra juttatja. (A memorandumban kidolgozott magyar-román határtervhez hasonló elképzelések a budapesti külügyminisztérium békeelőkészítő osztályán készített munkákban is megjelennek.) → 1946. április 29.

1946. január 1. Megjelenik a nemzetnevelési miniszter 355.523 sz. rendelete, miszerint elismerik az 1940-44 között szerzett orvosi és gyógyszerészeti diplomákat. → 1946. április 4.

1946. január 5. Marosvásárhelyen a református kollégium könyvtárában Szabó Zoltán és Bustya Endre megbeszélést tartanak, hogyan lehetne az 1942-es nászódi „cserkészparlament” szellemében újjászervezni a magyar cserkészmozgalmat. A tervezgetés után tényleges szervezésre nem kerül sor, 1945 után a magyar cserkészmozgalom nem éled újjá. → 1951. december 7.

1946. január 6. Székelyudvarhelyen a Magyar Népi Szövetség támogatásával megalakul a Székelyföldi Bányászati Kutató Társulat. Elnöke Letső László bányafőtanácsos, alelnökei: Kelemen István, Bíró Gábor. a Társulat megalakítja a Székelyföldi Bányászati Kutató Intézetet, melynek igazgatója: Bányai János geológus, aligazgatója Komornoki László. A Székelyföld ásványkincseit próbálják felderíteni, pl. Szejkén (Székelyudvarhely mellett) petróleum után kutatnak. Bányai 1947. április 7-i nyilatkozata szerint sokat vártak az Intézettől, de nagyobb eredményt az anyagiak hiányában, nem tudtak felmutatni. (A bukaresti hivatalos szervek is gyanakodva nézik az intézetet, és igyekeznek akadályozni munkájában, ezért az 1947-ben megszűnik.)

1946. január 7. A Magyar Népi Szövetség létrehozza a Romániai [Országos] Magyar Segélyező Bizottságot, mely megszervezi a Segély Alapot. Az egyházi és társadalmi egyesületek bevonásával a továbbiakban a Segély Alap próbálja meg pótolni a magyar tanítók és tanárok elmaradt fizetését, és támogatni a Bolyai Tudományegyetet, valamint a magyar hadifoglyokat. (A Bizottság 1946 december 31-ével szűnik meg.)
– Kolozsváron cionista diákok bántalmazták Józán Miklós unitárius püspököt, aki idős kora miatt belehal a sérüléseibe. → 1946. szeptember 15.

1946. január 12. A nagyváradai magyar szociáldemokraták napilapja, a Népakarat írja: „Nem kérünk semmi lehetetlent azáltal sem, ha követeljük, hogy szálljanak le az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület és a többi intézmények vagyonáról.” A magyar szociáldemokraták azzal vádolják a Magyar Népi Szövetséget, hogy az kisajátítja, monopolizálja a magyar intézményeket. → 1946. január 28.

1946. január 10-13. Bukarestben tartják a Hazafiak Szövetsége kongresszusát, ahol bejelentik, hogy az átalakul Nemzeti Néppárttá. (Partidul National Popular) Ez lesz a román értelmiség gyülekezőhelye. A párt elnöke Mitita Constantinescu. → 1949. február 6.

1946. január 18. A kolozsvári Erdély tudósítása: a romániai Szövetséges Ellenőrző Bizottság engedélye alapján ezután csak 7 helyen szabad átkelni a magyar – román határon: Szatmárnémetinél, Érmihályfalvánál, Nagyváradnál, Nagyszalontánál, Kürtösnél, Nagylaknál és Csanádnál, a többi határátlépőt lezárják. → 1947. február 3.

1946. január 19. Emil Hațieganu államminiszter külföldi tudósítók előtt terjedelmes magyarellenes nyilatkozatot olvas fel. Itt -többek között – azt állítja, hogy az erdélyi magyarság a „kiűzött szerencsétlen románok” otthonaiba telepedve él. (Luka László január 29-én a Scînteia-ban „visszaveri” a politikus vádaskodásait.)

1946. január 20. Megalapítják a Demokrata Parasztpártot Nicolae Lupu vezetésével.

- 1946. január 24.** Kolozsváron kb. 300 román diák „vasgárdista szellemiségű” (szélsőnationalista) tüntetést rendez a Román Kommunista Párt székháza előtt.
- 1946. január 28.** Márton Áron gyulafehérvári római katolikus püspök levelet ír Petru Groza miniszterelnökhöz, amelyben nyíltan és kritikusan feltárja a magyar kisebbség problémáit és sérelmeit: bár 1946. március 6-án az erdélyi magyarság többsége rokonszenvvel fogadta a Groza-kormány kinevezését, reményeiben súlyosan csalódnia kellett, mert a kormány egyes tagjainak, valamint a közigazgatás embereinek magyarellenes törvényei és rendeletei éles ellentétben állnak Groza többször hangoztatott magyar-barát kijelentéseivel. A marosvásárhelyi kiáltvány óta „a magyar tömegek a Magyar Népi Szövetséggel mind élesebben szembefordultak, és annak vezetőit a legsúlyosabb vádakkal illetik.” Márton Áron a Magyar Népi Szövetség vezetőségének is megküldi a levelet. → 1946. június 28-30.
- A Magyar Népi Szövetség kolozsvári szervezete a Magyar Színházban „kiszélesített” gyűlést tart. Ezen Nagy Géza, Decsy István, Pásztai Géza, valamint Hun Nándor megtámadják Kurkó Gyárfást, mert az szerintük túlságosan függ a kommunista párttól. Követelik az országos vezetőség lemondását és új választást, valamint egy új kongresszus szervezését. (Súlyos hibának tartják az MNSz marosvásárhelyi kiáltványát, is és az MNSz válsága a marosvásárhelyi gyűlésen kezdődött.) A szintén felszólaló Asztalos Sándor, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület jogtanácsosa erélytelenséggel vádolja meg Kurkó Gyárfást, valamint azzal, hogy az MNSz tönkretette az EMGE-t. Ekkor Kurkó kijelentette, hogy az EMGE-t az MNSz egyik szakosztályává nyilvánították. (Ekkor az EMGE-nek 100.000 tagja van.) Kiss András szerint a támadás igazi célpontjai Juhász Lajos és Mezei Lajos, valamint a Czikó testvérek és Bányai László, vagyis a szélsőbal szárny. Mezei szerint az ellenzék „a reakció szolgálatában álló kis csoport”. A Kurkó-csoport a munkások, és a kolozsvárhóstatí „földészek” segítségével kizavarja az ellenzékét a gyűlésről. Decsy-t kizárják az MNSz-ből. → 1946. február 8.
- 1946. január 29.** A Magyar Népi Szövetség ismét kéri a 645-ös sz. ún. „visszaperlési” törvény módosítását, mindkét nemzetre való kiterjesztését. ← 1945. december 1-2.
- 1946 januárjában** Aradon magyar és román tagozattal színházat alapítanak.
- 1946. február 4.** A Monitorul Oficialban megjelenik az 57. sz. minisztertanácsi határozat, mellyel állami színházzá nyilvánítják a marosvásárhelyi Székely Színházat. (Teatrul Secuiesc din Târgul Mures) A színházat hivatalosan március 10-én avatják fel, igazgatója báró Kemény János.
- 1946. február 5.** Nagy-Britannia és az USA kormánya hivatalosan is elismeri a Groza-kormányt, ezután következik a diplomáciai kapcsolatok felvétele.
- 1946. február 8.** A bukaresti szociáldemokrata „Libertatea”-ban az „Ardealul este si va române românesc” („Erdély román és az is marad”) c. cikkben heves támadás jelenik meg a Magyar Népi Szövetség januári kolozsvári nagygyűlésén felszólaló Nagy Géza és más „hungarista élharcosok”, „notórius reakciószok” ellen.
- 1946. február 9.** A Magyar Népi Szövetség Központi Végrehajtó Bizottsága közleményt bocsájt ki annak kapcsán, hogy a marosvásárhelyi kiáltvány óta az erdélyi magyarság a vezetőséget Erdély elárulásával vádolta meg. A közlemény lényegesebb megállapításai: a békekötés és a fegyverszüneti szerződések a szövetséges nagyhatalmak és a két illetékes kormány hatáskörébe tartozik, abban az MNSz nem foglalhat állást; az erdélyi nemzetiségi kérdés „a demokrácia megerősödésének, a nemzetiségi jogegyenlőség tényleges megvalósításának és a határok feloldásának kérdése”, ezért károsnak tartanak minden határkérdéssel kapcsolatos agitációt. → 1944. december 29.
- 1946. február 12.** A Monitorul Oficialban megjelenik az 1945. augusztus 13-i állampolgársági törvény 46.886-os sz. végrehajtási utasítása, amellyel a belügyminisztérium szerint az 1940. augusztus 30. után délről Észak-Erdélybe költözött és most visszatérni szándékozó, 1940-ig román állampolgársággal rendelkező magyar menekültek kérhetik a helyi közbiztonsági bizottságoktól az állampolgársági nyilvántartásokba való felvételüket. → 1947. május 30.
- 1946. február 17-18.** Kolozsváron tartják a Romániai Szociáldemokrata Párt Országos Magyar Bizottságának első konferenciáját, melyen meghívottként ott van Lothar Radaceanu és Stefan Voitec is. Ezen vita folyik a közös Romániai Szociáldemokrata Párt-Román

- Kommunista Párt lista kérdéséről. Döntenek egy székelyföldi és egy bukaresti titkárság felállításáról. Tervezik egy magyar választási koalíció létrehozását is. → 1946. június 17.
- 1946. február 18.** A marosvásárhelyi református kollégiumban tartja 1944 ősze óta először közgyűlését az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület. (A Magyar Népi Szövetség képviselőjében jelen van Kurkó Gyárfás és Csákány Béla is.) Itt egyesül az 1944 augusztusa után ketté szakadt egyesület. Elnökké Szász Pált választják.
- 1946. február 23.** A Román Kommunista Párt kolozsvári napilapja, az „Igazság” hírül adja, hogy Böződi Györgyöt elbocsájtották az Egyetemi Könyvtárból „fasiszta magatartás és fajellenes izgatás miatt”, és emiatt hónapokig „ül” – ítélet nélkül. → 1947. augusztus 22.
- 1946. március 1.** Marosvásárhelyen meghal Simó Géza, a két háború közti erdélyi kommunista mozgalom egyik magyar vezetője.
- 1946. március 2.** A kolozsvári Erdély írja: „Feltűnően enyhe népbírói ítéletek Bukarestben a deportálások és tömegmészárlások bűnöseivel szemben.” ← 1945. március 1.
- 1946. március 8.** Kolozsváron megkezdődik az első népbírói tárgyalás az ippai, ördögkúti, szentgotthárdi, oroszfalvi vérengzések ügyében. A főközvádló Avram Bunaciu, közvádló Grigore Râpeanu, Victor Grozdea, és Bányai László, a védők: Váczy Kálmán, Pásztai Géza, Sinka István, Botár Zoltán, Nagy Gergely, Gyenge László. A 63 vádlott „csaknem mind vagyontalan földművesek, többen 70 év körüli öregek”. Március 14-én hirdetnek ítéletet: 22 főt halálra, 7 főt életfogytiglanra ítélik. (Konceptiók perről van szó, mert a valódi bűnösök helyett ártatlan falusiakat ítélték el. A további hét csoportos perben is fellelhetőek a konceptiók elemek, több ártatlan magyart ítélik el a fasiszmus vádjával.) → 1945. április 7.
- 1946. március 10.** Bukarestben tartja a Romániai Szociáldemokrata Párt 17. (rendkívüli) kongresszusát. Ezen eleinte kiegyenlítették az erőviszonyok a külön listás és a Kommunista Párttal való közös választási lista hívei között. (A dél-erdélyiek inkább a különlistát támogatják, míg az észak-erdélyiek az egységlistát.) A vita közben Tudor Ionescu (petróleumügyi miniszter) felolvass egy kompromittáló levelet (amiről később derül ki, hogy hamisítvány), melyet Iuliu Maniu és Constantin Dinu Bratianu írtak Constantin Titel Petrescu főtitkárhoz. Ebben felajánlják anyagi segítségüket a választási kampányhoz, ha az RSZDP külön listán indul. Ezután kitör a botrány. Titel Petrescu elhagyja a termet (a küldöttek egyharmada követi). A 354 küldöttből végül 232 szavaz az egységes listára, hatvanan tartózkodnak, 29 ellene szavaz, a többiek Petrescual kivonulnak. A pártszakadás után a 700 ezres taglétszám 140 ezerrel csökken. → 1946. május 9.
- 1946 március 13.** A Monitorul Oficialban megjelenik a nemzetnevelésügyi miniszter 39.326-os sz. rendelete, mely szerint a magyar tannyelvű iskolákban a történelmet, a földrajzot és az alkotmányt is magyarul fogják tanítani, a román nyelvet pedig csak az általános iskolák harmadik évfolyamától tanítják. (Ez csak az 1948-as „tanügyi reform”-ig tart.) ← 1945. december 3-19.
- 1946. március 18-20.** Brassóban tartják a Magyar Népi Szövetség „százas” intézőbizottsági ülését. (A Bukarestben tartózkodó Kállai Gyula és Keresztúry Dezső is megjelenik.) Határozat születik az önálló lista állításáról. A sérelmekről is szó esik: többek között a magyar tanszemélyzet fizetését az ígéretek ellenére még mindig nem folyósították. (Majd csak áprilisban fogják „kiegyenlíteni a számlát”) ← 1945. december 3-19.
- 1946. március 28.** Megjelenik az 57. sz. törvény, amely „egyenjogúsítja” a Romániai Magyar Írók Szövetségét a Román Írószövetséggel. → 1946. augusztus 24.
- 1946. április 4.** A Monitorul Oficialban közzéteszik az egészségügyi miniszter 266. sz. törvényrendelete, mely nem csak azokat az adásvételi szerződéseket nyilvánítja semmisnek, melyeket 1940. augusztus 1. és 1944. augusztus 23. között kötöttek az Észak-Erdélyből *elűldözött* román gyógyszerészekkel, hanem azokat is, amelyeket bármely más személlyel, tehát az *el nem űldözött* románokkal, vagy zsidókkal kötöttek. (A Magyar Népi Szövetség jogi és közigazgatási ügyosztálya szerint ez a törvényrendelet súlyosabb a 645. sz. ún. „visszaperlési” törvénynél is, mert a vevő szerzett jogait semmilyen formában nem biztosítja.) ← 1946. január 1.

- 1946 április 9.** Megjelenik a Művészeti Minisztérium 276. sz. törvénye, mellyel Kolozsváron önálló magyar tannyelvű Zenei és Színművészeti Főiskolát (Conservatorul Maghiar de Muzica si Arta Dramatic din Cluj) állítanak fel. A Főiskola szervezése májusban indul meg. (Kolozsváron idáig csak az 1821 óta működő Magán Zenekonzervatóriumban folyt magyar nyelvű oktatás.) → 1946. szeptember 13.
- 1946. április 9-10.** Marosvásárhelyen tartják a magyar szövetkezeti központok (Kalácsa és Szövetség) eredetileg március 7-re tervezett, de elhalasztott országos kongresszusát (a kongresszus után, 11-én pedig megtartják közgyűléseiket). Az 1.200 magyar szövetkezetnek kb. 200 ezres tagsága van. A kongresszuson a magyar szövetkezeti központok vezetői javaslatot tesznek a Romániai Magyar Szövetkezeti Tanács létrehozására. (A tervből nem lesz semmi.) Lakatos István, a Szövetség elnöke szerint: „Ez a kongresszus nem ünnep, hanem megoldatlan kérdéseink tömkelege miatt szomorú határkö...” György Endre (a Szövetség igazgatója) a kongresszus előtt készített tanulmányában kimutatja, hogy: a hitelélet teljesen rendezetlen, mert a hivatalos bankkamatláb 9%, de a bankok általában 40-60%-os kamattal dolgoznak; a fogyasztási szövetkezetek csak hivatalos áron vásárolhatnak, de így áruhoz jutni nem lehet, ezért több szövetkezet a csőd szélén van; az 1945/525 sz. rendelet 3 év adómentességet ad a moldvai, bukovinai és észak-erdélyi szövetkezeteknek – a magyarok kivételével; Alexandrescu szövetkezetügyi miniszter ígérete ellenére egyes vegyes lakosságú helyeken rendeleti úton beolvasztották a magyar szövetkezetet a románba; a magyar szövetkezeteknek nincs exportjoguk, pedig azt még egy magánkereskedő is megkaphatna.
- Korparich Ede bebizonyítja a kongresszuson, hogy a háborús pusztítások ellenére kétszer annyi magyar szövetkezet van, mint amennyi 1940-ben volt. A zárónapon a résztvevők tiltakoztak az „INCOOP” (Román Nemzeti Szövetkezeti Intézet) jogait sértő eljárása ellen és 21 pontos követelést terjesztettek a kormány elé. Követelik, hogy: a magyar szövetkezetek ugyanolyan anyagi segítséget kapjanak, mint a románok. (A kormány 8 milliárd lejt szavazott meg a szövetkezeteknek, amiből a magyarok semmit sem kaptak.); Szűnjék meg az egyes vidékeken a magyar szövetkezetek megfélemlítése. → 1946 május 11.
- 1945. április 10.** Marosvásárhelyen (Kolozsváron 17-én) a Bolyai Tudományegyetem hallgatói megalakítják a Bolyai Demokratikus Diákszövetséget, a BTE-n működő diákszövetségek föderációját. (Részt vesz benne: a Kommunista Egyetemi Hallgatók Szövetsége, a Szocialista Egyetemi Hallgatók Szövetsége, a Móricz Zsigmond Kollégium, a Budai Nagy Antal Kollégium, a Majláth Kör [katolikus hallgatók egyesülete], az unitárius Dávid Ferenc Egyesület, a Főiskolás Ifjúsági Keresztyén Egyesület, az Antal Márk Egyesület [a zsidó hallgatók egyesülete].) A szövetség elnöke Dáné Tibor, a Végrehajtó Bizottság tagjai többek között: Földes László (Román Kommunista Párt), Prágay Dezső (Magyar Népi Szövetség), Dobai István (FIKE). → 1947. május 25-27.
- 1946. április 29.** Vásárhelyi János kolozsvári református püspök, Márton Áron gyulafehérvári római katolikus püspök, Korparich Ede, a Kalácsa Szövetkezeti Központ elnöke, Szász Pál az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület elnöke és Lakatos István szociáldemokrata vezető tanácskozást tartanak Kolozsváron, és 6 pontos nyilatkozatot tesznek közzé: ebben szükségesnek tartják, hogy „az erdélyi magyarság a béketárgyalásokon Erdély kérdésében meghallgatásra találjon”, és „az erdélyi magyarságot kielégítő területi rendezés jöjjön létre.” (A nyilatkozatot Teleki Géza eljuttatja az angol és amerikai külügyminiszterhez, de válasz nem érkezik.)
- 1946. május 6-18.** Bukarestben folyik a 24. háborús bűnös pere. (Köztük van Ion és Mihai Antonescu, valamint Radu Lecca, volt „zsidóügyi kormányzó”.) Tizenhárman halálos ítéletet kapnak, 4 életfogytiglanit, 2 fő 20 évit, 5 fő 15 évit. A Regátban és Dél-Erdélyben 187 elmarasztaló ítéletet hoznak, köztük 29 halálos, ezek jó részét azonban Mihály király életfogytiglanra változtatja. Észak-Erdélyben 481 ítéletet hoznak, ebből 100 halálos és 163 életfogytiglani. Elítéltek: 372 magyart, 83 németet és 26 román.
- 1946. május 9.** Costantin Titel Petrescu híveivel megalakítja a Független Szociáldemokrata Pártot, elnöke: Adrian Dimitriu. (Ezután a gyárakban megkezdődik a hajsza a titelisták ellen.) → 1946. november 19.

- 1946. május 10-11.** Brassóban tartják a romániai magyar gazdasági szakemberek tanácskozását. Bejelentik a Romániai Magyar Gazdasági Tanács megalakulását. (Formailag csak június 24-én alakul meg. Az igazgatóság tagjai közt van Korparich Ede, György Endre, Antal Dániel, Elekes Béla.) Az RMGT gyakorlati munkát nem tud felmutatni. A tanácskozáson bejelentik, hogy Kolozsváron megalakult a „magyarság első népi részvénytársasága”, a „ROMACOM”. (Román-Magyar Kereskedelmi Társaság) (Az 1948 júniusi államosítással szűnik meg.) Ezzel a Magyar Népi Szövetség kezébe kerül a Magyarországról történő könyv- és filmbehozatal kizárólagos joga, de egyéb importtal is foglalkozik. (Az innen befolyó haszon a Magyar Népi Szövetség egyik jelentős gazdasági alapja lesz.) Ugyanitt jelentik be, hogy megalakítják a Horizont Részvénytársaságot, mely a Székelyföld természeti kincseinek kiaknázását, és értékesítését tűzi ki célul. → 1946. december 11.
- A királyi Románia nemzeti ünnepén Kolozsváron és Nagyváradon újabb magyarellenes incidensek robbannak ki. (Főleg a diákság vesz részt benne.) Nagyváradon tűzharcra is sor kerül a feltűzött városkörnyéki „manista” parasztokkal.
- 1946. május 11.** Az „INCOOP” (Nemzeti Szövetkezeti Intézet) táviratilag utasítja brassói inspektorátusát, hogy a magyar fogyasztási szövetkezeteknek semmiféle közszükségleti cikket ne adjanak át áruelosztáskor. A magyar szövetkezetektől sorra visszavonják a dohány- és szeszárusítás jogát is. (Egyedül Kolozs megyében április 15. és május 15. között 26 magyar szövetkezettől vonják vissza a véglegesen jóváhagyott dohányárusítási engedélyt.) → 1947. április 10.
- 1946. május 17.** A Román Kommunista Párt, a Romániai Szociáldemokrata Párt, Gheorghe Tatarescu szakadár liberális pártja, Anton Alexandrescu szakadár nemzeti parasztpártja, az Ekésfront és a Nemzeti Néppárt létrehozza a Demokratikus Pártok Blokkját (DPB). → 1947. február 11.
- 1946. május 24.** A Monitorul Oficialban megjelenik a 384. sz. törvény-rendelet, amely visszaszolgáltatja Csík megye magyar társadalmának az ún. Csíki Magánjavakat. A megalakuló Csíki Közjavak Igazgatóságát (Administratia Bunurilor Comune Ciuc) a csíki községek küldöttei által választott 5 fős vezetőség igazgatja a Földművelésügyi minisztériummal együtt. (A május 1-én megjelent törvény szerint a Csíki Magánjavak és a Gyergyói Fakitermelő Erdőtulajdonosok Szövetkezete a SOVROMLEMN [szovjet-román fakitermelő vegyesvállalat] alapító tagjai lesznek.) → 1946. október 1.
- 1946. május 28.** Kolozsváron román diákok (főleg egyetemisták) újabb tüntetést rendeznek a kommunista párt és a szakszervezet épülete előtt. ← 1946. január 24.
- 1946. május 29.** A budapesti kormány jegyzéket intéz Puskin budapesti szovjet nagykövethez, majd szeptember 25-én a párizsi békekonferencia elnökéhez, kérve a CASBI alatt lévő magyar javak felszabadítását. → 1946. október 16.
- 1946. május 30.** Kolozsváron megtartják a magyar színházak konferenciáját. (A Magyar Népi Szövetséget Balogh Edgár és Méliusz József képviselik.) Szentimrei Jenő javasolja, hogy minden, a színházakkal kapcsolatos ügy az MNSz és a Magyar Művészeti Felügyelőség fennhatósága alá tartozzék.
- 1946. május 30.-június 2.** A Magyar Népi Szövetség Kolozsváron tartja jogi és közigazgatási tanácskozását. (Az MNSz Központi Jogügyi Bizottsága csak 1946. szeptember 6-án alakul meg.) Három megye (Szilágy, Udvarhely, Temes-Torontál) jelentése alapján készült összesítésből kiderül, hogy egész Erdélyben hasonló problémák fordulnak elő: vegyes lakosságú területeken szinte állandóak a magyarellenes sovinszta támadások; Észak-Erdély „bekapcsolása” óta a magyar kisebbség még mindig nem tudott számaránya szerint résztvenni az államigazgatásban. Összeállítják a nemzetiségi törvénytervezetet. A tanácskozás során Kurkó Gyárfásék elutasítják a burkolt székelyföldi autonómia gondolatát, mivel ez az összmagyarság jogainak csorbítását vonná maga után. → 1946. június 28-30.
- 1946. június 1.** Kivégzik Ion és Mihai Antonescut, Constantin Vasiliut és Gheorghe Alexianut.
- A Monitorul Oficialban megjelent 400. sz. törvény-rendelet szerint hivatalosan is megalakul a Gyergyói Fakitermelő Erdőtulajdonosok Szövetsége (Alianta Forestiera), mely tagja lesz a SOVROMLEMN szovjet-román vegyesvállalatnak.

- 1946. június 9. [8?].** Az észak-erdélyi körútja során Kolozsvárra érkező Lucrețiu Pătrășcanu beszédet tart a helyi román értelmiség előtt. Ebben kifejti, hogy szerinte 300-400 ezer magyarnak azért nem lehet megadni az állampolgárságot, mert a régi magyar rendszer ideológiáját vallják. „...3-400 ezer magyar állampolgár él még ma is törvényellenesen és az ország törvényein kívül Románia területén.” Ugyanitt mondja azt is: „...először román vagyok és utána kommunista.” (Ezt a kijelentését a sajtó nem közli.) → 1948. február 22.
- 1946. június 10.** Vaslábbon a csíksomlyói búcsúra vonuló gyergyócsomafalviakra karókkal, bicskával támadnak a helybeli románok. ← 1945. szeptember 9.
- 1946. június 11.** Alexandrescu szövetkezetügyi miniszter elrendeli, hogy a magyar szövetkezetek anyanyelvükön is vezethetik levelezéseiket, könyvelésüket, és az eddigi háromszoros bélyegilleték sem terheli őket. ← 1945. december 10.
- 1946. június 13.** A Monitorul Oficialban megjelent 1.015. sz. törvény-rendelet szerint földosztáskor a vegyes lakosságú helyeken szigorúan figyelembe kell venni a nemzetiségek közötti arányt. Ahol ezt nem tartották be, a járási véglegesítő bizottságoknak felül kell vizsgálni az igényjogosultak névsorát.
- 1946. június 17. [július 6?]** A Romániai Szociáldemokrata Párt Országos Magyar Bizottsága második országos konferenciáján ismét szorgalmazza a magyar választási blokk létrehozását. A Magyar Népi Szövetség vezetősége ezt elutasítja. (Lakatos István szerint Kurkó Gyárfás elnök még hajlana rá, de Luka László, a kommunista párt magyar ügyekért felelős vezetőségi tagja mereven elzárkózik az együttműködéstől.) Erre egy Magyar Népi Szövetséggel szembeni közös magyar listát javasolnak, az Országos Magyar Választási Blokkot. (A magyar szociáldemokraták terve szerint ebben részt vennének az egyházak, és a magyar intézmények képviselői, az Országos Magyar Bizottság, valamint egyéni jelöltek, mint pl. Szász Pál, Pásztai Géza.) A konferencia határozati javaslata kimondja, hogy a magyar szociáldemokraták nem indulnak a Népi Szövetség listáján. Az RSzDP Végrehajtó Bizottsága támogatja törekvéseiket, (megígérik, hogy ahol jelentős magyar tömegek élnek, magyar listát állítanak össze), de az Országos Választási Bizottság megtagadja az önálló választási jelvény kiadását. (Az RSzDP országos vezetősége azzal fenyegetőzik, hogy kilépnek a kommunistákkal kötött választási koalícióból. Végül Petru Groza megígéri, hogy – a már előre eldöntött – 70 mandátum helyett az RSzDP 80-at „kap”, hogy azon tíz magyar szociáldemokrata is bejuthasson. Végül csak 4 magyar jut be a listán.) → 1946. augusztus 19.
- 1946. június 17-18.** A Magyar Népi Szövetség országos sajtóértekezletet tart Kolozsváron. Itt elhangzik, hogy az egyik fő probléma a papírhány, és a lapok anyagi helyzete.
- 1946. június 22.** A Monitorul Oficialban megjelent 455. sz. törvényerejű rendelet megszünteti a népbíróságokat, és a még függőben lévő ügyek a fellebbviteli bíróságok hatáskörébe kerülnek át. ← 1945. április 24.
- Kolozsváron megjelenik az Útunk (a Romániai Magyar Írószövetség lapja) első száma. A kéthetente megjelenő lap főszerkesztője Gaál Gábor.
- 1946. június 28-30.** Székelyudvarhelyen tartják a Magyar Népi Szövetség második kongresszusát. (Az időpont eredetileg május 31 – június 1-re volt kitűzve.) A kongresszuson részt vesz Gheorghe Vlădescu-Răcoasa nemzetiségügyi miniszter és Ana Pauker, a kommunista párt politikai bizottságának tagja is. A kongresszus idején az MNSz-nek 449 ezer tagja van. A kongresszus elfogadja az MNSz nemzetiségi statutumát. (Nagy Géza kifogásolja a statútummal kapcsolatban, hogy nem eléggé világos a vallásszabadsággal és az egyházi iskolákkal kapcsolatban, és azt javasolja, hogy dolgozzanak még a tervezeten.) Bányai László a kongresszuson felolvassa a Nemzeti Liberális Párt napilapja, a „Liberalul” cikkét, amiben követelik a magyarság kollektív kitelepítését. Kurkó Gyárfás ismét elutasítja a magyar választási blokk tervezetét.
- Mikó Gábor kolozsvári piarista tanár felveti a székelyföldi autonómia tervét, és bírálja a vezetőséget, hogy nem képviselik a tömbmagyarság (Székelyföld) érdekeit. Nagy Géza élesen tiltakozik a székely autonómia terve ellene, mert szerinte ebből csak „magyar gettó” lenne.
- A zárónapon az MNSz kommunista vezetőségének munkáját, és eddigi politikáját ellenző helybeli polgárok, kisiparosok és a városkörnyéki földművesek tüntetésükkel

megzavarják a sporttelepen tartott nagygyűlést. (Jelszavaik: „Le Kurkóvall!, Eladtátok Erdélyt!”) A gyűlésen részt vevők nagy többsége szintén csatlakozik a tiltakozókhoz, és Erdély önállóságát követeli. ← 1946. január 28.

- 1946. július 6-8.** A Román Kommunista Párt Központi Bizottsága plenáris tanácskozást tart. Ezen Gheorghe Gheorghiu-Dej tagadja, hogy a román reakció és a demokrácia erői a nemzetiségi kérdésben egy platformon állnának. Kijelenti, hogy az erdélyi magyar lakosság a demokrata erők szövetségese a reakció elleni harcban. A tanácskozáson állást foglalnak a sovinizta, revizionista eszmékkel szemben, és Lucrețiu Pătrășcanu elmarasztalják a nacionalizmus vádjában. ← 1946. június 11.
- 1946. július 15.** A Monitorul Oficialban megjelent minisztertanácsi rendelettel kiterjesztik a választói jogot minden 21 év feletti állampolgárra (a katonákra, az államhivatalnokokra és a nőkre is). (Megvonják a választójogot a fasisztáktól, vasgárdistáktól, és kollektíve a német kisebbségtől.) Megszüntetik a szenátust, és egykamarás parlamentet hoznak létre. Negyvenezen választanak egy képviselőt. → 1946. november 19.
- 1946. július 31 – augusztus 4.** A Kolozsvár melletti Szucságon 2-300 hallgatóval megrendezik a Főiskolás Ifjúsági Keresztyén Egyesület soros nyári konferenciáját. Az előadók (Szász Pál, Venczel József, Buza László, Maksay Albert) a romániai magyarság perspektíváit és útját vizsgálják. Szász Pál szerint Erdélyben a kis- és könnyűiparnak van nagy jövője, nem a nehéziparnak. (Nagy vita folyik a kommunista szimpatizánsok és a nemzeti értékekre jobban ügyelő „jobboldal” között.) → 1947. augusztus 13-15.
- 1946. augusztus 5-7.** A Magyar Népi Szövetség országos tanügyi értekezletet tart Kolozsváron, melyen megalakítják az MNSz Országos Tanügyi Bizottságát. A tanácskozáson megjelenik Camil Suciu nemzetiségügyi államtitkár és Felszeghy Ödön tanügyi felügyelő is. Ismét szorgalmazzák a magyar műszaki és mezőgazdasági főiskolák felállítását. → 1947. szeptember 15.
- 1946. augusztus 10-14.** Brassóban országos ifjúsági értekezletet tartanak, amin részt vesz a Magyar Népi Szövetség ifjúsági bizottsága is.
– 11-én megalakítják a Romániai Demokrata Ifjúság Szövetséget, és a központi vezetőségbe öt magyar fiatal is bekerül: Lőrinczi László, Mag András, Lapos Ferenc, Páll Árpád, Szabó András.
- 1946. augusztus 19.** Az „Előre” (szatmárnémeti szociáldemokrata lap) szerint a romániai Szociáldemokrata Párt Központi Végrehajtó Bizottság hozzájárult, hogy megalakítsák a párton belül a Demokrata Magyar Népfrontot. („...a pártunkkal rokonszenvező magyar választótömegek nyugtalansága is megszűnik, és lehetőség nyílik az[...] MNSz listáján kívül egy komoly demokrata magyar választási listára való szavazás.”) A tervből nem lesz semmi.
- 1946. augusztus 24.** A Monitorul Oficialban közzéteszik az 596/1946. sz. törvényt a szerzői jogokról. A törvény csak a román irodalomra van tekintettel (csak a román nyelvű alkotások védelmét biztosítja), a magyar nyelvű irodalomról nem rendelkezik. → 1947. szeptember 28.
- 1946. nyarán** a kolozsvári magyar egyetemről visszamegy Magyarországra Tury Sándor Kornél, a nemzetközi magánjog professzora, valamint az USA-ba távozik (Rockefeller-ösztöndíjjal) Harkai-Schiller Pál lélektan professzor. A marosvásárhelyi orvos és gyógyszerészeti karról visszamegy Magyarországra Beöthy Konrád professzor.
– Egy bukaresti villában agyonverik Fóris Istvánt, aki 1944 tavaszáig a Román Kommunista Párt főtitkára volt. (1944. április 4-én Gheorghe Gheorghiu-Dej kezdeményezésére a „pártrendőrség” titokban letartóztatja – áruházzal vádolva.)
- 1946. szeptember 1.** A szociáldemokrata Erdély-ben megjelenik a „Ki az egységbontó?” c. írás: „A sokat emlegetett magyar egység tehát nem létezik. Ehelyett farkasszemet nézünk azzal a veszéllyel, hogy az erdélyi magyarság belső válsága miatt nem tudja kifejteni azt az erőt, melyre[...] feltétlenül szüksége volna.” ← 1946. június 28-30.
- 1946. szeptember 3.** Megjelenik a Monitorul Oficialban a nemzetnevelési minisztérium 692. sz. törvény-rendelete, mely elismeri a korábban szerzett magyar diplomákat és a nyugdíj megállapításánál beszámítja az 1940-1944 közti szolgálati időt is. → 1948. május 14.
- 1946. szeptember 7.** A Scînteia ismerteti Gheorghe Tatarescu külügyminiszter Párizsban, a román-magyar határmegállapító bizottság előtt szeptember 2-án tartott beszédét: „...a magyar kormány kérései ellenkeznek az erdélyi magyarság kvalifikált vezetőivel, akik a

Magyar Népi Szövetségben vannak tömörülve. Ezek ismételtén kijelentették, miszerint[...] »Erdélyben a nemzetiségi probléma nem határprobléma« íme a romániai magyarok igazi érzülete.” ← 1945. november 15.

- 1946. szeptember 8.** A magyarfenesi dalosünnepélyen Tárca Bertalan (a két háború közti magyar dalosmozgalom vezetője) bejelenti, hogy a Magyar Népi Szövetség támogatásával újra megalakul a Magyar Dalosszövetség. Decemberben az újjászervezett MDSZ elnökévé Kacsó Sándort választják, Tárca csak ügyvezető alelnök lesz. → 1947. szeptember 8.
- 1946. szeptember 13.** A Közoktatásügyi Minisztérium értekezletet hív össze a magyar nyelvű műszaki oktatás jövőjéről Kolozsvárra. Megállapodnak, hogy az elkövetkező években önálló Magyar Villamos- és Gépipari Intézetet állítanak fel Kolozsváron. → 1946. november 25.
- 1946. szeptember 15.** Székelykeresztúron unitárius püspökké választják Kiss Elek teológiai tanárt, egyházi főjegyzőt. (Ő a 27. unitárius püspök.) → 1948. augusztus 8.
- 1946. szeptember 20.** A Monitorul Oficialban megjelenik a 649/1945. sz. törvény 10. sz. végrehajtási utasítása az anyanyelv szabad megválasztásáról. Tiltja a két világháború közötti „névelemzést”. ← 1945. szeptember 30.
- 1946. szeptember 26.** Taggyűlést tart a Romániai Magyar Írók Szövetsége. Az ülés után kiáltványt tesznek közzé, mivel Erdélyben elterjedt a hír, hogy a párizsi béketárgyalásokon hozott döntés szerint visszaáll az 1937-es magyar-román határ: „Erdély földjén ma mintegy kétmillió magyar csüggedésre hajlamos része a világgal és önmagával is meghasonulva megcsaltnak és elhagyottnak érzi magát. [...] Mi, erdélyi magyar írók a Magyar Népi Szövetség oldalán küzdünk s céljai a mi célunk is.”
- 1946. szeptember 27.** Megjelenik az erdélyi magyar sajtóban a Magyar Népi Szövetség kormányhoz intézett távirata, mivel a szebeni, brassói, kolozsvári hadbíróóságok megint tömegesen ítélnék el ártatlan magyarokat, miközben az 1944-45-ös gyantai, tenkei, szászfenesi magyarellenes terror elkövetői büntetlenül maradnak. → 1946. december 5.
- 1946. október 1.** Megjelenik a Monitorul Oficialban a 765. sz. törvény a Csíki Magánjavak státusának rendezése céljából. Ez elrendeli, (a Magánjavak vezetőségének kezdeményezésére) hogy „Csíki Magánjavak” néven kereskedelmi társaságot kell létrehozni. (Regia Publica Comerciala Bunurile Private din Ciuc) → 1948. október 14.
- 1946. október 2.** Megjelenik a Monitorul Oficialban a 767. sz. törvény, miszerint Kolozsváron a magyar ügyek intézésére felállítják az Erdélyi Magyar Művészeti Vezérfelügyelőiséget. (Inspectoratul General al Artelor din Ardeal, pentru problemele maghiare) Három osztályt létesítenek: színház, zene, népművészet. (Mivel Szentimrei Jenő színházigazgató is, maga helyett Szemlér Ferencet ajánlja a tisztségre, de ezt a javaslatot nem fogadják el.) → 1947. február 10.
- 1946. október 3.** A Magyar Népi Szövetség a magyar nyelvű műszaki felsőoktatás ügyében újabb emlékirattal fordul a közoktatásügyi minisztériumhoz (szeptemberben egyszer már küldtek egy emlékiratot), hivatkozva a szeptember 13-i megállapodásra. Az emlékiratban kéri, hogy ne csak tagozatot, hanem önálló műszaki intézetet hozzanak létre.
- 1946. október 6.** Aradon megnyílik az 1848-as Ereklyemúzeum.
- 1946. október 9.** A Monitorul Oficialban megjelenik Felszeghy Ödön kinevezése a nemzetnevelésügyi minisztérium vezértitkárává. → 1948. április 28.
- 1946. október 12.** Szuszajkov vezérezredes, a Szövetséges Ellenőrző Bizottság romániai elnöke levelet intéz Petru Groza miniszterelnökhöz, amelyben elrendeli, a CASBI-zár alatt levő magyar javak maradéktalan visszaadását. (Mivel az ezután megjelent CASBI-jogszabályok csak részleges mentesítést tartalmaznak, a magyar kormány 1947. január 7-én bukaresti külképviselete útján közli, hogy a még függő kérdéseket közvetlen tárgyalások útján óhajtja rendezni.) ← 1946. május 29.
- 1946. október 13.** Megnyílik Kolozsváron a Magyar Zene és Színművészeti Főiskola. Igazgató: Nagy István zenepedagógus, a színi tagozat dékánja Szabó Lajos. ← 1946. április 9.
- 1946. október 19.** A Monitorul Oficialban megjelent 826. sz. törvény módosítja a CASBI hatáskörét. A román állampolgárok javait mentesítik az eljárás alól. → 1946. november 30.

- Kolozsváron gyűlést tartanak a magyar mezőgazdasági főiskola ügyében, és megválasztják az ideiglenes főiskolai vezetőséget (A magyar nyelvű mezőgazdasági oktatás kérdése továbbra is rendezetlen marad.). → 1948. október 26.
- 1946. október 31.** Az Országos Magyar Tanügyi Bizottság közzéteszi választási felhívását. Ebben közlik, hogy jelenleg 289 óvodával, 1781 elemivel (ebből 798 felekezeti), 262 középiskolával rendelkezik a romániai magyarság. → 1947. október 3.
- 1946. november 8.** Kolozsváron tartja közgyűlését az Erdélyi Múzeum-Egyesület. A Sándor József halála miatt megüresedett elnöki székbe Tavasz Sándor rangidős alelnököt, főtítkárrá Nagy Gézárt választják. A tudományos egyesület igazgatóválasztmánya tagjai sorába választja Balogh Edgárt, Brüll Emánuel, Csögör Lajost, Gaál Gábort, Jancsó Elemért, Kiss Elek unitárius püspököt, Kós Károlyt, Kurkó Gyárfást, Lakatos Istvánt, Pásztai Gézárt, és Venczel Józsefet.
- 1946. november 14.** A nagyváradi Új Élet közlése szerint Gheorghe Gheorghiu-Dej közlekedési miniszter elrendelte, hogy vegyék vissza az elbocsájtott magyar CFR- (Román Államvasútak) és posta-alkalmazottakat, akiket 1946. áprilisában nyugdíjaztak.
- 1946. november 19.** Parlamenti választásokat tartanak Romániában. (Az „előre elrendezett” választás követi a két háború közötti „hagyományokat”.) Durva csalások, atrocitások fordulnak elő. Ezek után nem csoda, hogy a választási eredményeket azóta sem lehet tudni pontosan. A szakirodalomban, és a korabeli dokumentumokban a legkülönbözőbb adatokat találhatjuk. [Az első adat: a „Lista Nominala cu aratarea...”-ból, a második: Hunya G. – Süle A.: „Románia 1944-1990.”-ből, a harmadik: Nagy M.: „Magyar-román kapcsolatok”-ból való]:
- Demokratikus Pártok Blokkja: 4.766.630 szavazat, 346 [?], 347 [?], 348 [?] mandátum. (A DPB-n belül a Romániai Szociáldemokrata Párt 82 [78?], a Román Kommunista Párt 67 [70?], az Ekésfront 70 [71?], Gheorghe Tatarescu szakadár liberális pártja 73, Alexandrescu szakadár parasztpártja 21, és a Nemzeti Néppárt 26 mandátumot kapott.)
- Magyar Népi Szövetség: 569.651 [?], szavazat, 28 [?], 29 [?], 30 [?] mandátum
- Maniu-féle Nemzeti Parasztpárt: 879.927 (878.927) [?] szavazat, 31 [?], 33 [?] 32 [?], mandátum.
- Bratianu-féle Nemzeti Liberális Párt: 239.806 (259.306) [?] szavazat, 3 mandátum
- Lupu-féle Demokratikus Parasztpárt: 156.775 szavazat, 2 mandátum
- Megjegyzés:* A két háború közt meglévő ún. „prémiumos” választási rendszer helyett az ún. arányos, listás rendszert használták. A 414 fős parlamentbe az MNSz képviselőin kívül az RSZDP és az RKP listáin még 5 – 5 magyar jutott be. (Közvetlenül a választások előtt a nagybányai „Egység” azt írja, hogy az MNSz köreiben 43 képviselőre – 750-800 ezer szavazatra – számítanak.)
- A Titel Petrescu-féle Független Szociáldemokrata Pártot a nagy terror megakadályozta, hogy akár egy képviselőt is bejuttasson a parlamentbe, (hivatalosan 65.528 szavazatot kapott, de nem érte el az országos 2% minimumot), pedig a kortársak szerint a bukaresti RSZDP-tagság fele, valamint a bánáti, resicai, zsil-völgyi szociáldemokraták többsége rájuk szavazott.
- (A helyhatósági választásokat az 1945-ös ígéretek ellenére nem tartják meg a parlamenti választásokkal egy időben, elhalasztják 1947 nyarára, majd végül csak a tanács-rendszer bevezetése után tartanak választásokat.)
- A választáson való részvételtől eltiltották a jobboldal vezető személyiségeit: Ion Mihalache-t, Gheorghe Bratianut és Alexandru Vaida-Voievodot.
- 1946. november 25.** A Magyar Népi Szövetség újabb táviratot küld a nemzetnevelésügyi minisztériumba, hogy ha önálló magyar műszaki oktatási intézmény nem jöhet létre, legalább a tagozat létesítését gyorsítsák fel. (Mivel a liberális párti pénzügyminiszter „nem tudta” biztosítani a magyar tagozatnak sem a póthitelkeretet, a magyar tanári kar 1947. április 1-ig lemond javadalmazásáról, hogy az anyagi okok elháruljanak. Azt javasolják, legkésőbb december 1-ig nyíljon meg a tagozat.) → 1946. december 18.
- 1946. november 30.** Megjelenik a 998. sz. törvény, miszerint a CASBI nem alkalmazható a magyar állam és a magyar állampolgárok, valamint azon román állampolgárok tulajdonaira sem, akik 1944. szeptember 12. után Németországban vagy Magyarországon területén tartózkodtak, kivéve, ha önként léptek be a magyar vagy német hadseregekbe. (A törvényt gyakorlatilag nem hajtották végre.) → 1947. április 21.

- 1946. december 1.** Összeül a választások utáni új parlament, melyen bemutatkozik az új kormány. Tagjai többek között:
 Miniszterelnök: Petru Groza (ideiglenesen a nemzetiségügyi államtitkárságot is átveszi);
 belügyminiszter: Teohari Georgescu; külügyminiszter (és miniszterelnök helyettes):
 Gheorghe Tatarescu; igazságügyminiszter: Lucrețiu Pătrășcanu; hadügyminiszter: Mihail
 Lascăr tábornok; nemzetgazdasági miniszter: Gheorghe Gheorghiu-Dej
 – Czíkó Lőrincet megválasztják a parlament jegyzőjévé. A Magyar Népi Szövetség
 frakciója titkárságát Csákány Béla, Czíkó Nándor és Nagy Tibor vezeti. Kilépnek a
 kormányból a polgári politikusok: Emil Hațieganu és Mihail Românceanu.
- 1946. december 5.** A Monitorul Oficialban megjelent törvény-rendelet megszünteti a
 hadbíróóságok és tábori katonai ügyészségek működését.
- 1946. december 7.** Kurkó Gyárfás a parlament elé terjeszti a Magyar Népi Szövetség
 székelyudvarhelyi kongresszusán elfogadott nemzetiségi törvénytervezetet, kérve annak
 elfogadását és törvénybeiktatását. 12-én megismétli kérését, de választ nem kap.
- 1946. december 11.** Brassóban hivatalosan is megalakul a Horizont Részvénytársaság, 52
 millió lej alaptőkével, a Székelyföld ásványkincseinek kiaknázására. (A magyar lakosság
 részéről megnyilvánuló közömbösség jele, hogy alig 1-2 millió lej értékű részvényt
 jegyeznek csak magánszemélyek, ráadásul épp a Székelyföld leginkább közömbös a
 vállalkozás iránt) ← 1946. május 10-11.
- 1946. december 18.** Jenei Dezső és társai újabb emlékirattal fordulnak a nemzetnevelésügyi
 minisztériumhoz a kolozsvári magyar nyelvű műszaki felsőoktatás ügyében. (1947.
 január 9-én válaszol a minisztérium: vagy el kell halasztani az Almérnöki Intézet magyar
 tagozatának megnyitását 1947 őszére, vagy a felvettek külön program keretén belül a
 román tagozaton végezzék el az első évfolyamot. → 1947. március 15.
- 1946. december 20.** A parlament 282:7 arányban megszavazza a Román Nemzeti Bank
 államosítását. → 1948. február
- 1946. decemberében** Maniu tanácsára kiszöknek az országból Constantin Vi^ooianu és
 Grigore Nicolescu-Buzesti volt külügyminiszterek, akik a nyugati emigráció vezetői
 lesznek. → 1947. július 14.
- 1946. telén** a városi lakosoknak hetente kétszer 25 dkg húst osztanak.
- 1947. január 8-9.** Plenáris ülést tart a Román Kommunista Párt Központi Bizottsága, ahol
 határozatok egész sorát fogadják el a párt megerősítéséről. (Erősíteni kell a párt
 befolyását a társadalom minden rétegében, minden szervezetében, egészen addig, míg
 a vezetést teljesen átveszik. A szegényparasztság körében fel kell gyorsítani a
 pártszervezetek kiépítését, növelni kell a párttagok számát a szakszervezeti vezetők
 között. A tanácskozás során megfogalmazzák a szocialista forradalomra való áttérés
 feladatait.
 Bírálata éri az Ekésfrontot. Felül kell vizsgálnia korábbi politikáját, és a jövőben nem
 általában a parasztság, hanem csak a szegényparasztság pártja kell
 legyen. → 1948. január 10.
- 1947. január 9.** A Magyar Népi Szövetség keretén belül létrehozzák az Országos Művészeti
 Bizottságot, mely az MNSz mellett tanácsadói szervként működik.
- 1947. január 15.** A kolozsvári (magyar) tankerületi főigazgatóság táviratban kéri a
 nemzetnevelési minisztériumot, hogy tekintsen el legújabb rendeletétől, (misperint az 57.
 évet elért tanerők működését felfüggeszti), mert a pedagógushiány miatt a magyar nyelvű
 tanítás helyenként megbénult. (A kéréshez csatlakozik a Romániai Szociáldemokrata
 Párt Országos Magyar Bizottsága is.)
- 1947. január 17.** A Királyhágómelléki (nagyváradi) Református Egyházkerület presbitériuma
 Csernák Bélát választja meg új püspökévé. → 1947. október 18.
- 1947. január 24.** Kolozsváron a Magyar Népi Szövetség székházában az erdélyi és bánági
 múzeumok vezetői megalakítják az Országos Magyar Műemlékvédő
 Bizottságot. → 1947. május 10-11.
- 1947. január 25.** A Magyar Népi Szövetség Kolozsvárra országos népfőiskolai értekezletet hív
 össze az alakuló népfőiskolák vezetői, tanárok, írók számára. (1947-48-ban többek
 között az alábbi népfőiskolák és népkollégiumok éltek Romániában:
 Móricz Zsigmond Kollégium, Kolozsvár (ez alakult meg elsőként 1945-ben); József Attila
 Kollégium, Kolozsvár ('47-ben alakul meg); Budai Nagy Antal középiskolás kollégium,

Kolozsvár; Gecse Dániel Kollégium, Marosvásárhely (az orvostanhallgatóké); Ocskó Terézia Kollégium, Kolozsvár (1948 őszén szerveződik meg, a tanév végén megszűnik); Apáczai Csere János Népfőiskola, Brassó; Heltai Gáspár Népfőiskola, Nagyszeben; Bartók Béla Népfőiskola, Temesvár; Balázs Ferenc Népfőiskola, Torda; Arany János Népfőiskola, Nagyvárad; Zöld Péter Népfőiskola, Csíkszereda.

- 1947. január 30.** Az Agerpress román hírügynökség szerint február 15-re engedélyezték a nagyváradi magyar – román árucseré – mintavásár megtartását. (Az 1946. novemberi lapok még úgy tudják, hogy december 15-én nyílik, majd hogy 1946. december 21 – január 31. közt fogják megtartani, magyarországi rendezője a Balkán Bizottság.) A közlemény szerint a vásár egy hónapig tart, és a Szövetséges Ellenőrző Bizottság hozzájárult, hogy külön SZEB-igazolvány nélkül, „vásárigazolvánnyal” lehessen átjönni Romániába. A nagyváradi Új Élet információja szerint a bukaresti kormány októberben már kiadta az engedélyt a vásár megtartására, elnöke pedig I. Xenopol lett. (A budapesti Szabad Nép már úgy tudja, hogy március 20-án kezdik a vásárt.) → 1947. március 13.
- 1947. február 3.** Az Agerpress szerint Petru Groza a Reuter-nak nyilatkozva kijelenti, hogy a nyáron egy hónapig „kísérleti vámunió” lesz Magyarország és Románia közt, és ha az eredmények bátorítóak, akkor az meg is valósul.
- 1947. február 5.** Az INCOOP (Nemzeti Szövetkezeti Intézet) felszámolja a kilencszáz tagú „Csík” Erdőgazdasági Szövetkezetet, csíkszeredai székházát pedig elárvereztetti. A magyar gazdasági szervezetek ez ellen tiltakozó küldöttsége hiába keresi fel Romulus Zaroni földművelésügyi minisztert és Petru Grozát, csak ígéreteket kapnak. → 1947. március 15.
- 1947. február 10.** Románia Párizsban aláírja a Szövetséges Nagyhatalmakkal a békeszerződést. A katonai rendelkezés szerint 120 ezer gyalogossal rendelkezhet az ország (határőrökkel együtt). A magyar-román határ visszaáll az 1938. január 1-i állapotba. A szovjet-román határ az 1940. június 28-i helyzet szerint marad. (A szerződést csak augusztus 23-án ratifikálja a parlament.)
– A Monitorul Oficialban megjelent 109. sz. királyi rendelet hivatalosan is megerősíti Szentimrei Jenőt a művészeti vezérfelügyelőség tisztségben. → 1945. augusztus
- 1947. február 11.** A Magyar Népi Szövetség csatlakozik a Demokratikus Pártok Blokkjához. Kurkó Gyárfás kijelenti, hogy ez csak formalitás, és nem jelenti a „függetlenség feladását”. ← 1946. május 17.
- 1947. február 22.** Megalakul a Romániai Magyar Képzőművészek Szövetsége, melyet Kovács Zoltán képzőművész szervez meg, (elnök ifj. Kós Károly, alelnök Szolnay Sándor). Kovács Zoltán szerint Nagy István író, és a román képzőművészek ellenállása miatt egy jó hónap múlva a Szövetség megszűnik. (A sajtó szerint november 13-án még értekezletet tartanak a szervezet jövőjéről.)
- 1947. februárjában** kiutasítják Romániából Andrea Cassulo pápai nunciust. Cassulo helyettesét, Patrick O'Harát hátrahagyva távozik.
- 1947. március 13.** Az kolozsvári Erdély közli: Voitec nemzetnevelési miniszter engedélyezi, hogy a magyar iskolákban március 15-én tanítási szünet legyen, és iskolai ünnepségeket tarthassanak.
– A nagyváradi Népakarat szerint újabb megbeszélések után a váradi magyar – román vásár „végleges” időpontja szeptember közepe. A vásárt végül is nem tartják meg.
- 1947. március 14-15.** Bukarestben ifjúsági konferenciát tartanak, ahol megalapítják az Ifjúmunkás Szövetséget. (Uniunea Tineretului Muncitoresc)
- 1947. március 15.** Kolozsváron értekezletet tartanak Stinghe Bujor vezértanfelügyelő vezetésével az Almérnöki Intézet magyar tagozatának ügyében. Határozatot hoznak, hogy a tagozaton március 20-án kezdődik a tanév és június 30-án végződik. (A felvételi vizsgákat február 27 és március 1 között megtartották.) A tanítás nyelve magyar. → 1948. október 15.
- 1947. tavaszán** visszatér a Bolyai Tudományegyetem orvosi karáról Magyarországra Klimkó Dezső sebészprofesszor.
- 1947. első hónapjaiban** visszajön Magyarországról Marosvásárhelyre Haranghy László a kórbonctan professzora. → 1949. nyara
- 1947. április 1-4.** Petru Groza-vezette kormányküldöttség jár Magyarországon. A tárgyalások alatt Budapesten román kultúrhetet tartanak.

- 1947. április 10.** Marosvásárhelyen tartják a (120 ezer magyar családot képviselő) Kaláka Népi Szövetkezeti Központ közgyűlését. (A „Szövetség” 11-én tartja ugyanitt a közgyűlését.) Korparich Ede jelentéséből kitűnik, hogy csak akkor jutnak áruhoz, ha belépnek a román megyei szövetkezeti központokba, az ún. „federálé”-kba. Tövisy Géza igazgató jelentése szerint az eddig működő 460 fogyasztási- és értékesítési-, 64 hitel-, 5 tej- és 8 vegyesszövetkezet közül az INCOOP 57 tagszövetkezet felszámolását rendelte el. (A gyűlésen részt vevő Kurkó Gyárfás „kiáll” a magyar szövetkezetek önállósága mellett.) → 1947. június 14.
- 1947. április 10-11.** A Magyar Népi Szövetség Végrehajtó Bizottsága ülésén utasítják a parlamenti csoportjukat, hogy a költségvetési vita során érjék el a magyar intézmények állami támogatásának növelését. → 1947. április 30.
- 1947. április 12-14.** Csíkszeredában tartják a négy székely vármegye közbirtokosságainak kongresszusát, melyet az Magyar Népi Szövetség Központi „százás” Intézőbizottsága hív össze. (Eredetileg még márciusra tűzték ki az időpontot.) A közbirtokosság tulajdonában van ekkor Románia erdeinek 11 %-a, 651 ezer ha, és csak Csík vármegyében 59 közbirtokosság van, 34.731 taggal. Elhatározzák, hogy Csíkszeredában felállítanak egy közös érdekvédelmi bizottságot. A közbirtokosságok jogvédő irodájának tevékenysége (a szélesebb jogkör, és anyagi megalapozottságának hiánya miatt) mindössze néhány körlevél kibocsájtásában merül ki. → 1948. október 14.
- 1947. április 21.** A Monitorul Oficialban megjelenik a 127. sz. törvény, mely csökkenti a CASBI jogkörét azzal, hogy a nemzetgazdasági minisztérium alá rendelik. → 1948. szeptember 4.
- 1947. április 24.** Letartóztatják Venczel Józsefet, Pásztai Gézát és más kolozsvári értelmiségieket. A tömeges letartóztatásokat valószínűleg figyelmeztetésnek szánják a magyar értelmiségnek és a diákságnak. Bírósági ítélet nélkül a pitești-i internáló táborban tartják fogva őket.
- 1947. április 25.** Aradon „manista-titelista elemek” munkástüntetést szerveznek az ún. „ekonomát”-ok (a vállalatok saját dolgozóit élelemmel ellátó szervezetek) tevékenysége miatt. (A tüntetésnek kommunistaellenes éle is van.) A tüntetők közül hetvenet letartóztatnak. Augusztusban tartják a bírósági tárgyalást, melyen több súlyos ítélet születik.
- 1947. április 30.** Solymos Iván szilágysági képviselő interpellál a parlamentben, mert a költségvetésből „kifelejtették” az erdélyi magyarságot. A költségvetés megszavazásakor kiderül, hogy a magyar intézmények az összes költségvetési támogatásnak csak a 3-4 %-át kapják meg, miközben Solymos szerint az ország 12%-a magyar nemzetiségű. Az ún. „kisebbségi egyházak” mindössze 70 millió lej, míg a székelyföldi ún. (román) „nemzeti egyházak” 150 millió lej támogatást kapnak. A januári kolozsvári városi pótköltségvetésből is minden magyar művelődési intézményt kihagytak.
- 1947. április 9.** egy jól kereső szakmunkás havi keresete 3 millió lej, 1 kg disznóhús 170 ezer, 1 kg juhsajt 200 ezer lej.
- 1947. május 9.** Két évre megszigorítják a letelepedést Temesváron, Kolozsváron, Marosvásárhelyen, Brassóban, Nagyváradon, (és még pár regáti városban is). A letelepedési tilalom nem vonatkozik sem a közalkalmazottakra, sem a katonatisztekre, mérnökökre, szakképzett munkásokra. Az intézkedést hivatalosan a súlyos lakáshiánnyal magyarázzák. (1945-től rohamosan települnek be a román hivatalnokok Észak-Erdély magyarlakta városaiba, és a lakásrekvirálások szinte kizárólag csak a magyarokat sújtják.)
– Letartóztatják Nagyváradon Theodor Brîndea hadnagyot, aki Gyantán 1944. szeptember 24-én 41 magyart kivégeztetett. ← 1944. szeptember 24.
- 1947. május 10-11.** Kolozsváron értekezletet tart a Magyar Népi Szövetség Közművelődési Bizottsága. Entz Géza bejelenti, hogy a Művészetügyi Minisztérium elismerte az Országos Magyar Műemlékvédő Bizottságot. (Bár a Világosság 1947. december 1-én azt írja, hogy az OMMB leltározza a szabadságharc műemlékeit, id. Entz Géza emlékezete szerint gyakorlati munkát nem végez, lassan elhal.) → 1947. január 24.
- 1947. május 16.** Magyarország és Románia képviselői aláírják a CASBI-egyezményt, melynek végrehajtása esetén kielégítenék a magyar igényeket, mert – többek között – az

- egyezmény biztosította a határmenti birtokok művelését, vagy a Romániából elmenekültek érdekeit pedig a magyar állam képviselheti volna. → 1947. október 13.
- 1947. május 22.** A kolozsvári Igazság-ban megjelenik Luka László írása: „A romániai magyarság útja”. Luka szembe fordul a magyar kisebbség által eddig követett néprfrontpolitikával, és meghirdeti az „elvtelen magyar egység” elleni harcot. → 1948. december 12.
- 1947. május 24.** Nyárádtőn elfogják az eddig bujkáló – és távollétében már halálra ítélt – Nichifor Crainic-ot, az Antonescu-kormány volt sajtó- és propagandaminiszterét.
- 1947. május 25-27.** Kolozsváron tartják az Egyetemi (Demokrata) Arcvonal országos kongresszusát. A kongresszus javaslatára az EDA nevét a Romániai Egyetemi Hallgatók Országos Szövetségére (Uniunea Nationala a Studentilor din România) változtatják. A 37 fős országos tanácsba bekerül: Lőrinczi László, Koszta Árpád, Páll Árpád, Czellecz Jenő, Czédly József, Sáser László és Dombi Imre. A Bolyai Demokratikus Diákszövetség kérésére bekerül a határozatba: Marosvásárhelyen állítsák fel a Bolyai Tudományegyetem mezőgazdasági karát. → 1947. szeptember 15.
- 1947. május 26.** A kolozsvári Világosság-ban megjelenik Balogh Edgár Luka-cikkre írt válasza: „Tisztító önvizsgálat ideje jött el”. Ebben gyakorlatilag beismeri az „éberség” hiányát, és Lukának az „elvtelen magyar egység”-re vonatkozó „vádjait”. Meghirdeti az általános tisztogatást. → 1947. július 17-18.
- 1947. május 30.** Közzéteszik a Monitorul Oficialban a 162. számú állampolgársági törvényt. Mindazok román állampolgárok lehetnek, akik 1920. szeptember 20. után a román állam joghatósága alá tartozó területeken lakóhellyel rendelkeztek, vagy azelőtt ezen a területen születtek, vagy olyan szülőktől származnak, akiknek a fenti időpontban az említett területen volt a lakóhelyük. Ezzel a törvénnyel több százezer magyar állampolgárságát rendezik. Viszont a 2. szakasz értelmében továbbra sem kaphatnak állampolgárságot azok, akik önként léptek olyan idegen állam szolgálatába, amelyik az Egyesült Nemzetek ellen harcolt, vagy ilyen állam katonai, vagy katonai jellegű alakulat (pl. levante-szervezet) tagjai voltak. ← 1945. április 4.
- 1947. május 30-június 2.** Bukarestben ülésezik a Magyar Népi Szövetség Végrehajtó Bizottsága. Egyetlen napirendi pontként megvitatják Luka László május 22-i cikkét. A „politika megerősítése céljából” létrehozzák a héttagú politikai titkárságot: Bányai László, Czikó Nándor, Csákány Béla, Juhász Lajos, Takács Lajos, Kacsó Sándor, Kurkó Gyárfás. A „nemzeti elzárkózás” politikája helyett a „népi megújulás” politikáját hirdetik meg, szükségesnek látják az „erélyes tisztogatást”.
- 1947. május 30-június 4.** Kolozsváron a katonai törvényszék, Barbu-tanácsa tárgyalja az ún. „Erdély partizánjai-összeesküvés”-t. A bíróság 52 fő ellen emel vádat. A vád szerint Sebestyén Albert katonaszökevény a szervező, aki érintkezésbe lépett Magyarországon Dálnoki Veress Lajossal és más „reakciós körökkel”, Nagybánya valamint Máramarosziget környéki embereket szervezett be. Fegyvereket csempészték be Magyarországról, és tervek szerint, ha Erdély egy részét Magyarországnak ítélték volna, zendüléssel átveszik a hatalmat. Még január 10-én ütöttek rajtuk, de kilencen Magyarországra szöktek. (A koncepció per egyik előzménye: Luka László még februárban a Scînteia-ban azt írta, hogy a magyarországi „köztársaságellenes összeesküvés” szálai átnyúltak Erdélybe..., és „nem lesz nehéz bebizonyítani, hogy egyes itteni magyar reakciós körök bűntársai voltak a magyarországi összeesküvőknek...”.) A per végén kilenc fő 5-15 évet, huszonnégyen 1/2-2 év közötti börtönt kaptak, 17 főt fölmentettek.
- 1947. június 8.** Ákosfalván, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület járási gazdaköri értekezletén kijelentik, hogy „Az EMGE nem osztályszerv, hanem az erdélyi magyarság egyetemes gazdasági oktató intézete. Ma földműves sztahanovisták kellene...” → 1947. június 29.
- 1947. június 7-9.** Kolozsváron a Romániai Szociáldemokrat Párt tartományi konferenciát tart, melyen kizárólag a magyar egységfront szükségességéről van szó.
- 1947. június 9.** A Magyar Dalosszövetség éléről eltávolítják Tárca Bertalant, és helyette a Bartók-Kodály szellemiséget képviselő Nagy Istvánt, a Zeneművészeti Főiskola igazgatóját nevezik ki. → 1948. február 22.

- 1947. június 10.** Az országgyűlés törvényt hoz a Nemzetvédelmi Minisztérium újjászervezéséről. (A minisztériumban is elkezdődnek a tisztogatások.)
- 1947. június 14.** A Magyar Népi Szövetség vezetősége nevében Kacsó Sándor, Takács Pál és Antal Dániel értekezletre hívják meg a két magyar szövetkezeti központ vezetőit, melyen közlik velük, hogy az MNSz többé nem tudja politikailag megvédeni a magyar szövetkezeti hálózat önállóságát, ezért be kell lépjenek a tagszövetkezetek az ún. federálékba.
- 1947. június 17.** Marosvásárhelyen tartja a Kaláka Szövetkezeti Központ igazgatósági és felügyelőbizottsági ülését. (A Szövetség Szövetkezeti Központ június 19-én ülésezik, Csíkszeredában.) Az ülésen Korparich Ede javaslatára elhatározzák, hogy belépnek a román megyei szövetkezeti központokba, az ún. „federálék”-ba. (Formailag a két szövetkezeti központ még fennmarad.) A kiadott hivatalos közlemény azzal bíztat, hogy a magyar tagszövetkezetek megtarthatják autonómiájukat, és a belépés után a falvak végre olcsó iparcikkekhez és hitelhez juthatnak. (Cserébe viszont hozzá kell lássanak a „belső demokratizáláshoz” – vagyis tisztogatáshoz.) A Szövetkezeti Minisztériumba delegálják György Endrét (a Szövetségtől), az INCOOP vezetőségébe pedig Kisgyörgy Imrét (a Kalákától). December 24-én a Monitorul Oficial közli, hogy Czíkó Nándort is kinevezik az INCOOP igazgatótanácsába. → 1947. július 15.
- 1947. június 18-19.** A magyar kormány meghívására 1.500 romániai gyerek érkezik Magyarországra két hetes üdülésre.
- 1947. június 20.** A kolozsvári Erdély írja: „Mostanában az a szokás, hogy a látogatók kenyéret visznek a névnapját vagy születésnapját ünneplő barátjuknak, mert 2-3 kg Bukarestben, akárcsak nálunk, a legnagyobb és legszebb ajándék.” (Az 1947-es aszály miatt súlyos élelmiszerhiány lép föl az országban.)
- 1947. június 21.** A Világosság-ban élesen megtámadják a „reakciós” Szász Istvánt, mint aki támogatta a választások előtt a „Magyar Blokk”-ot. → 1947. június 29.
- 1947. június 26-30.** Kolozsváron tárgyalja a katonai törvényszék Barbu-tanácsa Unghváry Sándor ügyét. A védő: Borbáth Samu. A vád: kémkedés, tiltott határátlépés, idegen valuta törvénytelen behozatala, stb. A vád szerint Szálasi bizalmasa volt, majd, hogy beférközhessen a baloldali mozgalmak tagjainak bizalmába, kiadott egy Szálasi leleplező könyvet. Részt vett az Atzél Ede-féle Wesselényi Lövészegylet megszervezésében. Kapcsolatban állt magyarországi reakciós körökkel (tavasszal zajlott Budapesten az ún. „Magyar Közösség-összeesküvés” per), és ezek arra biztatják, hogy a Székelyföldön propagandát folytasson. A vád szerint az udvarhelyi ellenzéki fellépés hátterében is ő állt. → 1947. október 22.
- 1947. június 29.** Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányi ülésén lemond Szász Pál elnök és Szász István ügyvezető alelnök, (akik „a politikamentesség jelszavát hirdették”). Az EMGE élére öttagú „időközi” bizottság kerül: Kós Károly, Antal Dániel, Bikfalvy Ferenc, Tóth Géza, Vass Márton. (Opra Pál, az EMGE statisztikai osztályának volt vezetője szerint Nagy Miklós és Szövérdi Ferenc is tagja az időközi vezetőségnek.)
- 1947. június végén** eltörlik a magyar vasutasok eddig kötelező nyelvvizsgáját.
- 1947. július 9.** A kolozsvári Világosság tudósítása szerint tömeges kizárások történtek a Magyar Népi Szövetség kolozsvári szervezetéből. A megyei intézőbizottsági ülésen Nagy Miklós megyei ügyvezető elnök kijelenti: „Aki nincs velünk, ellenünk van!” (Kizárják az MNSz-ből többek között Unghváry Sándort, Szász Istvánt, Mikó Gábort, Tárcza Bertalant, Bartha Ignácot, valamint több egyszerű munkást.) → 1947. július 17-18.
- 1947. július 12.** A kolozsvári Világosság-ban megjelenik a „Rossz tankönyv – mérgezett nemzedék” c. cikk, mely a magyar tankönyvek elleni támadás kezdetét jelenti. → 1948. november 15.
- 1947. július 14.** A tamadau-i repülőtéren szökés közben elfogják és letartóztatják Ion Mihalache-t, a Nemzeti Parasztpárt elnökét, (a megszervezendő emigráns kormány leendő államelnökét), Nicolae Penescu-t (a NPP főtitkárát, volt belügyminisztert), Ilie Lazăr-t és Nicolae Carandino-t (a „Dreptatea” volt igazgatóját), és még kilenc főt. → 1947. október 30-november 11.
- 1947. július 15.** Letartóztatják Iuliu Maniut.

- Székelyudvarhelyen, a Magyar Népi Szövetség székházában tartják a Szövetség Szövetkezeti Központ központi értekezletét. Hadnagy Károly alelnök kijelenti: „Az MNSZ útmutatása szerint haladtunk a múltban is és ettől a jövőben sem kívánunk eltérni...”.
- 1947. július 18. [19?]** A parlament felfüggeszti Iuliu Maniu és öt társa mentelmi jogát.
- 1947. július 17-18.** Kolozsváron a Magyar Népi Szövetség értekezletet tart a megyei elnökök és titkárok részére, a tagfelülvizsgálat kapcsán. Az értekezleten Kacsó Sándor bejelenti, hogy Kurkó Gyárfás beteg, és gyomorfekélyvel a református kórházban ápolják. Kacsó leszámolással fenyegetőzik a „mellénk szegődött utitársakkal” szemben. → 1947. november 21-23.
- 1947. július 28.** A Belügyminisztériumban tartott munkaértekezleten elhatározzák a határok felügyeletének megerősítését. (A határozat 30-án jelenik meg a Monitorul Oficialban.) → 1947. nyara
- 1947. július 29. [30?]** A Nagy Nemzetgyűlés felosztatja a Maniu-féle Nemzeti Parasztpártot mert a „nemzet- és demokráciaellenes erők menedékévé lett.” A 33 képviselőt megfosztják mandátumától. (Augusztus elején a liberális párt is bejelenti feloszlását.) → 1947. november 5.
- 1947. júliusában** a bérből és fizetésből élők vásárlóereje az 1938-asnak 18-25%-a.
- 1947. augusztus 3.** A marosvásárhelyi Szabad Szó ismerteti Márton Áron körlevelét, melyben felszólítja egyháza minden papját, hogy szakítson meg minden kapcsolatot a Magyar Népi Szövetséggel, és ha tag, lépjen ki, sőt ezt közöljék híveikkel is. → 1949. június 1.
- 1947. augusztus 13.** Megjelenik a miniszterközi bizottság 18. sz. határozata, mely szerint a nemzetiségi iskoláknak 30%-kal csökkentenie kell az állásokat. (Ősszel csak Háromszéken 124 tanítót és óvónőt „építenek” le az ún. „költségvetési megtakarítások” során.) → 1947. október 4.
- 1947. augusztus 13-15.** Aranyosegerbegyén megrendezik a Főiskolás Ifjúsági Keresztyén Egyesület soros nyári konferenciáját. A találkozó a pénzreform hírére megszakad, a résztvevők szétszélednek.
- 1947. augusztus 15.** Reggel hat órakor a bukaresti rádió beolvassa a pénzstabilizációról szóló híreket: 1 új lej 20 ezer régit ér. A bérből és fizetésből élők maximum 3 millió régi lejt válthatnak be személyenként, a falusiak 5 milliót családonként. (Ha eleget tettek beszolgáltatási kötelezettségeiknek, akkor még legfeljebb 2,5 milliót.) (1 \$ = 150 új lej).
- A stabilizáció főleg a parasztságot sújtja, mivel nekik van a legnagyobb pénztartalékuk, de ennek csak a töredékét válthatják be. Kinyílik az agrárrolló: a Gazdasági Főtanács a mezőgazdasági termékek árait az 1938-as szint 1,4 szeresében, míg az iparcikkek árait a kétszeresében állapítja meg.
Új árak: 1 kg kenyér 14 lej, 1 kg disznóhús 47 lej, 1 doboz gyufa 3,50 lej. Egy bányász átlagkeresetét 6.300 lejben, a szakképzetlen munkások átlagbérét 2.700 lejben, egy főmérnökét 12.600 lejben állapítják meg.
- 1947. augusztus 22.** Ismét életbe léptetik a háborús bűnösök megbüntetéséről szóló törvényt, elrendelik a már lezárt ügyek felülvizsgálatát. (Kolozsváron 47 főt állítanak bíróság elé, valamennyien magyar nemzetiségűek. Köztük van Bözödi György író is. ← 1945. december 3.
- 1947. augusztus 31.** A Romániai Szociáldemokrata Párt kolozs megyei konferenciája a Román Kommunista Párttal való egyesülés mellett foglal állást. → 1947. október 4-9.
- 1947. nyarán-őszén** nagy számban fordul elő, hogy a határsértőkkel szemben a határőrség felszólítás nélkül fegyverét használja. (A magyar-román határon nagyarányú embercsempészes folyik, főleg Palesztinába menekülő zsidókról és Németország nyugati megszállási övezetébe menekülő németekről van szó.) → 1948. július 14.
- 1947. nyarán** visszatér Magyarországra a Bolyai Tudományegyetemről Bónis György jogtörténész, Benedek Marcell irodalomtörténész, Benedek István pszichológus és Felvinczi Takács Zoltán művészettörténész, Ludány György, az élettan professzora.
– Nyáron Magyarországon jár Csögör Lajos rektor és Obál Ferenc professzor, ahol sikerül még négy újabb vendégprofesszort meghívniuk Marosvásárhelyre, az orvosi karra: Krompecher Istvánt, a bonctan, Mosonyi Istvánt, az orvosi vegytan, Györy Györgyöt, a szülészet-nőgyógyászat és Putnoky Gyulát, a bakterológia professzorát.

- (1947 után már nem engedélyezi Bukarest több magyarországi vendégtanár meghívását.) → 1949. nyara
- Constantin Daicovici nemzetnevelésügyi alminiszter lesz az ún. „komprimáló” bizottság vezetője, és bejelenti, hogy a „főlöszleges” intézeteket (tekintettel az ország rossz anyagi helyzetére) meg fogják szüntetni. → 1947. október 3.
- 1947. szeptember 2.** Megjelenik a bukaresti Romániai Magyar Szó első száma, mint „országos demokratikus napilap”. Felelős szerkesztő: Robotos Imre.
- 1947. szeptember 3.** A Monitorul Oficialban megjelenik az 1810. sz. pénzügyminiszteri határozat, mellyel kinevezik Csákány Bélát a Román Nemzeti Bank felügyelőbizottsági tagjává. (Hivatalosan november 17-én iktatják be, és 1950 április 17-ig tagja a bizottságnak.)
- 1947. szeptember 13.** A nyomdász szakszervezet végrehajtó bizottsági ülést tart Kolozsváron, ahol Lakatos Istvánt eltiltják minden szakszervezeti munkától, mert: „... két éven keresztül sovíniszta uszítást végzett.” Ezután általános támadás indul Lakatos István ellen. A ki nem mondott vád: ellenzi a pártegyesülést, támogatta a magyar szövetkezetek önállóságát, ellenezte bekebelezésüket, a magyarság gazdasági önállóságának híve. → 1948. január 20.
- 1947. szeptember 15.** A Magyar Népi Szövetség Országos Tanügyi Bizottsága kidolgozza a magyar tannyelvű mezőgazdasági szakoktatás tervét. Ebben megállapítják, hogy: a legsürgősebb feladat a Bolyai Tudományegyetem mezőgazdasági karának felállítása; Gyergyószentmiklóson erdészeti szakközépiskolát kell létrehozni; Csíkszeredában önállósítani kell a mezőgazdasági szakközépiskola magyar tagozatát.
- 1947. szeptember 15-16.** Megkezdődik az erdélyi magyar hadifoglyok hazabocsátása a máramaroszi és focsani-i hadifogolytáborokból. (Egyedül a focsani-i táborban 35 ezer magyart tartottak fogva 1946-ban.)
- 1947. szeptember 28.** Kolozsváron értekezletet tart a Romániai Magyar Írók Szövetsége: határozatot hoznak arról, hogy testületileg csatlakoznak a Román Írók Szövetségéhez. (Bányai László indoklása szerint: „lépést kell tartanunk a társadalom fejlődésével..., kilépve a nemzetiségi eltokozódásból.”[sic!]) ← 1946. március 28.
- 1947. szeptember elején** Bákó megyében 4 csángó-magyar községben magyar tanítási nyelvű iskola nyílik. (Lészped, Újfalu, Klézse, Rákosfalva). → 1948. január 1.
- 1947. szeptemberében** a magyar Művészeti Vezérfelügyelőség élére Szentimrei Jenő helyébe Méliusz József kerül. → 1948. június 13.
- 1947. október elején** takarékosági okokból „ideiglenesen” újabb tanszékeket szüntetnek meg a Bolyai Tudományegyetemen: a Jog- és Közgazdasági Karon a római jogi tanszéket; a Bölcsészettudományi Karon a társadalomtudományi és statisztikai tanszéket; a Természettudományi Karon az ásvány- és közettani tanszéket.
- 1947. október 3.** A Monitorul Oficialban megjelenik Stefan Voitec nemzetnevelési miniszter 235.558 sz. rendelete a magyar középfokú oktatás átszervezéséről (a középiskolák összevonásáról), és megszabja a magyar tannyelvű iskolák és a tanszemélyzet számát is. (Az 1946/47-es tanév végén volt: 1.726 elemi iskola, 140 középiskola, 22 ipari és kereskedelmi líceum, 17 tanítóképző, 5 főiskola.) Az átszervezés során például a nagyváradi „Orsolyák” római katolikus leány tanítóképzőből állami háztartástani főiskola, a csíksomlyói római katolikus tanítónőképzőből római katolikus ipari leánygimnázium lesz. Véglegesen megszüntetik például a bonyhai, kézdimartonosi, farkaslaki, erdődi, kibédi, tekei egységes állami gimnáziumokat.
- A rendelet közli, hogy a brassói magyar tankerület élére Erdélyi Gyula helyett Fehér Pált nevezik ki. Az 1947/48-as tanévben a 2 magyar tankerületben összesen 2.891 állást szüntetnek meg. (Ezek egy része betöltetlen, egy része az irodai személyzeté.)
- 1947. október 4.** A Monitorul Oficial közli a nemzetnevelési miniszter 256.506. sz. rendeletét: hivatalosan nyugdíjazzák a Bolyai Tudományegyetemről György Lajos irodalomtörténészt, Balogh Ernő geológust (az Erdélyi Kárpát Egyesület volt elnöke), Boga Lajos zoológust, Szabó Jenő aszisztenst. (A tanév megkezdése előtt felmondják azt a megállapodást, ami alapján a református teológia két professzora: Tavasz Sándor és Imreh Lajos előadhattak a BTE-n.)
- 1947. október 4-9.** Bukarestben zajlik a Romániai Szociáldemokrata Párt XVIII. (utolsó) kongresszusa. A kongresszus a pártegyesülés mellett dönt. (Az RSzDP főtitkára: Stefan

Voitec, elnöke: Lothar Radaceanu.) Új Központi Bizottság alakul azzal a megbízással, hogy tárgyalásokat folytasson a Román Kommunista Párt vezetőségével az egyesülésről. A KB-ba bekerül Pirovszky Károly, Szabó Albert és Keszler József is.

- 1947. október 13.** A Monitorul Oficialban megjelenik a 333. sz. CASBI-törvény, mely hatályon kívül helyezi a korábbi CASBI-rendeleteket. A törvény figyelmen kívül hagyja a Magyarország és Románia között 1947. május 16-i CASBI-egyezmény rendelkezéseit.
- 1947. október 15.** Márton Áron gyulafehérvári püspök körlevelet küld szét a parókiákra: ne engedjék bevinni a politikát az iskolák falai közé.
- 1947. október 16.** A Monitorul Oficialban megjelennek azok a nemzetnevelésügyi miniszteri rendeletek, melyek közlik az ország különböző egyetemén „komprimáltak” újabb listáját. A Bolyai Tudományegyetemről elbocsájtanak 15 tanárt és tanársegédet, köztük: Venczel Józsefet, Jordáky Lajost, Turnowsky Sándort, Székely Gyulát, Lőrincz Ernő Andrást, Kuszálík Piroskát és Izsák Józsefet.
- 1947. október 18. [16?]** A Királyhágómelléki (nagyvárad) Református Egyházkerület közgyűlésén lemond Csernák Béla püspök, mert a kormány korára való tekintettel (62 éves) nem hagyta jóvá a megválasztását. → 1948. május 23.
– Kolozsváron értekezletet tartanak a romániai magyar pénzintézetek (Transylvania Bank Rt., Erdélyi Leszámloló és Pénzváltó Bank, Szatmárvármegyei Gazdasági Bank, Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár, Brassói Közgazdasági Bank, a marosvásárhelyi, udvarhelyi, hétfalusi takarékpénztárak) vezetői, és a Transylvania Bank vezetésével bankkonzorciumot hoznak létre. → 1948. február
- 1947. október 22.** Ítéletet hirdetnek az Unghváry-perben: 5 év tiltott határátlépésért, „államellenes bűncselekményért” és kémkedésért. (Unghváry Daday Lóránt író segítségével november 18-án megszökik a szamosújvári börtönből, majd kijut Nyugat-Németországba.)
- 1947. októberben** megnyílik a Bolyai Tudományegyetem gyógyszerészeti kara Marosvásárhelyen.
- 1947. október 30-november 11.** Bukarestben az A. Petrescu-vezette katonai törvényszék előtt folyik az ún. „Maniu-Mihalache”-per. A 18 vádlott közt van Iuliu Maniu, Ion Michalache, Alexandru Cretzianu, Nicolae Penescu, Ilie Lazăr, Nicolae Carandino, Grigore Gafencu, és Ion Mociony–Stîrcea. A vádak: a grivicai és lupényi vérengzések; Antonescu támogatása és a iasi-i pogrom helyeslése; 1945 őszén Aldea tábornokkal megszervezték a Nemzeti Ellenállási Mozgalmat; a vádlottak kísérletet tettek az államrend erőszakos megdöntésére. ← 1944. június 14.
- 1947. november 1.** Helyreállnak a hivatalos magyar-román diplomáciai kapcsolatok.
- 1947. november 5.** Bizalmatlansági szavazást kezdeményeznek a parlamentben Tatarescu csoportja ellen. Ennek következtében Tatarescu és hat másik ún. neo-liberális politikus másnap lemond.
- 1947. november 7.** A kormányból kikerült neo-liberálisok helyett a király Ana Paukert nevezi ki külügyminiszternek, Luka Lászlót pedig pénzügyminiszternek Alexandru Alexandrini helyett, Emil Bodnaras hadügyminiszter lesz. → 1952. március 13.
– Monitorul Oficial közli a 2.097 sz. királyi dekrétumot: Vincze Jánost (kommunista képviselő, a háború előtt illegalista) kinevezik budapesti nagykövetté.
- 1947. november 11.** Ítéletet hirdetnek a Maniu-perben: Iuliu Maniu, Ion Mihalache életfogytiglant, Nicolae Penescu öt évet, Ion Mociony-Stîrcea két évet kap.
- 1947. november 21-23.** Temesváron tartják a Magyar Népi Szövetség III. országos kongresszusát. Ezen elfogadják az intézőbizottsági jelentést. Luka László beszédében az élesedő osztályharcról és a hidegháborúról szónokol. Csákány Béla főtitkári jelentésében közli: 1947/48-as tanévben 1.790 (1.036 állami, 754 egyházi) magyar tannyelvű elemi és 173 középiskola működik. (110-el több elemi és 46-tal több középiskola mint az előző tanévben). Csákány javaslatára tiszteletbeli elnökké választják Sztálint, Molotovot, Rákosit Mátyást, Titót, Gheorghiu-Dej-t Vincze Jánost és másokat. A kongresszus harmadik napján nagygyűlést tartanak, melyen megjelenik a Romániába érkező, Dinnyés Lajos vezette magyarországi kormányküldöttség is.
A kongresszuson Petru Groza bejelenti, hogy Takács Lajost kinevezi nemzetiségi alminiszterré. (Hivatalosan december 3-án iktatják be.) Megválasztják az új vezetőségét: Kurkó Gyárfás helyett Kacsó Sándor lesz az új elnök. (Eredetileg Vass Mártont akarták

Kurkó helyett jelölni, de Vass semmiképp nem akarta Kurkóval szemben jelöltetni magát. Kacsó is csak azzal a feltétellel vállalta el, hogy Kurkó bent marad a vezetőségben.) Kacsó Magyar Népi Szövetség-elnök mellett Vass Márton, Juhász Lajos és Bányai László lesznek az alelnökök. A politikai titkárság tagjai: Kurkó Gyárfás, Csákány Béla, Takács Pál, Czikó Nándor, Révy Ilona. Az 1945-ben választott száz intézőbizottsági tagból itt már csak tizennégyet választanak újjá. Nem kerül be többek között: Demeter János, Nagy Géza, Mikó Gábor sem. → 1948. december 10-12.

- 1947. november 22-25.** Magyar-román kormánytárgyalások folynak Bukarestben. (Magyar részről részt vesznek: Dinnyés Lajos, Ortutay Gyula, Révai József, Marosán György, Szentiványi István, Erdei Ferenc.) A tárgyalások eredményeképp (25-én) aláírják a román-magyar kulturális egyezményt: – Debrecenben és Budapesten román, míg Kolozsváron és Bukarestben magyar kérdésekkel foglalkozó tudományos intézetet hoznak létre. Szabaddá teszik a tudósok, művészek, könyvek, folyóiratok cseréjét és forgalmát. Az egyezmény betartását 8-8 tagú felügyelőbizottság fogja ellenőrizni. (Az egyezményből gyakorlatilag szinte semmi sem valósul meg.) → 1948. október 12.
- 1947. november 25.** Megkezdődik Constantin Titel Petrescu és Adrian Dimitriu pere. Titel Petrescu és Dimitriu életfogytiglanit kapnak, Ion Flueraş agyonverik a börtönben. → 1948. február 21-23.
- 1947. november 28.** A marosvásárhelyi Kolping Katolikus Legényegylet „beolvad” a Magyar Népi Szövetség ifjúsági csoportjába. Ezután hasonló „összeolvadások” történnek Erdély több városában is. → 1949. február 26.
- 1947. november 30.** A kolozsvári Erdély ismerteti az Állambiztonsági Főnökség közleményét: Útlevelet csak az állambiztonsági hivataltól lehet kérvényezni, és akik családi látogatásra mennek, fel kell tüntessék a kérvényen, mikor és milyen körülmények között távozott Romániából a családtag, az utazás célját a lehető legrészletesebben ismertetni, és alaposan indokolni kell, valamint csatolni az illető ország beutazási engedélyét. (Groza a Népszavának nyilatkozva megint kijelenti, hogy hamarosan megvizsgálják, az utazási könnyítések lehetőségét.) → 1946. január 18.
- 1947. december 9.** A Bolyai Tudományegyetem és a román egyetem diáksága egységes diákszervezetet hoz létre, a Román Egyetemi Hallgatók Országos Szervezete kolozsvári szervezetét. (Az alelnök Páll Árpád.) Ekkor szűnik meg a Bolyai Demokratikus Diákszövetség. ← 1947. május 25-27.
- 1947. december 11.** Hivatalosan is beiktatják nemzetiségügyi alminiszteri tisztségébe Takács Lajost.
- 1947. december 16.** A kolozsvári magyar egyetemisták által létrehozott Méhkas Diákszövetkezet beolvad a Victoria (volt MÁGISZ) Szövetkezetbe. (A diákszövetkezetnek így sikerül még egy ideig fennmaradnia.)
- 1947. december 20.** A parlament ülésén Ion Ghetie (Lupu-féle) parasztpárti képviselő sürgeti a kormányzatot (vagyis Ana Pauker külügyminisztert), hogy kérjék Horthy Miklós kiadatását, és Horthyt Kolozsváron állítsák bíróság elé.
- 1947. december 24.** Mihály király rendeletével Emil Bodnarast nevezi ki hadügyminiszterre az eddig hivatalban levő Mihail Lascar helyett, akinek a korabeli lapok szerint: „más fontos megbízatást kell a közeljövőben betöltenie...”.
- 1947. december 29-30.** Kolozsváron tartja a Szövetség Szövetkezeti Központ szokásos évvégi értekezletét, melyen György Endre miniszteri tanácsos kijelenti: „Szövetkezeti mozgalmunk a dolgozó tömegek politikai harcának gazdasági alátámasztását jelenti.”
- 1947. december 30.** Lemondatják I. Mihály román királyt, és a 362. számú „alkotmányjellegű” törvény kikiáltja a Román Népköztársaságot. (Republica Populara Român) Szovjet mintára elnöki tanács jön létre: Ion Constantin Parhon (elnök), Mihail Sadoveanu, Stefan Voitec, Gheorghe Stere, Ion Niculi tanácsstagok.
- 1948. január 1.** Megalakul a 3. Groza-kormány. Tagjai közt van: Ana Pauker külügyminiszter; Emil Bodnaras hadügyminiszter; Luka László pénzügyminiszter; Teohari Georgescu belügyminiszter.
- Az Magyar Népi Szövetség központját Kolozsvárról Bukarestbe helyezik át. A vezetőség ezt azzal indokolja, hogy a parlamenti küzdelmek, és a kormánnyal való jobb kapcsolattartás miatt van erre szükség.

- Magyar tanítók második, öt fős csoportja indul a moldvai csángók közzé. → 1949. szeptember
- 1948. január 10.** A Romániai Magyar Szó szerint nagyszabású tisztogatás folyik az Ekésfrontban és a Nemzeti Néppártban, valamint a Petre Bejan vezette szakadár liberális pártban is. (A pártból kizárták Alexandru Alexandrini volt pénzügyminisztert is.) → 1949. február 6.
- 1948. január 11.** A Magyar Népi Szövetség Kolozs megyei nőszervezetei a kolozsvári nagygyűlésükön kimondják csatlakozásukat a (hivatalosan még ezután megalakuló) Romániai Demokrata Nők Szövetségéhez; ezután sorra csatlakozik a többi megye magyar nőszervezete is. → 1948. február 14-16.
- 1948. január 12.** A brassói „Népi Egység”, (a Magyar Népi Szövetség egyik félhivatalos lapja) éléről lekerül Kurkó Gyárfás neve, helyette Szabédi László lesz a felelős szerkesztő. (Március 1-én jelenik meg az utolsó száma, 2-án a nevét „Népújság”-ra változtatják. Főszerkesztő: Paál János.) → 1948. augusztus 10.
- Alakuló közgyűlést tart a Romániai Írószövetség, az egyik alelnök Gaál Gábor. (Az Útunk az 1948/4. sz.-tól „A Romániai Írószövetség magyar csoportjának lapja”) ← 1947. szeptember 28.
- 1948. január 13.** A Romániai Magyar Szó azt írja, hogy súlyosbították a faji és nemzetiségellenes bűncselekmények büntetését. (Becsületsértésnek minősül az, ha valaki élőszóban vagy írásban vagy bármilyen más módon faji, nyelvi, vagy vallási alapon megsérti valamely együttélő nemzetiség tekintélyét.)
- 1948. január 19.** A Monitorul Oficialban megjelent 4. sz. törvény szerint szigorítják az engedély nélküli határátlépések büntetését: 3-10 évi fogház, és akik külföldön maradnak, elvesztik az állampolgárságukat. → 1947. nyara
- 1948. január 20.** A kolozsvári Erdély közli a Romániai Szociáldemokrata Párt kolozsvári szervezetének közleményét: kizárták a pártból Lakatos Istvánt, Pásztai Gézát és Lucian Alexandrut, mert mindhárman elleneztek a pártegyesülést. (Lakatos már az októberi kongresszus után kilépett a pártból.) → 1950. február 17.
- 1948. január 21.** Petru Groza vezetésével kormányküldöttség érkezik Budapestre. Tagjai: Ana Pauker, Teohari Georgescu, Lothar Radaceanu, Lucrețiu Pătrășcanu.
- 1948. január 23.** Megjelenik a 9. sz. törvény, mely módosítja az 1946-os választójogi törvényt: a választójogot kiterjesztik minden 20 éven felüli román állampolgárra. ← 1946. július 16.
- 1948. január 24.** Aláírják Budapesten a magyar-román kölcsönös barátsági, együttműködési és segítségnyújtási szerződést. (Itt szerepel utoljára a nyilvánosság előtt Lucrețiu Pătrășcanu.) → 1948. február 24.
- 1948. január 25.** Népszámlálás (és mezőgazdasági összeírás) kezdődik az országban (február 3-án fejeződik be). A népszámlálási utasításokat és nyomtatványokat magyar nyelven is megjelentetik.
- Erdély lakossága 3.420.859 fő (Románia lakosságának 21,6%-a.) A népszámlálás szerint az erdélyi lakosság 25,7%-a, 1.481.903 fő magyar anyanyelvű.)
- A Regátban a népszámlálás mindössze 17.948 magyar anyanyelvű lakost talált. (Katona Szabó István szerint a népszámlálásnak a magyarság lélekszámára vonatkozó adatát „mindenki meghamisítottnak tekintette, és még a legelemibb becsléseknek is ellentmondott.” 1930-ban pl. 23.894 moldvai magyart mutattak ki, míg most csak 6.618-at.) → 1949. szeptember
- 1948. január 26.** Eredményt hirdetnek a iasi-i háborús bűnösök perében. (1947. május 7-én kezdődött el a tárgyalás.) Ötven főt ítélnék el, ebből 24 életfogytiglant kap, 18-an pedig 15-20 év kényszermunkát. (1948. júniusában egy újabb perben 16 román háborús bűnöst ítélnék életfogytiglanra.)
- 1948. február 2.** Megszűnik a kolozsvári szociáldemokrata napilap, az Erdély. (A nagyváradi szociáldemokrata napilap, a Népakarat utolsó száma 4-én jelenik meg.)
- 1948. február 3.** Megjelenik a kisbankok „fuzionálásáról” szóló törvény. → 1948. augusztus 13.
- 1948. február 13.** A Magyar Népi Szövetség közbenjárására a földművelésügyi miniszter körlevélben utasítja a dél-erdélyi és bánági mezőgazdasági kamarákat, hogy haladéktalanul készítsenek pótjegyzéket mindazokról, akik azért maradtak ki a

- földosztásból, mert 1940-44 között Dél-Erdélyből Észak-Erdélybe vagy Magyarországra menekültek. ← 1945. augusztus 15.
- 1948. február 14-16.** Bukarestben tartják az országos nőkonferenciát. Megalakítják a Romániai Demokrata Nők Szövetségét. (Uniunea Femeilor Democrate din România). A Központi Bizottság 80 tagjából 11 magyar. ← 1948. január 11.
- 1948. február 15.** A Kolozsvári Magyar Magánzenekonzervatórium élére Jagamas Jánost nevezik ki igazgatónak. (Kelet-Európa legrégebb, 1821 óta fennálló ilyen intézete.) A konzervatórium az augusztusi államosítással szűnik meg. → 1948. október 26.
- 1948. február 20.** A Romániai Magyar Szó tudósítása szerint „A háborús bűnösök újabb csoportját állítják bíróság elé.” (A kolozsvári ítéletábla előtt szinte kizárólag magyarok állnak.)
- 1948. február 21-23.** Bukarestben „egyesülési kongresszust” tart a Román Kommunista Párt és a Romániai Szociáldemokrata Párt, tizennégy ország küldötteinek részvételével. Magyarországot Marosán György és Schiffer Pál képviseli. (Az 1947. július 31-i adatok szerint a Romániai Szociáldemokrata Pártnak 570.201 tagja van, az ifjúsági és a nőszövetségnek még kb. 225 ezer, de ebből – egyes források szerint – csak 150 ezren lépnek át az új pártba. A Román Kommunista Pártnak ekkor 800 ezer tagja van.) Az egyesülési kongresszus elnökségébe 4 kommunista és 3 szociáldemokrata kerül. (Az ellenőrző bizottság tagja Rangetz József és Mogyorós Sándor is.) A megalakított Román Munkáspárt (Partidul Muncitoresc Român) Központi Vezetősége Titkárságának tagjai: Gheorghe Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Teohari Georgescu, Luka László és Lothar Radaceanu (az RSzDP részéről).
- 1948. február 22.** Teohari Georgescu felszólalásában azt mondja: „Pătrășcanu burzsoá befolyás alá került, burzsoá ideológiák hirdetője lett, és állandóan és önkényesen túlbecsülte az ellenség erőt, osztályellenség, akit potenciálisan segítenek a nyugati imperialisták.” (Kortársi vélemények szerint Georgescu azért „jelenti fel” Pătrășcanut, mert egyik áldozata volt a háború alatt Fóris István és Pătrășcanu sziguranca-kapcsolatainak.) → 1945. nyara
– A Magyar Dalosszövetség tisztújító közgyűlést tart, és megváltoztatja a nevét: „Bartók Béla Dalosszövetség”-re, elnöke Nagy István marad. (A Dalosszövetség 1949-ben megszűnik.) → 1947. június 9.
- 1948. február 24.** Lemond Lucrețiu Pătrășcanu igazságügyi miniszter, mert azzal vádolják, hogy „visszaélt hatalmával”. Helyette Avram Bunaciu lesz az igazságügyi miniszter. → 1948. április
- 1948. február 27.** A Román Munkáspárt, a Magyar Népi Szövetség, az Ekésfront, és a Nemzeti Néppárt megalakítják a Népi Demokrácia Frontját (Frontul Democratiei Populare). Az országos tanácsban az MNSz-t Kacsó Sándor, Czíkó Lőrinc, és Takács Lajos képviseli.
- 1948. februárjában** az INCOOP (Nemzeti Szövetkezeti Intézet) rendelete szerint a megyei föderálék megbízottai és a két magyar szövetkezeti központ emberei felkeresik a *fuzionálандó* szövetkezetek vezetőit, és magyar és román nyelven ismertetik az egyesítés céljait. Az új adminisztráció nyelvét a nemzetiségi törvény figyelembevételével állapítják meg. Az egyesítést a hónap folyamán befejezik. → 1948. április 29.
- 1948. március 6-7.** A Magyar Népi Szövetség Nagyváradon tartja intézőbizottsági ülését. Határozatot hoznak a közeledő választásokon való közös listás indulásról. ← 1946. március 18-20.
- 1948. március 11.** Megjelenik az Ifjúmunkás c. hetilap. Főszerkesztő: Sebestyén György. (Megszűnik: 1953. március 19-én.)
- 1948. március 19.** Márton Áron és hét másik püspök közös levelet intéznek az illetékes minisztériumhoz, az alkotmányban felfedezett ellentmondások miatt. Kérik a vallásoktatás biztosítását minden iskolában, a lelkigondozás lehetőségét a hadseregben, az árvaházakban, és a kórházakban. Választ a levélre nem kapnak.
- 1948. március 24.** A kolozsvári Világosság közli a bukaresti magyar nagykövetség közleményét, melyben cáfolják azt a moldvai csángók között terjesztett híresztelést, miszerint Magyarországra lehetne vándorolni a svábok által üresen hagyott helyekre. Magyarország azonban senkit sem fogad be. (Erdélyi magyarok és csángók között már

- 1946-ban is felbukkant ez a szándékosan terjesztett hír. A román nacionalista körök ily módon is igyekeztek kivándorlásra ösztönözni a romániai magyar kisebbség tagjait.)
- 1948. március 28.** Parlamenti választásokat tartanak Romániában. A választási eredmények részadatai ellentmondásosak, a szakirodalomban és a korabeli sajtóban más és más adatot közölnek, hogy mennyi magyar tagja lett a „Nagy Nemzetgyűlés”-nek (a választások után az „Országgyűlés – Adunarea Deputatiilor” helyett „Marea Adunarea Nationala” elnevezést használják.)
- A marosvásárhelyi Szabad Szó 40 magyar képviselőt sorol fel, a Világosság 39-et, melyből 30 a Magyar Népi Szövetség listáján, 9 a Román Munkáspárt listáján jut be; más források 42 jelöltről tudnak.
  - A Népi Demokrácia Frontja (mely az MNSz-t is magába foglalja) 405 mandátumot nyert el a 414-ből. (92%) A Petre Bejan vezette Liberális Párt 7, a Nicolae Lupu vezette Demokratikus Parasztpárt 2 mandátumot kap. A parlament egyik alelnöke Czíkó Nándor lesz.
  - A választások után a kormány tagjai: Petru Groza miniszterelnök; Teohari Georgescu belügyminiszter; Ana Pauker külügyminiszter; Emil Bodnaras hadügyminiszter; Luka László pénzügyminiszter; Gheorghe Gheorghiu-Dej miniszterelnökhelyettes; Vincze János erdészeti miniszter; Takács Lajos nemzetiségügyi alminiszter, (hivatalosan csak az április 21-i minisztertanácsi ülésen nevezik ki az „együttélő nemzetiségek alminiszterévé”).
- 1948. április 1.** Az Erdélyi Népi Kárpát Egyesület Kolozsváron megtartja utolsó közgyűlését, melyen bejelentik, hogy az ONT (Oficiul National de Turism – Országos Turisztikai Hivatal) bukaresti központjának utasítására egyesítik az összes turisztikai társaságot. Ebbe olvasztják be az Erdélyi Népi Kárpát Egyesületet is, vagyonaát államosítják. (Kb. 18-19 menedékháza volt.) → 1945. március 4.
- Ifjúsági munkatáborok kezdenek el dolgozni a Szálva-Visó vasútvonal építésén. (Politikai foglyok is dolgoznak rajta.) Ez a vasút köti majd össze a máramarosi medencét Erdély belső területeivel. A vasútvonalat 1949. december 30-án adják át a forgalomnak.
  - A hadigondozottakról és hadirokkantakról szóló 82. sz. törvény rendelkezéseinek kiterjesztése következtében a Maniu-gárda áldozatai is jogosultak nyugdíjra. ← 1944. szeptember 26.
- 1948. április 13.** A Nagy Nemzetgyűlés 414 képviselőjéből 401 megszavazza a Román Népköztársaság Alkotmányát. Az alkotmány szerint (szovjet mintára létrehozott) elnöki tanács élén I. C. Parhon (orvosprofesszor) áll, a minisztertanács elnöke Petru Groza. → 1952. szeptember 24.
- 1948. április 15.** Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület közgyűlésén döntenek, hogy „egyesülnek” a Józsa Béla Athenaeummal, megalakítva a Petőfi Közművelődési Egyesületet. A PKE gyakorlati munkát nem végez. → 1949 vége
- 1948. április 18.** Gyimesközéplokon felavatják „Kelet-Európa legkorszerűbb vasúti iskoláját” a volt kaszárnya épületében. (Szeptemberben magyar tagozat is beindul.)
- Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület munkaértekezletén Kacsó Sándor kijelenti, hogy a régi vezetés eltávolítása után az EMGE szerves része lett a romániai magyarság szervezetének. → 1948. július 17-18.
- 1948. április 28.** Gheorghe Vasilichi közoktatási miniszter felmenti tisztségéből Felszeghy Ödönt, a magyar ügyekkel foglalkozó vezértitkárt. (Ezután az összes nemzetiség ügyeit egy vezértitkár intézi.) Utóda Czíkó Nándor lesz. → 1948. június 9.
- 1948. április 29.** A Szövetség Szövetkezeti Központ – feltehetőleg utolsó – közgyűlésén mondja Elekes Béla elnök: „A múlt évi munkásságunk legjelentősebb eredményének kell elkönyvelnünk azt a tényt, hogy egyesítettük a magyar szövetkezeti mozgalmat a román szövetkezeti hálózattal.” → 1948. május 28.
- 1948. április 30.** A minisztertanács széleskörű amnesztiát fogad el. (Nem vonatkozik a háborús bűnösökre, hazaárulókra, a „demokrácia elleni bűncselekményekre”). Pl.: a 6 hónap-5 év közötti büntetéseket felezik, az 5 évnél hosszabbakat negyedelik, az életfogytiglanra ítéltet 5 évi fegyházzal vagy 10 év kényszermunkával „ússzák meg”).
- 1948. áprilisában** letartóztatják Lucrețiu Pătrășcanu-t.

- 1948. május 5.** A nagyváradi Új Élet információja szerint Octav Livezeanu művészetügyi miniszter úgy döntött, hogy az évad végén megszünteti az aradi és szatmári magyar társulatokat. (Augusztusban már a Világosság is hírt ad a színházösszevonásokról.) → 1945. augusztus 11.
- 1948. május 10.** Kiengedik a pitești-i internálótáborból Nagy Gézát.
- 1948. május 11.** Aradon a Zsinatpresbiteri egyház XV. közgyűlésén beiktatják hivatalába Argay György (második önálló) magyar evangélikus szuperintendenst. (1941. május 28-án választották meg, de a román állam csak most ismerte el hivatalosan.) → 1945 július 1.
- 1948. május 13.** A Kaláka Szövetkezeti Központ évi közgyűlésén a felszólaló elnök, Imets Márton szerint: „Az elmúlt időben, épp a szövetkezeti vonalon kialakult egy káros elszigetelődési folyamat. Amióta ez az elszigetelődés megszűnt és bekapcsolódhattunk az ország vérkeringésébe, mindenütt megmutatkoztak ennek előnyei...” ← 1947. június 17.
- 1948. május 14.** A Monitorul Oficialban megjelent 10.677. sz. egészségügyi miniszteri határozat elismeri az 1944. augusztus 23. előtt szerzett magyar orvosi szakképezéseket – különvizsgák nélkül. → 1949. január 26.
- 1948. május 23.** Nagyváradon beiktatják tisztségébe az első hivatalosan – a román állam részéről – is elismert királyhágómelléki (nagyváradi) református püspököt, Arday Aladár, volt nagyszalontai református esperest. → 1947. október 18.
- 1948. május 28.** A Világosság szerint megkezdődött a községi szövetkezetek „egységesítése”. A hitelszövetkezeteket felszámolják, mert ezután a Nemzeti Bank folyósít hitelt falun. Gyakorlatilag ekkor szűnik meg a Szövetség, a magyar hitelszövetkezetek központja. → 1949. április 12.
- 1948. június 10.** A Romániai Magyar Szó szerint a romániai magyarságnak: 2.671 elemi iskolája (4.205 magyar tanítóval), 184 középiskolája (2.035 magyar tanárral), 1 egyeteme 3500 hallgatóval (280 professzorral és tanársegéddel) van. (Czikó Nándor adatai) → 1948. október 20.
- 1948. június 10-11.** A Román Munkáspárt Központi Vezetőségének II. plenáris ülésén nyíltan elítélik Lucrețiu Pătrășcanu-t. Az elhangzott vádak szerint Pătrășcanu 1945 márciusában azt hangoztatta, hogy össze kell fogni „az egész burzsoáziával”. Tagadta a proletariátus vezető szerepét, nacionalista, sovinszta politikát követett. A pénzügyi reform után segítette a kapitalisták gazdasági megerősödését, mivel a szabadkereskedelem politikáját hirdette. Szigorúan bírálják az 1945-ös tagtoborzást, mert a munkásosztály soraiba vasgárdista és oportunisták is bekerültek. (Ezt a vádat aztán megismétlik az RMP II. kongresszusán is.) → 1952. május 26-7.
- 1948. június 11.** A Nagy Nemzetgyűlés elfogadja a bankok, ipari-, szállítási- és bányavállalatok államosítását. (A nagyobb magánnyomdákat is ekkor államosítják, mint például a kolozsvári Minerva Rt.-t, és a Nationala-t is.) (Az RMP plenáris ülésén Chivu Stoica 1.609 államosított vállalatot említ.) Katona Szabó István korabeli számításai szerint a Kolozsváron és Kolozs megyében lévő 44 államosított vállalat élére kinevezett munkásigazgatóból 32 magyar, 3 zsidó és 7 román volt. → 1948. szeptember
- 1948. június 13.** A Világosság közli, hogy Méliusz Józsefet a magyar művészeti vezérfelügyelőség éléről kinevezték az országos színházi és zenei tanács tagjává. → 1947. szeptember
- 1948. június 19.** Az Erdélyi Múzeum-Egyesület igazgató-választmányi ülésén (a Román Munkáspárt ill. a Magyar Népi Szövetség nyomására) lemond Bánffy Miklós, és Tavaszgy Sándor. Az elnökség szerepkörét az ún. „hetes bizottság” veszi át: Csögör Lajos, Gaál Gábor, Jakó Zsigmond, László Gyula, Szabédi László, Balogh Edgár és Török Zoltán. (A bizottság Szabédit választja főtitkárrá.) Az EME megszűnéséig irányítják az egyesületet. → 1949. július 28.
- 1948. június 26.** Kolozsváron meghal Valentiny Antal, az egyetemi könyvtár volt igazgatója.
- 1948. június 28-29.** Marosvásárhelyen zajlik az „országos Petőfi-verseny” döntője. (13 tánccsoport, 17 színjátszó társulat és 12 énekkar vesz részt rajta.)
- 1948. júniusában** megjelenik az Erdélyi (Népi) Kárpát Egyesület értesítőjének, az Erdély-nek az utolsó, 1948/3-as száma. A magyar turistaegyesületek felszámolása után megszűnik az egyetlen magyar nyelvű turista-lap is.

- 1948. június második felében** számolnak be a lapok arról, hogy „papi bűnszövetkezetet” lepleztek le Máramarosban. Az „összeesküvés” központja a bikszádi bazilita monostor volt. A lapok szerint belekeveredett Alexandru Russu nagybányai görögkatolikus és Scheffler János szatmári római katolikus püspök is. (A koholt fegyverrejtegetési vádakkal a görögkatolikusokat akarják megfélemlíteni.) → 1948. október 1.
- Megalakul az Állami Könyvkiadó magyar osztálya. (A kiadó magyar nyelven 1948-ban 26 címet jelentetett meg, aminek döntő része tankönyv volt; 1949-ben 102 kiadványa jelenik meg.)
- 1948. július 1.** Létrehozzák az Állami Tervbizottságot. (Ezzel megszűnik a Gazdasági Főtanács.) 1949-re és 1950-re egyéves, 1951-től ötéves terveket dolgoznak ki.
- 1948. július 4.** A Romániai Magyar Szóban írja Kurkó: „A katolikus egyháznak is a nép szolgálatában kell állnia.” (Szerinte a református egyház felismerte a helyes utat. Tisztogatást sürget a katolikus egyházon belül.) → 1949. június 21.
- 1948. július 7.** A Monitorul Oficialban megjelenik a 125. számú rendelet: leszármazással, vagy az országban való születéssel is megszerezhető a román állampolgárság. Külföldi állampolgárok 5 év helybenlakás után kaphatják meg az állampolgárságot. → 1949. június 19.
- 1948. július 9-11.** A Magyar Népi Szövetség országos értekezletet tart Kolozsváron. A felszólaló Kacsó Sándor elnök szerint a romániai szerb kisebbség vezetői a „nacionalizmus mocsarába süllyedtek”. „Sérelmi politikával a sovinizmust, a reakciót szolgálják.” → 1948. augusztus 10.
- 1948. július 17.** A román kormány egyoldalúan felmondja a Vatikánnal 1927 május 10-én kötött Konkordátumot. (A határozat július 19-én törvényerőre emelkedik.) → 1948. augusztus 4.
- 1948. július 17-18.** Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület „időszaki bizottsága” két napos munkaértekezletet tart Kolozsváron, melynek célja tájékoztatni az „időszzerű politikai kérdésekről”. (Ősszel a Mezőgazdasági Főiskola átveszi az EMGE vagyont.) → 1948. október 3.
- 1948. július 23.** A kolozsvári ítéletábrán folyik a néhány hete letartóztatott Kakas István pere. (A háború alatt egy ideig a Kolozsvári Magyar Diákszövetség elnöke volt, – melyet imrédystaként jobbra „tolt”, – majd a háború után a Magyar Népi Szövetség Bihar megyei szervezetének népművelési felelőse lett.) Többek között antiszemitizmussal vádolják. A pert szeptember 8-ra, majd október 15-re halasztják. → 1949. június 2.
- 1948. augusztus 3.** A Monitorul Oficialban megjelenik a 175. sz. „tanügyi reform”-rendelet, mely államosítja az egyházi iskolákat. A törvény szerint már első osztálytól kötelező a román nyelv tanulása. A kötelező elemi iskola hétéosztályos, a gimnázium csak V-VII. osztály, a középiskola (szovjet mintára) VIII-X. osztály.
- A gyulafehérvári egyházmegyéből államosítanak: 12 óvodát, 173 elemi, 10 főgimnáziumot, 2 tanítóképzőt, 1 óvónőképzőt, 1 mezőgazdasági-, 1 ipariskolát, 17 nevelőintézetet, 2 árvaházat. Az erdélyi református egyházmegyétől 354 elemi iskolát, 14 középiskolát. A nagyváradi református egyházmegyétől 130 elemi, 3 gimnáziumot. A magyar evangélikusok hét felekezeti iskoláját államosítják: Brassó, Csernátfalu, Hosszúfalu-Alszeg, Hosszúfalu-Felszeg, Szakadát, Kolozsvár és Nagyvárad iskoláit. A temesvári, szatmár-váradi, gyulafehérvári római katolikus egyházmegyéknek összesen 468; a kolozsvári és nagyváradi református egyházmegyéknek 531; az unitáriusoknak 34 oktatási intézményét államosították. Az eddigi 134 magyar elméleti líceumból csak 19 maradt meg. (Szeptemberben hármat visszaadnak.) Sok helyről eltűnik az elméleti középfokú oktatás. Például: Máramarosszigetről, Gyulafehérvárról, Nagykárolyból, Nagyszalontáról. A volt humán-gimnáziumok egy részéből szakközépiskolák lesznek. Például: a nagyszalontai Arany János Gimnázium helyén mezőgazdasági szaklíceum nyílik – magyar tagozattal, Nagyváradon vegyipari líceum nyílik.
- 1948. augusztus 4.** Megjelenik a 177. sz. „vallási kultusz”-rendelet. Eszerint: a katolikus egyháznak csak a gyulafehérvári püspökségét ismeri el, a szatmár-nagyváradit és a temesvárit csak esperesi kerületként. (A törvény szerint csak 750 ezer hívő alkothat püspökséget.); minden lelkész állami fizetést kap (Ezt a neoprotestáns kisegyházak nem fogadják el.); pásztorlevelet és körlevelet csak a vallásügyi miniszter engedélyével lehet közölni. → 1948. szeptember 18.

- 1948. augusztus 8.** Déván a várrombban Dávid Ferenc- emléktáblát lepleznek le, Kiss Elek unitárius püspök tart – Petru Groza jelenlétében – avatóbeszédet. → 1948. október 24.
- 1948. augusztus 9.** Brassóban a szász evangélikus egyház konzisztórium (a kormány felszólítására) megállapodást köt a magyar evangélikus egyházzal: Kolozsvár, Marosvásárhely, Székelyzsombor és Zselyk végérvényesen a magyar evangélikusokhoz tartozik.
- 1948. augusztus 10.** Összevonják a marosvásárhelyi Szabad Szót a brassói Népújsággal. (Ezzel Brassó magyar lap nélkül marad.) A Magyar Népi Szövetség hivatalos székelyföldi napilapja a marosvásárhelyi Népújság lesz.
– A nagyváradi Fáklya ismerteti a Magyar Népi Szövetség bukaresti központja által kiadott körlevelet, melyben utasítja a megyei szervezeteit, hogy a jövőben egyéni kéréseket, sérelmeket ne terjesszenek fel a központhoz. → 1949. február 6.
- 1948. augusztus 13.** A Monitorul Oficialban megjelenik a Nagy Nemzetgyűlés 197. sz. rendelete, miszerint minden bankot feloszlattak, a Nemzeti Bank, a Takarékpénztár (Casa de Economii si Cecuri Postale), a Letéti Pénztár, és az Országos Ipari Hitelintézet kivételével. Megszűnik többek között az Erdélyi Kereskedelmi Bank (Kolozsvár), a Fogarasi Hangya Bank, a Székelyföldi Kereskedelmi Bank (Marosvásárhely). A megszüntetett 24 erdélyi bank közül 16 román. (Az Erdélyi Kereskedelmi Bank és a Székelyföldi Kereskedelmi Bank eddig a Pesti Magyar Bank 100%-os tulajdonában volt.) → 1947. október 18.
- 1948. augusztus 27.** Temesváron meghal Markovits Rodion író, újságíró.
- 1948. augusztus 30.** Megjelenik a 221. számú rendelet, a Népbiztonsági Főigazgatóság (Directiunea Generala a Securitatii Poporului) létrehozásáról. (Pintilie Bondarenko lesz a vezetője.) A törvény 7. §-a kimondja, hogy a költségvetési törvény rendelkezéseitől eltérően a Securitate költségvetését „a felsőbb államérdeket érintő pénzügyi törvény” alapján intézik. → 1949. január 23.
- 1948. nyarán** nyugdíjazzák Bíró Vencel és Balanyi György történészprofesszorokat.
– A Bolyai Tudományegyetemről visszatér Magyarországra Zolnai Béla, a francia irodalom professzora, Kispál Magdolna nyelvész, Buza László jogászprofesszor, Sövényházy Ferenc jogászprofesszor, Kislégi Nagy Dénes közgazdászprofesszor, Rajty Tivadar közgazdászprofesszor, Borbély Sámuel matematikaprofesszor, Fényes Imre fizikaprofesszor, Dezső Lóránd fizikaprofesszor, Vargha László kémiaprofesszor, Csík Lajos biológiprofesszor.
– Zsibón tartják a Főiskolás Ifjúsági Keresztyén Egyesület utolsó nyári konferenciát.
- 1948. szeptember 4.** A Monitorul Oficialban megjelenik a 228. sz. rendelet, mely feloszlattja a CASBI-t, folyó ügyeit a pénzügyminisztérium veszi át. → 1947. április 21.
- 1948. szeptember 9.** Megjelenik a 232. sz. rendelet a még magánkézben lévő vasútvonalak államosításáról. (Államosítják például a Szeben-Segesvár Rt., a Hódmezővásárhely–Makó–Nagyszentmiklós Rt., a Szamosmenti Vasúttársaság vonalait.)
- 1948. szeptember 18.** Megjelenik a 243. sz. rendelet az elismert felekezetek püspökségeinek számáról és a főpapok kinevezéséről. A katolikus egyház püspökségeinek száma 6-ról 2-re csökken, míg a református egyháznál az erdélyi („kolozsvári”) egyházmegye mellett a királyhágómelléki („nagyváradi”) csak szuperintendencia rangját kapja. Ezután nyugdíjazzák többek között Pacha Ágoston temesvári katolikus püspököt, Alexandru Cisar bukaresti katolikus érseket, Ioan Balan lugosi és Alexandru Russu nagybányai görögkatolikus püspököket. → 1948. december 12.
- 1948. szeptember 20.** Megnyílik Sepsiszentgyörgyön az első magyar (állami) népszínház. (A kolozsvári népszínház költözik le a Székelyföldre.)
- 1948. szeptember folyamán** belső utasításra kormánybiztosokat („adminisztrátorokat”) neveznek ki a még nem államosított magánnyomdák élére, akik gyakorlatilag végrehajtják a felszámolást, és az államosítást. → 1948. június 11.
- 1948. október 1.** Kolozsvárra összehívják az 1.800 fős görögkatolikus papság kongresszusát, melyen csak 430-an jelennek meg, akik 38 küldöttet választanak.
- 1948. október 3.** A görögkatolikus megbízottak átadják Iustinian pátriárkának kérelmüket, mely alapján a pátriárka „visszafogadta őket az ortodox anya jámbor kebelébe”. (Az 1.800 görög katolikus papból csak 400 tér át.) Az „egyesülés” idején kb. 1,6 millió görögkatolikus található Romániában. → 1949. december 1.

- Márton Áron gyulafehérvári püspök körlevelben tiltakozik az iskolák államosítása miatt. → 1948. augusztus 3.
- 1948. október 3.** A Világosság tudósítása: Kolozsváron az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület gazdanapot tart. (1949. március 24-én a marosvásárhelyi Népújság szerint még Vass Márton az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület elnöke.)
- 1948. október 5.** Megtörténik az államosított nagyváradi magyar színház hivatalos átadása. Igazgatója: Porkoláb István.
- 1948. október 7.** Megjelenik a 273. sz. rendelet a gép és traktorállomások szervezéséről (Statiunilor de Masini si Tractoare – SMA). → 1949. március 3-5.
- 1948. október 11.** Márton Áron újabb körlevelet intéz papjaihoz: „Azok a megdöbbentő események, amelyek görögkatolikus testvéreinkkel történtek, semmi kétséget nem hagynak afelől, hogy számunkra is elkövetkeznek a hitvallói helytállásnak és a vértanúságot is vállaló kitartásnak a napjai.” (1949. áprilisig 39 zárdát és kolostort vettek el a hatóságok.)
- 1948. október 12.** A nagyváradi Fáklya közli azt az igazságügyminiszteri határozatot, miszerint közgyűléseiken (a román-szovjet kivételével) kimondták feloszlatusukat a román-bolgár, román-magyar stb. baráti társaságok.
- 1948. október 14.** Beolvasztják az állami fakitermelő vállalatokba a gyergyói és csíkszentdomokosi erdőkitermelő szövetkezeteket, valamint a Csíki Magánjavak kereskedelmi társaságát. ← 1946. október 1.
- 1948. október 15.** A közoktatásügyi minisztérium reformja szerint a felsőfokú oktatás átszervezése után az almérnöki intézetek megszűnnek, és – szükség szerint – mérnök-képző intézetek létesülnek. Kolozsváron a megalakuló Mechanikai Intézetben csak különbözeti vizsgával (egy év „csúszással”) veszik át az Almérnöki Intézet magyar tagozatáról a hallgatókat. Az ipari minisztérium engedélyezi, hogy az új intézetben továbbra is folyhasson magyar nyelven oktatás. (Az intézetben a 47 tantárgyból 9-et tanítanak magyarul, és minden vizsga történhet magyar nyelven is.) A magyar nyelvű műszaki felsőoktatás 1953. őszén megszűnik.
- 1948. október 18.** Nagyváradon meghal Guttman Mihály zenepedagógus, zeneszerző.
- 1948. október 20.** A magyar lapokban megjelenik Luka László cikke: „A nemzeti kérdés megoldása a Román Népköztársaságban”. (15-én megjelenik a „Tartós békéért, népi demokráciáért”-ban is.) Szerinte azokban az országokban, melyek több nemzetiségűeknek tekinthetők (köztük Románia is), megoldották a nemzeti kérdést, Marx-Engels-Lenin-Sztálin tanításainak szellemében. A romániai magyarság 1.798 magyar elemivel, 230 középiskolával, 27 pedagógiai iskolával és 281 óvodával rendelkezik, valamint van 12 napi-, 10 hetilapja, és 25 időszakos kiadványa.
- 1948. október 24.** Kolozsváron tartják egyházi zsinataikat a református és unitárius egyházak, ahol elfogadják az – állam által kikényszerített – új szervezeti szabályzataikat. → 1949. június 12.
- 1948. október 26.** Megjelenik a közoktatásügyi miniszter 263.327. sz. határozata a felsőoktatás átszervezéséről. E szerint a Bolyai Tudományegyetemen a következő tanszékek találhatóak: matematika és fizikai; természettudományi; kémiai; történelem és földrajzi; filozófiai; pedagógia és pszichológiai; filológiai; gazdasági, jogi és közigazgatási. Marosvásárhelyen általános orvosi; gyermekgyógyászati; közegészségügyi; fogorvosi; gyógyszerészeti.
- A közoktatásügyi miniszter 249. sz. rendelete elrendeli az önálló Román és Magyar Művészeti Intézet (Institutul de Arta cu limba de predare maghiare din Cluj) felállítását. A Magyar Művészeti Intézet 3 fakultással indul: zenei (a dékán: Márkos Albert), képzőművészeti (román tagozata is van, a dékán: Aurel Ciupe), színművészeti (a dékán: Poór Lili). (A koreográfiai kar a román intézetnél van, magyar tagozattal.) Rektor: Kovács Zoltán képzőművész. (Eredetileg Balogh Edgár volt kinevezve, de a felvételik közben kinevezik a Bolyai Tudományegyetem rektorává is.) → 1949. február 6.
- A Közoktatásügyi Minisztérium 263.318 sz. rendelete alapján elrendelik az Agrártudományi Intézet (Institutul Agronomic) Növénytermesztési fakultása magyar tagozatának létesítését Kolozsváron. A képzés 4 éves. (1951. őszétől 5 évre emelik az oktatás időtartamát.) → 1948. november 15.

- 1948. október 27.** Megkezdődik az ún. Auschnitt-per. 12 fő, volt gyárigazgatók, légionáriusok (mint például Nicolae Petrascu, aki Horia Sima alatt a Légió főtitkára volt) állnak a bíróság előtt. A vád szerint azaz USA-ba szökött Max Auschnitt nagyiparos, (a Resica Művek főrendezője) vezetésével 1945 óta Luliu Maniuval együttműködve összeesküvésre készültek.
- 1948. november 2.** Ítéletet hoznak az ún. Auschnitt-perben: 7 életfogytiglani és több 15-20 évig terjedő börtönbüntetés születik.
- 1948. november 3.** Megjelenik a 302. sz. rendelet az egészségügyi intézmények államosításáról. Államosítják például a csíkszeredai Szent Vince Kórházat, Székelyudvarhelyen az Imre Domokos-féle szanatóriumot, a kolozsvári Mária Szülőotthont. → 1949. április 2.
– A 303. sz. rendelettel államosítják a filmszínházakat is. (Például a gyergyószentmiklósi Székely Mozgót és a marosvásárhelyi Transylvania-t.)
- 1948. november 14.** A Romániai Magyar Szó ismerteti Kacsó Sándor Scînteia-ban megjelent írását. Ezek szerint: 1.758 magyar elemi, 91 középiskola, (23 elméleti, 11 pedagógiai, 57 műszaki) van Romániában. (Csehi Gyula októberben már 94 középiskolát említ.) → 1948. október 20.
- 1948. november 15.** A Monitorul Oficialban közölt 42.898. sz. végrehajtási utasítás szerint megalakul az Egységes Protestáns Teológiai Intézet. (Hivatalosan 1949. február 25-én avatják fel.)
– Megkezdődik a magyar nyelvű képzés a kolozsvári Agrártudományi Intézetben. A magyar tagozat egyszerre 3 évfolyammal, 13 fős magyar tanári karral indul. A Magyar Népi Szövetség ajánlására a dékán: Lazányi Endre (1952-ig). → 1948. október 26.
– A Romániai Magyar Szó szerint betiltják az előző évben megjelent tankönyvek használatát. ← 1947. július 12.
- 1948. november 21.** Közzéteszik a Román Munkáspárt Központi Vezetősége Politikai Bizottságának határozatát a pártaktívák felülvizsgálatának megkezdéséről. (1948 november és 1950 május közt: 192 ezer – más adatok szerint 340 ezer fővel csökken a taglétszám.)
- 1948. november 29.** Megnyitja első tanévét a marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Intézet. (Az 1948-as tanügyi reformkor önállósult a Bolyai Tudományegyetemtől.) → 1945. június 12.
- 1948. december 3.** Államosítják a nyomdákat. (Például Kolozsváron a Globus Nyomdát, az Erzsébet Nyomdát, Marosvásárhelyen a Bolyai Nyomdát, Sepsiszentgyörgyön a Jókai Nyomdát.)
- 1948. december 8.** Romániában is életbe lép a magyar-román vízumegyezmény, mely szerint a diplomáciai és szolgálati természetű utazások esetén is szükséges román beutazási vízum. (Egy december 21-i magyar követségi feljegyzés szerint magánutazás esetén „román részről a leghatározottabb ellenállásba ütközik még a családtagok és a visszahonosítottak [Romániába történő] visszautazása is”). ← 1945. november 15.
- 1948. december 10-12.** Kolozsváron tartják a Magyar Népi Szövetség (utolsó), IV. kongresszusát. (A kolozsvári Diákházban vendégként ott van Luka László, Petru Groza, és Széll Jenő magyar követ. Kacsó javaslatára megint díszelnökké választják Sztálint, Molotovot, Visinszkijt, és Ana Paukert.)
– Kacsó Sándor felszólalásában azt mondja: az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület eddigi munkája nem megfelelően illeszkedett bele a falusi kizsákmányolók elleni harcba.
– A felszólaló Luka szerint: „A Magyar Népi Szövetségre hárul az a fontos feladat, hogy megakadályozza[...], hogy a magyar burzsoázia saját sérelmeiből nemzetiségi sérelmet kovácsoljon...” Az MNSz Politikai Bizottságának tagjai: Juhász Lajos, Bányai László, Révy Ilona, Czikó Nándor, Takács Lajos, Rácz György. A „százas” intézőbizottságból kimarad Kós Károly is, Kurkó Gyárfás még marad. → 1949. november 3.
- 1948. december 11.** A Monitorul Oficialban megjelennek az új kinevezések a Bolyai Tudományegyetem különböző tanszékeire. Többek között: Márton Gyula, Szigeti József, Jancsó Elemér, Abafái Gusztáv Csehi Gyula, Rácz Lajos, Bodor András, Jakó Zsigmond, Cselényi Béla, Bányai László, Balogh Edgár, Gaál Gábor, Tulogy János, Nagy Jenő. A

- rendelet szovjet mintára az eddigi önálló tanszékek helyett az ország egyetemlein tanszékcsoportokat hoz létre. → 1949. január 21.
- 1948. december 12.** Megjelenik a Román Munkáspárt Központi Vezetősége Politikai Irodájának Határozata a nemzeti kérdésben. (A lapok csak 15-én közlik.) Ebben megállapítják:
- A magyarok közé, még a helyi vezetőségekbe is „befurakodtak a kizsákmányoló elemek”, akik a „magyar egységet hangoztatják”; a „vatikáni ügynököket” is le kell leplezni. „A magyar nacionalista polgárság maradi szelleme és elszigetelődési irányzata még most is érezhető egyes kulturális és gazdasági intézményekben.” → 1951. szeptember 10-17.
  - Patrick O' Hara pápai nuncius Bukarestben titokban felszenteli Pacha Ágoston temesvári püspök utódját, Boros Bélát. (Ő az első illegális püspök.) → 1951. március 10.
- 1948. december 15.** Imreh Istvánt, az Erdélyi Tudományos Intézet igazgatóját kinevezik a Bolyai Tudományegyetem Jog- és Közgazdasági Karára. Imreh szerint a már csak névleg funkcionáló intézet gyakorlatilag ekkor szűnik meg (formálisan nem szüntetik meg). (Míg 1947-ben 19, 1948-ban már csak egy kiadványa van az intézetnek: „Bónis György: Hűbériség és rendiség a középkori magyar jogban.”) Az ETI szerepét hivatalosan a Román Tudományos Akadémia 1949. tavaszán létrehozott kolozsvári fiókja veszi át. → 1949. május 8.
- 1948. december 23.** A Romániai Magyar Szó közli, hogy: „Az ország dolgozóinak kérésére december 31. kötelező munkanap.”
- 1949. január 15.** Megjelenik a néptanácsok bevezetéséről szóló 17. sz. törvény → 1949. április 10.
- Megjelenik a 16. sz. törvény a halálbüntetés bevezetéséről hazaárulás, az államhatalom érdekeinek megkárosítása, az államtitkok kiadása, gazdasági szabotázs, egyéni vagy csoportos terror, és a hadseregtől történő lopás esetén.
- 1949. január 21.** A Monitorul Oficial újabb kinevezéseket közöl a Bolyai Tudományegyetemre: Balogh Edgár lett a Bolyai Tudományegyetem rektora, és a történelem és földrajzi tanszék ideiglenes dékánja. Jancsó Elemért kinevezik a nyelvészeti tanszék dékánjává, Demeter Jánost a gazdasági-, jogi-, közigazgatási tanszék dékánjává, Zörgő Benjamint, Borbély Sámuel, Soós Ilonát, Török Zoltánt, dékánokká, Lazányi Endrét az Agrártudományi Intézet magyar tagozatának dékánjává. → 1949. február 14.
- 1949. január 23.** Közzéteszik a csendőrség és rendőrség megszüntetéséről szóló 25. sz. rendeletet. A rendőrség helyett megalakul a „népi milícia” (militia populara). ← 1948. augusztus 30.
- 1949. január 26.** A Monitorul Oficialban megjelent 22.422 sz. határozat, mely szerint érvényesítik az 1921. november 1. előtt, valamint 1940. november 1. – 1944. augusztus 23. között Magyarországon, és Észak-Erdélyben kiállított bizonyítványokat, diplomákat. ← 1948. május 14.
- 1949. január 31.** A Monitorul Oficialban megjelent rendelettel feloszltnak több (nem csak magyar) közművelődési és egyházi jellegű egyesületet és alapítványt, mint például a marosvásárhelyi Kemény Zsigmond Társaságot és Teleki Sámuel Alapítványt valamint a Történelmi, Régészeti és Néprajzi Társaságot, a Tordai Református Énekkart, a nyárádszeredai Kaszinót. → 1949. február 26.
- 1949. február 1.** A kultuszminisztérium határozata értelmében „demokrácia ellenes magatartásuk miatt” törlik a költségvetésből Márton Áron gyulafehérvári és Anton Durcovici iasi-i római katolikus püspököket, Maczalik Alfréd gyulafehérvári kanonokot, Adorján Károly gyulafehérvári osztályfőnököt, és még 150 katolikus papot, tisztviselőt. (Csak Csíkból 12 paptól vonják meg az állami segítyt.) → 1951. szeptember 10-17.
- 1949. február 6.** Feloszlítja magát a Nemzeti Néppárt. (A párt hivatalos lapja a Natiunea 15-én jelenti be ezt, és 18-án megszűnik.) ← 1946. január 10-13.
- Ünnepeyes tanévnyitót tartanak a kolozsvári Magyar Művészeti Intézetben. (Az elhúzó felvételi vizsgák miatt csak most indul be az oktatás.) → 1950. november 1.
  - A Világosság írja: „A Magyar Népi Szövetség transzmissziós szíj a Román Munkáspárt és a pártonkívüli magyar dolgozó tömegek között.” → 1949. április 1-2.

- Kolozsváron, az Erdélyrészi Méhész Egyesület kongresszusa 4. napján határozatot hoz, hogy egyesül az országos szervezettel. Létrejön a Román Népköztársaság Méhész Egyesülete. (Az Erdélyrészi Méhész Egyesület lapja, a Méhészeti Közlöny csak 1950-ben szűnik meg.)
- 1949. február 14.** A Monitorul Oficial újabb kinevezéseket közöl a Bolyai Tudományegyetemre. Például a marxizmus-leninizmus tanszékre nevezik ki: Benkő Samut és Hutira Ervint, a filológiai tanszékre: Gálffy Mózes, a jelenkortörténeti tanszékre: Csetri Eleket, Vágó Bélát, Nagy Margitot, az őstörténeti tanszékre Ferenczi Istvánt, az elméleti fizika tanszékre: Gábos Zoltánt. → 1949. május 8.
- 1949. február 20.** Meghal Kolozsváron Berde Mária író.
- 1949. február 26.** A Monitorul Oficialban megjelent 161. sz. igazságügyi miniszteri rendelet feloszlatta a következő jogi személyiségekkel rendelkező egyesületeket: „Kolping” római katolikus legényegyletek, nagybányai „Rozálium” római katolikus női egyesület, aradi „Római Katolikus Klub”, stb. Az ingó és ingatlan vagyonuk az államra száll.
- 1949. március 2.** Megjelenik a 87. sz. rendelet, mellyel kisajátítják azokat az 50 hektáros, illetve annál nagyobb birtokokat, melyeket mentesítettek az 1945-ös földreformkor. (Jórészt mintagazdaságokról van szó.)
  - A törvény megjelenésének hajnalán országosan kb. 3.500 családot „kiemelnek” és egy részüket az ún. Baragan-ra (síkság Bukaresttől délre), és más helyiségekbe, kisebb városokba hurcolnak, kényszerlakhelyre.
- 1949. március 3-5.** A Román Munkáspárt Központi Vezetősége plenáris ülésén határozatot fogadnak el „a mezőgazdaság szocialista átalakításáról, és a munkásosztály valamint a dolgozó parasztság szövetségének megerősítéséről”. → 1949. július 24.
- 1949. március 19-21.** A „dolgozó ifjúság egységesítő kongresszusán” Bukarestben (a Román Demokrata Ifjak Országos Szövetsége döntésével) megalakítják az Ifjómunkás Szövetséget (Uniunii Tineretului Muncitor) A központi vezetőségben 38 román és 7 magyar van: Bokor András, Fazekas János, Koszti G. István, Kovács Piusz és mások.
- 1949. március 25-27.** Bukarestben az írókongresszuson megalakítják a Román Népköztársaság Írószövetségét (Uniunea Scriitorilor din România). A vezetőségben 20 román mellett ott van Asztalos István, Sőni Pál, Nagy István is.
- 1949. április 1.-2.** A Magyar Népi Szövetség Központi Bizottsága Sepsiszentgyörgyön tart ülést, ahol „feldolgozzák a mezőgazdaság szocialista átalakításának kérdését”. Az MNSz „igényli, kéri és elfogadja az Román Munkáspárt vezetését és irányítását”. → 1949. november 23.
- 1949. április 2.** Megjelenik az Elnöki Tanács 132. sz. rendelete az igazságügy átszervezéséről. A rendelet 4. szakasza kimondja, hogy a más nemzetiségek által (is) lakott területeken a bírósági szervezeteknek szóban és írásban használniuk kell az illető nemzetiség nyelvét, az alkalmazottaknak ismerniük kell az illető nyelvet. (Az rendelet ötvenes években csak a Magyar Autonóm Tartomány területén valósul meg.)
  - Megjelenik a 133. sz. rendelet a mezőgazdasági szövetkezetek szervezéséről, „összhangban a szocialista építés feladatával”. (1950 végéig 4.000-nél több szövetkezeti csoport alakul.) → 1949. július 24.
  - Az Elnöki Tanács 134. sz. rendeletével államosítják a gyógyszerárakat, drogériákat, orvosi laboratóriumokat. A tulajdonosokat – a külföldre távozottak kivételével – kártalanítják. → 1948. november 3.
  - Az USA és Anglia, mint akik a Szovjetunióval együtt a békeszerződés biztosítói, az emberi jogok megsértése miatt tiltakozó jegyzéket küldenek Bukarestbe. Románia április 19-én visszautasítja a vádakat.
- 1949. április 3.** Megjelenik a 17. sz. törvény, mellyel módosítják a helyi közigazgatást, bevezetve – szovjet mintára – a néptanácsi rendszert. → 1949. április 10.
- 1949. április 6.** Letartóztatják Bogdánffy Szilárdot, akit (valószínűleg) február 4-én szenteltek fel titokban Bukarestben Scheffler János szatmári püspök utódává. ← 1948. december 12.
- 1949. április 9.** Az Elnöki Tanács megyei jogú várossá nyilvánít több romániai várost. Ezek közül az erdélyiek: Arad, Brassó, Nagyvárad, Szatmárnémeti, Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagyszeben, Temesvár.

- 1949. április 10.** Megkezdődik a néptanácsok ideiglenes bizottságainak beiktatása. (Többek között magyar néptanácsi elnöke van Nagyváradnak, Bihar megyének, Marosvásárhelynek, Csík, Háromszék és Udvarhely megyéknek.) → 1950. december 3.
- 1949. április 12.** A 133. sz. rendelet alapján kinevezik a Szövetkezetek Újjászervezési Bizottságát (a 7 tag egyike Csákány Béla). Feladata a tagszövetkezetek (pl. a Kaláka) egyesítése. Ezzel felszámolják az INCOOP-ot (Nemzeti Szövetkezeti Intézetet). → 1950. március 19-21.
- 1949. május 8.** A Világosság beszámol arról, hogy Történelmi és Filozófiai Intézet (Institutul Istorie si Filozofie) alakult Kolozsváron, melynek Constantin Daicovici az igazgatója. A magyar alosztály tagozatainak élén Jakó Zsigmond, Balogh Edgár, Cselényi Béla, Imreh István, Ferenczi István, Csehi Gyula, Hajós József és Dani János állnak. → 1949. július 6.
- 1949. május 11.** A minisztertanács ülésén megállapítják a miniszterelnökség mellett működő, és az együttélő nemzetiségek gondjaival foglalkozó alminisztérium hatáskörét. Feladata: az együttélő nemzetiségek problémáinak tanulmányozása, az ügyek nyilvántartása. Javaslatokat terjeszt elő a gondok politikai jogi, közigazgatási úton történő rendezésére. Takács Lajos miniszterhelyettes vezeti. → 1952. augusztus 7.
- 1949. május 15.** Erdélyben elsőként Marosvásárhelyen magyar pionírcsoportok alakulnak.
- 1949. május 25.** A Román Munkáspárt Központi Vezetősége Politikai Irodája határozatot hoz a Duna-Fekete-tenger csatorna építéséről. Az 1953-ig folyó építkezést később főleg politikai foglyokkal folytatják.
- 1949. június 1.** A Romániai Magyar Szó bemutat egy dokumentumot, melyben egy plébános leírja, hogy Márton Áron „szigorú rendeletére” ki kell lépnie a Magyar Népi Szövetségből. Ennek kapcsán névtelen kirohanás jelenik meg Márton Áron ellen: „A papi palást nem nyújthat menedéket népellenes tevékenységre.” → 1951. szeptember 10-17.
- 1949. június 2.** A Világosság beszámolója szerint Kakas Istvánt egy évre ítélik a népi ülnökök, a nagyváradi ítélőtáblán mint „fasiszta diákvezért”. ← 1948. július 23.
- 1949. június 12.** Csíksomlyón tartják a korszak utolsó búcsúját, százezres tömeggel. Márton Áron püspök összehívja a csíki papságot, hogy megbeszélje velük az állam által követelt új Statútum kérdését. Kijelenti, hogy ha a hatóságok olyat követelnek tőle, ami hitével és az egyház érdekeivel ellenkezik, abba soha bele nem egyezik.
- 1949. június 19.** Életbe lép a Román Népköztársaság és a Magyar Köztársaság között még február 19-én kötött egyezmény: mindazok az állampolgárok, akik 1940 augusztus 30-tól 1949. február 10-ig állandó lakhellyel rendelkeztek Romániában, és magyar állampolgárok, román állampolgárságot kérhetnek maguknak.
- 1949. június 21.** Márton Áron hivatalos tárgyalásra indul Bukarestbe. (Indulás előtt „sorsát megérezve” még ordináriusokat nevez ki.) A tövisi úton idegen sofőrének „elromlik” az autója és egy „épp arra járó” kocsit kér meg, hogy a püspököt elvigye a vasútállomásra. Márton Áront a kocsiban letartóztatja a securitate. → 1951. július 30.
- 1949. június 23-24.** Bukarestben értekezletet tart 9 egyházfő (többek között: Vásárhelyi János református, Argay György evangélikus püspökök, Moses Rosen főrabbi, Marin Iustinian ortodox pátriárka.) Köszönetet mondanak a kormánynak, hogy biztosítja a vallásszabadságot. → 1952. november 25.
- 1949. június 26.** Kolozsváron a Farkas u. 8 sz. alatt megnyílt az Erdélyi Múzeum-Egyesület levéltára. (2.500 folyóméternyi anyag van. A háború óta egy óvóhelyen tárolták.) Az EME időközi bizottsága bejelentette a Román Népköztársaság Akadémiájának, hogy „a nagyértékű levéltár államosítását tekinti feladatának.” A levéltár igazgatója Jakó Zsigmond. → 1951. február 1.
- 1949. június 29.** XII. Pius pápa címzetes érsekké nevezi ki a már letartóztatásban lévő Márton Áront.
- 1949. július 6.** Megalakul a Román Népköztársaság Történet-, Nyelv-, és Néprajztudományi Társasága kolozsvári alosztálya. ← 1949. május 8.
- 1949. július 12.** A Buletinul Oficialban megjelent rendelet minden romániai városban csak egy zsidó egyházközséget engedélyez. (Eddig több erdélyi városban egymás mellett éltek az ún. neológ és ún. ortodox zsidó egyházközségek.)
- 1949. július 14.** Megjelenik a 18. sz. törvény, mely szerint a kisgazdaságok parasztságát fölmentik a mezőgazdasági adók fizetése alól.

- 1949. július 24.** Megalakul az első öt kollektív gazdaság az országban. (Ebből négy Erdélyben van: Kistorony, Szászszentlászló, Kendilóna, és Zábrány.) → 1952. április 15.
- 1949. július 26.** A közoktatásügyi miniszter határozatot hoz arról, hogy Temesváron magyar tannyelvű tanítóképző nyílik szeptembertől.
- 1949. július 30-31.** A Magyar Népi Szövetség Petőfi-emlékünnepeket tart Segesváron. Ezen részt vesznek – többek között – Széll Jenő bukaresti magyar követ, Andics Erzsébet, Kuczka Péter és Zelk Zoltán is.
– A kultuszminiszter 810. sz. rendelete feloszlat 15 katolikus rendet, főleg a tanító és betegápoló szerzetes rendeket. (Az ortodox bazilita rend megmarad.)
- 1949. augusztus 8.** Mivel a bukaresti kormány az 1947 óta folyó magyar-román tárgyalásokon mereven elzárkózott a kolozsvári magyar konzulátus felállítása elől, „helyette” Kolozsváron a Dózsa György u. 8. sz. alatt megnyílik a Magyar Köztársaság útlevelehivatala. Itt adnak ki vízumokat az erdélyi illetőségű román állampolgároknak, a brassó megyeiek kivételével. (A hivatal 1955-ben megszűnik.)
- 1949. augusztus 14.** Torján megalakul a Székelyföld első kollektív gazdasága. A megnyitón jelen van Luka László is.
– A Közoktatásügyi Minisztérium 1010. sz. határozata felsorolja az egyes minisztériumokhoz tartozó magyar tanítási nyelvű szaklíceumokat. Pedagógiai líceumot említ többek között: Zilahon, Szászrégenben, Kézdivásárhelyen, Székelykeresztúron, Nagyenyeden. Elméleti líceum van többek között: Máramarosszigeten, Bukarestben, Désen, Csíkszeredában. (Összesen 13 tanítóképző, 22 elméleti líceum, 15 állandó magyar tanítási nyelvű szaklíceum van.)
– Méliusz József helyett Marosi Péter lesz a kolozsvári Magyar Színház igazgatója.
- 1949. nyarán-őszén** visszatér Magyarországra a Bolyai Tudományegyetemről László Gyula, Módi Mihály, Tettamanti Béla, Incze Miklós, Láng István, Krompecher István, és Mosonyi István. (Az utolsó magyar állampolgár tanár, Entz Géza a kolozsvári egyetemről 1950 nyarán megy vissza Magyarországra. Ezután már csak Marosvásárhelyen, az Orvosi és Gyógyszerészeti Intézetnél marad 4 magyar állampolgárságú egyetemi tanár: Obál Ferenc, Putnoky Gyula, Vendég Vince és Miskolczy Dezső.)
- 1949. szeptember 2.** A Buletinul Oficialban megjelent 362. sz. rendelet felszámolja az összes eddigi biztosító intézetet.
- 1949. szeptember 21.** Elindul a „Szövetkezeti Újság”, a „Gazeta Cooperatiei” „testvérlapja”, a román újság magyar kiadása, heti megjelenéssel.
- 1949. szeptemberében** már 22 magyar tannyelvű iskolában tanítanak a moldvai csángóknak.
- 1949. október 6.** Aradon ünnepséget rendeznek az 1849-es kivégzett tábornokok emlékére. Az ünnepségen részt vesz: Rangetz József, Valter Roman, Constantin Pîrvulescu, Kacsó Sándor. Magyarország képviselőiben: Széll Jenő nagykövet, Uszta Gyula, Nógrádi Sándor, Molnár Erik.
- 1949. október 9.** Bukarestben az állami magyar tannyelvű gimnáziumban ünnepélyes tanévnyitó értekezletet tartanak, ahol Czíkó Nándor közoktatásügyi államtitkár bejelenti, hogy kellő számú jelentkező esetén magyar óvodát is indítanak.
- 1949. október 15.** Dolgozni kezd „Közép-Európa legnagyobb bútorgyára”, a marosvásárhelyi Simó Géza Bútorgyár. (A gyárat az iparügyi miniszter január 31-i rendeletével 5 államosított vásárhelyi bútorgyár összevonásával hozták létre.)
- 1949. október 21-22.** Megalapítják a Romániai Zeneszerzők Szövetségét. (Uniunea Compozitorilor din România) A központi vezetőségben a húsz román mellett ott van Jodál Gábor és Eisikovits Mihály is. (Zoltán Aladár lesz a marosvásárhelyi fiók titkára, később alelnöke.)
- 1949. október 30.** Marosvásárhelyen tartják a 192 maros megyei fogyasztási szövetkezet közgyűlését. Birtalan Ákos lesz a megyei szövetség elnöke. (A vezetőségben 8 román és 6 magyar van.) → 1950. március 19-21.
- 1949. november 3.** Letartóztatják Csögör Lajost, Szász Pált, Korparich Edét, Kurkó Gyárfást, Méliusz Józsefet, Demeter Jánost és Balogh Edgárt. (Baloghot 1951. júniusában kiengedik, majd 1952. szeptember 1-én ismét letartóztatják.) A securitate eleinte igyekszik a Rajk-pert felhasználni, és Tito ügynökeinek beállítani a csoportot. A vallatások elhúzódnak 1950 nyaráig, és az ítélelhozatal egyre késik. → 1951. augusztus 7.

- 1949. november 6.** Megjelenik a Minisztertanács határozata arról, hogy ezután november 7. munkaszüneti nap lesz.
- 1949. november 15.** A Buletinul Oficialban megjelent minisztertanácsi határozat korlátozza a földgáz felhasználását az intézményekben és a háztartásokban november 10. és február 15. között.
- 1949. november 17.** Aradon összeül a (magyar) Zsinatpresbiteri Evangélikus Egyház XVI. közgyűlése. Itt döntenek arról, hogy a szuperintendencia székhelyét áteszik Aradról Kolozsvárra.
- 1949. november 23.** A Romániai Magyar Szó írja: „Komoly munkát végeznek Aradon az Magyar Népi Szövetség helyi szervezetei[...], megbeszélést tartanak a burgonyaforgató villa hegyezéséről...”
- 1949. november 24.** Kolozsváron széleskörű Magyar Népi Szövetségi aktíva értekezletet tartanak. Az értekezleten részt vesz Kacsó Sándor, Juhász Lajos, Bányai László, Révy Ilona, Czikó Nándor, Takács Lajos és mások. Bányai felszólalásában mondja: „Mi levontuk a Rajk-per tanulságait: fokoznunk kell éberségünket, és ki kell irtanunk az osztályellenséget szolgáló polgári nacionalizmus utolsó maradványait.”
→ 1949. november 3.
- 1949. december 1.** A görögkatolikus egyház minden egyházmegyéjét és közösségét megszüntetik, tulajdonuk vagy az államé, vagy az ortodox egyházé lesz.
- 1949. december 20.** Az Elnöki Tanács határozatot hoz arról, hogy szobrot állítanak Sztálinnak. Többek között: Bukarestben és Brassóban (1950 augusztus 22-től Sztálinváros) áll majd szobra.
- 1949. december 28.** A Romániai Magyar Szóban megjelenik Takács Lajos cikke: „A sztálini nemzetiségpolitika alkalmazása Népköztársaságunkban.” (A cikkben 111 magyar középiskolát említ meg.)
- 1949. végén** kiadják a – nyilvánosságra nem hozott – 86.311/49. sz. igazságügyi miniszteri rendeletet. Ebben minden társadalmi szervezetet felosztatnak. Ekkor szűnik meg az Erdélyi Múzeum-Egyesület, Petőfi Közművelődési Egyesület (volt EMKE), az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület, és a román közművelődési egyesület, az ASTRA is.
- 1950. január 1.** Marosvásárhelyen állami szimfónikus zenekar kezdi meg működését.
- 1950. február 12.** Az Erdélyi Múzeum-Egyesület intézőbizottsági ülésén bejelentik az EME megszűnését.
- 1950. február 17.** Letartóztatják Lakatos Istvánt, Venczel Józsefet, Teleki Ádámot, Bodor Bertalant, és Pásztai Gézá. (Pásztait nem állítják bíróság elé, ítélet nélkül 5 évet tölt börtönben.) → 1951. augusztus 7.
- 1950. március 19-21.** Bukarestben tartják a fogyasztási szövetkezetek kongresszusát, ahol megalakítják a Fogyasztási Szövetkezetek Szövetségét (Uniunea Centrala a Cooperativelor de Consum – „CENTROCOOP”) Az elnöke Stefan Voitec. A megválasztott Végrehajtó Bizottság 6 román és 2 magyar tagból áll.
- 1950. április 2.** A Romániai Magyar Szó írja: Nagyszalontán 50 „zsirosparasztot” zárnak ki a Magyar Népi Szövetségből. (Az egész évet a tisztogatás jellemzi a Magyar Népi Szövetségen belül. A július 22-i RMSz szerint 192.000 „kizsákmányoló elemet” zártak ki a MNSz-ből.)
– Megjelenik az Igazságban Balázs Péter (A Magyar Művészeti Intézet párttitkára) cikke: „Elvszerű nevelést a Magyar Művészeti Intézetben” címmel. Szerinte: „Egyes tanároknak mélyen gyökerező a polgári nacionalizmus.” → 1951. február
- 1950. április 3.** Meghal Tárca Bertalan a Magyar Dalosszövetség volt elnöke.
- 1950. április 5.** Beiktatják a kolozsvári és a kolozs megyei ideiglenes bizottságok új tagjait. (A kolozsvári városi tanácsban 7 román és 8 magyar magyar képviselő van, amikor az 1948-as népszámlálás szerint a magyarok aránya 57.6%, míg a románoké 40.1%. Kolozs megyében 6 román és 3 magyar néptanácsi képviselő foglal helyet.) ← 1949. április 10.
- 1950. április 14.** Kolozsváron meghal Szolnay Sándor festőművész.
- 1950. április 20.** Államosítják a városi lakásállomány egy részét. (Főleg a városi nagypolgárság tulajdonairól, és a még magánkézen levő szállodákról van szó.) → 1952. május 3.
- 1950. április 27.** Marosvásárhelyen 120 „békepap” tart értekezletet, melyen megalakítják a Katolikus Akcióbizottságot. (Az értekezleten jelen van Kacsó Sándor is.) Az

- Akcióbizottság elnökévé Ágotha Endre nyáradselyei plébánost választják. (Ezután – a korabeli lapok szerint – a katolikus papok „tömegesen csatlakoznak” az értekezlet határozatához.) → 1950. augusztus 15.
- 1950. április 29.** Az „Utunk”-ban „kipellengérezik” Gaál Gábort, mint Lukács György tanítványát... (1950 május folyamán kizárják a pártból Gaál Gábort, majd 1952 nyarán véglegesen elutasítják az ez ellen szóló fellebbezését.)
- 1950. május 20.** Letartóztatják Boga Alajost, aki Márton Áron után átvette a gyulafehérvári egyházmegye vezetését, és aki nem volt hajlandó végrehajtani a „békepapok” gyűléseinek határozatait, sőt, papjait eltiltotta az ezeken való részvételtől.
- 1950. június 5.** Budapesten meghal gr. Bánffy Miklós, volt külügyminiszter, a két világháború közti kor egyik legjelentősebb romániai magyar kisebbségpolitikus, írója, a romániai magyar irodalom egyik mecénása.
- 1950. június 8.** A Munka Törvénykönyvének 16 §-a szerint a dolgozókat bármely helységbe át lehet helyezni, szükség esetén behívhatók időleges munkára.
- 1950. július 4. [9.?] A bukaresti külügyminisztérium kiutasítja az országból Patrick O' Hara pápai nunciust.**
- 1950. július 11.** Megjelenik a 153. sz. belügyminiszteri rendelet, mely szerint 10 napon belül be kell szolgáltatni a régi egyházi anyagokat.
- 1950. július 14.** Megjelenik a 180. sz. minisztertanácsi rendelet arról, hogy a szakközépiskolák, pedagógiai főiskolák, felsőfokú iskolák végzőseit egy kormánybizottság „osztja el” (vagyis helyezi ki) a magyar kisebbség által lakott településekre.
- 1950. július 20.** Letartóztatják Pacha Ágoston temesvári katolikus püspököt. → 1951. szeptember 10-17.
- 1950. július 31.** Kolozsváron 41 éves korában súlyos betegségben meghal dr. Eröss Alfréd, akit Patrick O' Hara nuncius 1949 elején titokban püspökké szentelt.
- 1950. augusztus 15.** A Világosság beszámol arról, hogy az Erdélyi Katolikus Státus Időközi Bizottsága „ünnepélyes keretek között átvette az egyház tulajdonába visszaadott vagyontárgyakat.” (Például a kolozsvári egyetemi templomot.) (A „békepapok” által létrehozott Időközi Bizottság megalakulását még júniusban hagyta jóvá a kultuszminisztérium.)
- 1950. szeptember 5.** Gyergyószentmiklóson „békegyűlést” tartanak a Katolikus Akcióbizottság rendezésében. A meghozott határozat szerint: „...államunk gyakorlatilag is megvalósítja az Alkotmányban is előírt vallásszabadságot.” (Szeretnék, ha minél előbb lépések történnének a Státus – gyűlés összehívására.) → 1951. március 15.
- 1950. szeptember 8.** Az 5/1950. sz. törvény létrehozta Románia új közigazgatási beosztását: 28 tartományt alakítanak ki a megyék helyett. Erdély 22 megyéjéből 11 tartomány lett, például Sztálin tartomány része lett Csík, Udvarhely és Háromszék megyék (mint Csíkszereda, Székelyudvarhely, Kézdivásárhely, és Sepsiszentgyörgy rajonok).
- 1950. október 26.** A Romániai Magyar Szó beszámol arról, hogy kibővült a magyar nyelvű rádióadás.
- 1950. november 1.** Ünnepélyesen felavatják az átszervezett 2 (magyar és román) kolozsvári művészeti intézetet. A megalakuló önálló Gheorghe Dima Zenekonzervatórium igazgatója: Eisikovits Mihály. Az oktatás két nyelven folyik. A Ion Andreescu Képzőművészeti Intézet szintén kétnyelvű, rektora: Aurel Ciupe. A Szentgyörgyi István Színművészeti Intézet magyar és román tagozatos. (A magyar tagozatot 1954-ben Marosvásárhelyre helyezik.) Igazgató: Maria Cupcea.
- 1950. november 20.** Megjelenik a „Buletinul Oficial al Republicii Populare Române” magyar kiadása: „A Román Népköztársaság Hivatalos közlönye.”
- 1950. december 3.** Országos néptanácsi választásokat tartanak. A megválasztott 109.511 képviselőből csak 11,8% tartozik valamelyik nemzetiséghez. A magyar képviselők száma: 10.077 fő, 9,2%. (Az 1948-as népszámlálás szerint 9,4% volt a magyar kisebbség országos aránya.) Például a Kolozs tartományi néptanácsban 10 román és 5 magyar végrehajtó bizottsági tag van.) ← 1950. április 5.
- 1950. december 16.** Törvény jelenik meg az 1945-ben földhöz juttatott dolgozó parasztság adósságrészleteinek felfüggesztéséről.
- 1950. december 31.** Kolozsváron meghal György Lajos irodalomtörténész, egyetemi tanár.

- 1951. január 1.** A Romániai Magyar Szó fejlécén megjelenik: „A Romániai Magyar Népi Szövetség Központi Bizottságának napilapja”.
- 1951. január 17.** A Romániai Magyar Szó szerint a moldvai csángó-magyaroknak 35 négyosztályos és 4 hétosztályos iskolájuk van.
- 1951. február 1.** Megjelenik a 17. sz. törvényerejű rendelet, mely szerint az állami levéltárak átkerülnek a Közoktatásügyi Minisztériumtól a Belügyminisztériumhoz. ← 1949. június 26.
- 1951. február 22.** Kolozsváron magyar értelmiségiek tucatjait tartóztatják le és „irányítják” ítélet nélkül a fundulea-i gumipityang-ültetvényre, majd a Fekete-tenger-Dunacsatornához. Ekkor van a csatornaépítés utolsó nagy „lendülete” is. (Köztük van Nagy Géza is.) → 1953. január 9.
- 1951. februárjában** eltávolítják Kovács Zoltánt a I. Andreescu képzőművészeti Főiskoláról. (A megfogalmazott vád szerint: „szektás, diktatórikus, önhatalmú, szoros kapcsolatban van a Magyar Népi Szövetséggel és a magyar követséggel, nacionalista, antiszemita.”) → 1950. április 2.
- 1951. március 2.** A Román Munkáspárt Központi Vezetősége és a Minisztertanács határozatot hoz a kollektív gazdaságok gazdasági-szervezeti megerősítésének céljából.
- 1951. március 4.** Kolozsváron meghal Balogh Arthur egyetemi tanár, a két világháború közti korszak legjelentősebb erdélyi magyar nemzetközi jogásza.
- 1951. március 10.** Letartóztatják Sándor Imre római katolikus provikáriust, Boga Alajos utódját. Vele együtt fogják le Gajdácsy Bélát, a hierarchia szerint utána következőt. (Mindketten a börtönben elszenvedett kínzások következtében halnak meg.)
– Ugyanekkor tartóztatják le Czumbel Lajos szatmári és nagyváradai római katolikus ordináriust és Boros Béla római katolikus temesvári püspököt. → 1951. augusztus 24.
- 1951. március 15.** Kolozsváron összeül a Erdélyi Katolikus Státus rendkívüli közgyűlése, melyen jóváhagyják a működési szabályzatot. (Gyakorlatilag a Státus vezetősége akarja átvenni Márton Áron püspök helyett a katolikus egyház vezetését.)
- 1951. április 6.** Megindul a Maros tartomány néptanácsának lapja „Előre” néven.
- 1951. április 18.** A magyar hatóságok kiadják Romániának Demeter Bélát, aki egyes források szerint a vacaresti-i börtönben 1952. december 24-én belehal a kínzásokba. Az Erdélyi Fialatok mozgalmánál feltűnő Demeter 1940-44 között a Kolozsvári Estilap főszerkesztője, majd 1945-től Budapesten a Békeelőkészítő Osztály román szakértője, az erdélyi magyarság érdekeinek következetes védelmezője. Feltehetően Demeter lett volna a Márton Áron-perben a koronatanú, miszerint Venczel József és társai adatokat szolgáltatott ki Magyarországnak, azzal a céllal, hogy Erdélyt elszakítsák Romániától.
- 1951. tavaszán** az Állami Könyvkiadóból kiválik a Román Népköztársaság Írószövetségének Irodalmi és Művészeti Kiadója (Állami Irodalmi és Művészeti Kiadó néven működik 1960-ig.) A magyar osztály bukaresti vezetője Szemlér Ferenc, a kolozsvári szerkesztő Földes László.
- 1951. május 7.** A Romániai Magyar Szóban megjelent írásában Kacsó Sándor 523 magyar óvodát, 1.503 négyosztályos, 524 hétosztályos magyar tanítási nyelvű általános iskoláról, 112 középiskoláról (80 szaklíceumról) ír; a Bolyai Tudományegyetemen 8 fakultás van, valamint Kacsó szerint 3 nem magyar tannyelvű főiskola, 8 fakultásán oktatnak magyar nyelven.
- 1951. május 18.** Megjelenik a Minisztertanács 399. sz. határozata, mely szerint felállítják a Munkaerőtartalékok Vezérgazgatóságát. A szak- és gyári iskolák is ennek a kezelésébe mennek át. (Ezzel „megkönnyítik a munkerő országon belüli áthelyezését”.)
- 1951. július 30.** Bukarestben elkezdődik Márton Áron és társainak pere. A vádlottak padján ül Márton Áron gyulafehérvári püspök, Szász Pál az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület volt elnöke, Kurkó Gyárfás a Magyar Népi Szövetség volt elnöke, Venczel József volt egyetemi tanár, Lakatos István volt szociáldemokrata politikus, volt parlamenti képviselő, Teleki Ádám, az Erdélyi Gazda volt főszerkesztője, Korparich Ede a Kaláka Szövetkezeti Központ volt elnöke, Bodor Bertalan a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank volt igazgatója. A vád többek között: Rajk László irányításával (háttérben Titóval és a nyugati kapitalistákkal) vissza akarták állítani a kapitalizmust és el akarták szakítani Erdélyt Romániától. A vádlottak ellenezték a magyar szövetkezeti központok egyesítését az

INCOOP-pal. Venczel adatokat szolgáltatott ki a párizsi béketárgyalások alatt Teleki Gézának Romániáról.

- 1951. augusztus 7.** A bukaresti katonai törvényszék Paul Finichi hadbíró őrnagy vezette csoportja kihirdeti az ítéleteket: Márton Áron: életfogytiglani kényszermunka, 10 év nehéz (szigorított) börtön (1955-ben szabadul); Korparich Ede: 5 év nehéz börtön (letöltése után az NSZK-ba emigrál); Szász Pál: 10 év nehéz börtön (Ocnele Mare-n éhenhal); Lakatos István: 10 év nehéz börtön, 25 év kényszermunka (1964 augusztus 5-én szabadul); Kurkó Gyárfás: 10 év nehéz börtön, 25 év kényszermunka (1964. augusztus 4-én elborult elmével szabadul); Teleki Ádám: 10 év nehéz börtön, 15 év kényszermunka. (Hét év múlva egyéni kegyelemmel szabadul); Venczel József: 5 év nehéz börtön, 12 év kényszermunka. (1961 január 11-én szabadul); Bodor Bertalan (bankigazgató): 5 év nehéz börtön, 12 év kényszermunka (1955-ben szabadul).
- 1951. augusztus 20-21.** Éjszaka karhatalommal elhurcolják a kolostorukból a csíksomlyói ferences szerzeteseket, az épület teljes berendezését elkótyavetyélik. (Szeptember 3-án a városi néptanács a csíkszeredai tanonciskolának adja az épületet.)
– Ugyanezen az éjszakán hurcolják el erőszakkal Székelyudvarhelyről is a ferenceseket. Az Erdély különböző részeiből elhurcolt szerzeteseket Máriaradnán gyűjtik össze.
- 1951. augusztus 24.** Letartóztatják Jakab Antalt, Dávid Lászlót, Eröss Lajost és több más katolikus papot. → 1949. február 1.
- 1951. nyarán** Jilaváról elviszik Csögör Lajost és Méliusz Józsefet Ocnele Mare-ra. 1952 nyarán kezdődnek csak újra a kihallgatások, de már megváltozott „koncepcióval”.
- 1951. szeptember 10-17.** Nagy „Vatikáni-kémper” folyik Bukarestben. (A bíróság elé állítják Pacha Ágoston és Boros Béla temesvári püspököket, valamint Schubert József illegálisan felszentelt bukaresti püspököt, és másokat.)
A meghozott ítéletek: Pacha Ágoston 18 évet, Boros Béla életfogytiglani kényszermunkát, Schubert püspök pedig életfogytiglani fegyházat kap.
- 1951. október 1.** Beindul a kolozsvári Jog- és Közgazdasági Főiskola. (A Babes és a Bolyai Tudományegyetemek jogi karainak, és a Bolyai Tudományegyetem gazdaságtudományi karának külön főiskolává egyesítése útján keletkezett. A jogi fakultás magyar és román tanítási nyelvű tagozatokból áll, a gazdaságtudományin csak magyar nyelven folyik tanítás, de román tagozatot is akarnak indítani.) 1953. augusztus 31-én megszűnik, de a Bolyai Tudományegyetem Bástyá utca épületét nem kapja vissza.
- 1951. október 27.** Megszűnik Székelyudvarhely hetilapja, a Szabadság. (Kezdetben a Magyar Népi Szövetség lapja volt, majd ez év májusától a Román Munkáspárt rajoni vezetőségének lapja.) A Szabadság helyett Sztálin (Brassó) tartományban november 2-án megjelenik a Vörös Zászló. (Amikor 1952-től a Székelyföld addig Sztálin tartományhoz tartozó része a Magyar Autonóm Tartományhoz kerül, Brassóban megszűnik a magyar lap.)
- 1951. november 13.** A megjelent 207. sz. rendelet megtiltja az állami vállalatok, szervezetek alkalmazottainak, hogy előzetes engedély nélkül elhagyják munkahelyüket, ugyanakkor büntetendő a rendszeres hiányzás és a sztrájk is.
- 1951. őszén** lasi-ban megszüntetik a képzőművészeti főiskolát, ezután Kolozsvárra „hoznak” kb. 100 hallgatót a Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskolára. Ezzel a románok aránya a hallgatók közt 2/3-ra nő. (1952-ben a 34 oktatónak még 60%-a magyar.)
- 1951. december 7.** A kolozsvári törvényszéken folyik Szabó Zoltán, Bustya Endre, Dobri János, Nagy Sándor Zoltán pere. A román állam elleni izgatás miatt 10 hónap és 1 év közti börtönbüntetésre ítélik őket, de a legfelsőbb ügyész túl enyhének találja az ítéletet, ezért törvényességi óvással él. → 1953. február 4.
- 1952. január 7.** Marosvásárhelyen meghal dr. Feszt György az orvosi egyetem professzora.
- 1952. január 26.** A Román Munkáspárt Központi Vezetősége és a Minisztertanács elfogadja az új pénzreformot, melyet Luka László pénzügyminiszter vezetésével hajtanak végre. (Egyben „árrendezés” is történik.)
- 1952. január 28.** Forgalomba kerül az új pénz. (Kohn Hillel [kolozsvári kommunista közigazdász] szerint most a rubelhez igazították a lejt: 1 rubel=2,80 lej.) A beváltási kulcs igen bonyolult: 1000 régi lej határig: 1:100; 3.000 régi lej határig: 1.000 lejt 1:100, 200 régi lejt: 1:200, 300 régi lejnél többet: 3.000 lejt 1:200, ennél többet 1:400 arányban

váltak át. Csak január 31-ig lehet beváltani a pénzt. (A „reform” egyértelműen a parasztságot sújtja. A cél a paraszti pénzfelesleg „megcsapolása”.)

A hivatalosan megállapított új árak például: 1 kg barna kenyér: 2 lej, 1 kg párizsi 11 lej, 1 liter étolaj: 11 lej, 1 férfióltöny: 404,75 lej.

1952. február 2. Az Romániai Magyar Szó riportja szerint egy fűtő havi keresete 600 lej.

1952. február 22. A Münchenben megjelenő „Hungária” című emigráns lap olaszországi forrásokra hivatkozva azt írja, hogy Márton Áront a vacaresti-i börtönben halálra kínozták, Scheffler Jánost pedig már 1950-ben halálra kínozták Enyeden. (Márton halálát terjeszti el Szalay Jeromos Márton Áronról Párizsban megjelent könyve is.)

1952. február 29-március 1. A Román Munkáspárt Központi Vezetősége plenáris ülést tart, amelyen bírálják a januári pénzreformot, mert a bonyolult átváltási kulcs – a megfogalmazott vádak szerint – visszaélésekre adott lehetőséget. Luka László ekkor önbírálatot tart. → 1952. március 13.

1952. március 6. A Romániai Magyar Szó eldugva, kis hírben közli, hogy Aurel Vijolit (a Román Népköztársaság Bankja elnökét), és a kolozsvári Jakab Sándor (a korabeli lapok szerint: Alexandru Iacob) pénzügyminiszterhelyettest „eltávolították állásukból, mert súlyosan megszegték a törvényeket és a kormány határozatait a pénzreform előtti időszakban.”

1952. március 13. Az Román Munkáspárt Központi Vezetősége Központi Ellenőrző Bizottsága kivizsgálja Luka László, Ana Pauker és Teohari Georgescu tevékenységét. Ekkor Luka visszavonja „hibái beismerését”.

1952. április 1. Kolozsváron meghal dr. Gyergyai Árpád fül-orr-gége-professzor, 1940-44 között a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem professzora.

1952. április 15. A Romániai Magyar Szó bejelenti, hogy Bözöd „kollektivistá falu” lett.

1952. május 3. A 352/1951. sz. belügyminiszteri rendelet alapján megkezdődik az „osztályidegen elemek” kitelepítése a nagyobb ipari központokból. A kitelepítéseket elsőként Sztálinvárosban (Brassóban) kezdi el. (A bukaresti magyar követség információja szerint nem csak az ingatlanal rendelkező kisiparosok, vagy az 1945 előtt vezető állásban lévő tisztviselők, vagy volt katonatisztek és családtagjaik hanem sok vagyontalan kisember is felkerül a listákra. Értesülésük szerint csak Brassóból 5-10.000 lakost szándékoznak kitelepíteni.) ← 1950. április 20.

1952. május 26-27. Bukarestben plenáris ülést tart a Román Munkáspárt Központi Vezetősége. Ezen „megbélyegzik” Luka Lászlót, mert visszavonta önbírálatát. Az ellene megfogalmazott vádak: hátráltatta a nehézipar fejlesztését; gátolta a szövetkezetesítést és támogatta a kulákokat (Luka kijelentette, hogy a székelyföldi hegyvidéken nincsenek kulákbirtokok, csak 5-8 ha-os családi birtokok.)

Luka fő bűnei: a pénzreform hibás végrehajtása; „ellenséges elemekkel vette magát körül” ;Teohari Georgescu elleni vád: „békülékeny magatartást tanúsított Vasile Luca jobboldali elhajlásával szemben”, és „arisztokratikus életstílusával elszigetelődött a tömegektől”. (Czikó Lőrinc szerint azért „bukott”, mert belügyminiszterként nem sikerül beismertő vallomást kicsikarnia Lucrețiu Pătrășcanutól.)

Lukát felmentik a központi vezetőségi tagságából és pénzügyminiszteri tisztségéből, és esete az ellenőrző bizottság elé kerül.

Georgescut felmentik „politbüro”-i tagságából, és belügyminiszteri tisztségéből. A szintén bíralt Ana Pauker még a Szervezeti Büro tagja marad. → 1952. június 29.

A 8 tagú politikai bizottság tagja lesz Mogyorós Sándor és Nicolae Ceausescu, Gheorghe Apostol, Emil Bodnaras, Petre Borila, Chivu Stoica, Iosif Chisinevski, Constantin Pîrvulescu, és Miron Constantinescu.

1952. tavaszán Kacsó Sándor lemond a Magyar Népi Szövetség elnöki tisztéről, de csak összel fogadják el a lemondását. A vezetőséget tavasztól kezdve Bányai László, Takács Lajos és Juhász Lajos képviselik – egyéb megbízatásaik mellett. (Ottrok Ferenc lesz az elnök Kacsó után. Az MNSz megszűnése után Svédországban nagykövet.) → 1953. tavasza

1952. június 2. Összeül a Nagy Nemzetgyűlés XII. ülészsaka. Ezen felmentését kéri Constantin I. Parhon, helyette Petru Groza lesz a Nagy Nemzetgyűlés Elnöki Tanácsának elnöke. Groza helyett Gheorghe Gheorghiu-Dej lesz a minisztertanács elnöke. (1955. október 3-ig)

- 1952. június 5.** Kizárják a „Szervezeti Büroból” Ana Paukert. Nem állítják bíróság elé, mint Luka Lászlót és Teohari Georgescut, hanem egy könyvkiadónál dolgozik tovább. (Feltehetően ekkor váltják le a külügyminiszteri posztról is. Az új külügyminiszter Simion Bughici lesz.) → 1952. szeptember 12.
- 1952. június 29.** A Román Munkáspárt Központi Vezetősége plenáris ülésén Gheorghiu-Dej újabb vádakkal áll elő Luka László ellen. (Luka letartóztatásának időpontja nem ismeretes. Vele együtt tartóztatják le helyettesét, Jakab Sándort is. Lukát a bukaresti bíróság halálra, majd életfogytiglanra ítéli. 1964-ben a „nagy amnesztiával” szabadul, majd haláláig háziőrizetben él Bukarestben.)
- 1952. július 1.** Megjelenik a Falvak Dogozó Népe. Főszerkesztő: Sütő András. ← 1945. november 18.
- 1952. július 18.** Megválasztják a Népi Demokrácia Frontja (melyet a Román Munkáspárt, Ekésfront, és a nemzeti kisebbségek pártjai hoznak létre) központi tanácsát. A 43 tagból 6 magyar: Ottrok Ferenc, Juhász Lajos, Muzsik Mihály, Kopetin Géza, Horváth Imre és Mogyorós Sándor.
– A Romániai Magyar Szó közzéteszi az új alkotmánytervezet szövegét, melyben közigazgatási-területi autonómiát ígérnek Székelyföldnek. → 1952. szeptember 27.
- 1952. augusztus 5.** A marosvásárhelyi „Előre” új néven, „Vörös Zászló”-ként jelenik meg, mint a Román Munkáspárt Magyar Autonóm Tartományi vezetősége és a tartományi néptanács napilapja.
- 1952. augusztus 7.** A Romániai Magyar Szóban megjelenik egy cikk Ottrok Ferentől: „A Román Köztársaság nemzeti kisebbségeinek teljes egyenlősége.” A cikket Ottrok mint nemzetiségügyi miniszterhelyettes írja alá, a lapok nem közölték, mikor váltották le Takács Lajost és mikor került a helyére Ottrok. (Takácsot Kacsó Sándorral együtt kizárják a pártból is.)
- 1952. augusztus 22.** Letartóztatják Bustya Dezsőt (későbbi református papot) 17 társával együtt. (Többek között: Bodor Ádámot, Palocsay Zsigmondot, Veress Zoltánt.) Bustyáék megalakították az illegális „IKESZ”-t (Illegális Kommunistaellenes Szervezet) és kommunistaellenes röplapokat terjesztettek.
- 1952. augusztus 30.** Letartóztatják Jordáky Lajost és hazaárulás vádjával bíróság elé állítják.
- 1952. augusztusában** a Bákó megyei csángó-magyar iskolák száma eléri a negyvenet.
- 1952. nyarán** megszűnik a Bolyai Tudományegyetem filozófiai kara.
- 1952. szeptember 1.** Újra letartóztatják Balogh Edgárt.
– Meghal Rangetz József, a Román Munkáspárt Központi Vezetősége Politikai Irodájának póttagja, háború előtti aradi „illegalista”.
- 1952. szeptember 6.** Eltávolítják a Bolyai Tudományegyetemről Jakó Zsigmondot és Szabó T. Attilát. (1954-ben visszaveszik őket.)
– A marosvásárhelyi Vörös Zászló szerint: „A M.A.T. [Magyar Autonóm Tartomány] megteremtése fokozza és még élesebbé teszi a nacionalizmus elleni harcot. Az ellenség[...] az együttlakó nemzetiségek soraiban[...] elszigetelő törekvéseket, kulturális elkülönülésre irányuló hajlamokat táplál...”
- 1952. szeptember 11.** Eltávolítják a Bolyai Tudományegyetemről Benkő Samut, B. Nagy Margitot, Hajós Józsefet, Csehi Gyulát, Tordai Zádort, Nagy István rektort. (Nagynak Bányai László lesz az utóda.) ← 1949. február 14.
- 1952. szeptember 12.** A Romániai Magyar Szó „eldugott” hírben közli, hogy Ana Paukert felmentették a minisztertanácsi alelnöki tisztségéből. ← 1952. június 5.
- 1952. szeptember 24.** Elfogadják az új alkotmányt (mely az 1936-os szovjet alkotmány román adaptációja). A sajtó már az elfogadása előtt is úgy ír róla, mintha az már elfogadott volna.
- 1952. szeptember 27.** Megjelenik a 331/1952 sz. törvény az ország új gazdasági-adminisztratív beosztásáról. A tartományok száma 28-ról 18-ra csökken. Az új alkotmány 19-21. szakasza szerint a Székelyföld jó részén megalakítják a Magyar Autonóm Tartományt. (Csík, Erdőszentgyörgy, Gyergyószentmiklós, Maroshévíz, Marosvásárhely, Szászrégen, Sepsiszentgyörgy, Kézdivásárhely és Székelyudvarhely rajonokkal, Marosvásárhely székhellyel.) A tartományban él a romániai magyar kisebbség egyharmada, 539.669 fő, összlakossága 740.381 fő. Az alkotmány 21. szakasza egy Szabályzatot ígér, melyet a Magyar Autonóm Tartomány néptanácsa fog kidolgozni, és a

- nemzetgyűlés elé terjeszteni, de erre sosem került sor. A Román Munkáspárt tartományi titkára: Csupor Lajos.
- 1952. november 1.** A minisztertanács azokban a rajonokban, ahol kisebb mennyiséget takarítottak be a vártnál, mezőgazdasági adók csökkentését határozza el. A Székelyföld kimarad az adócsökkentésből.
- 1952. november 25.** Bukarestben értekezetet tartanak a vallásfelekezetek képviselőinek részvételével, melyen részt vesz Adorján Károly gyulafehérvári püspöki helytartó is. Az egyházi képviselők „hűségnyilatkozatot” tesznek a „Román Munkáspárt és a nép” mellett. ← 1949. június 23-24.
- 1952. november 30.** Nagy nemzetgyűlési választásokat tartanak. Az eddigi 39 magyar képviselő (30 a Magyar Népi Szövetség, 9 a Román Munkáspárt listáján jutott be) helyett most csak 33 magyar képviselő jutott be a Nagy Nemzetgyűlésbe.) A Magyar Autonóm Tartományból például 14, Sztálin tartományból 3 magyar képviselő.
- 1952. december 6.** A jilavai börtönben meghal Scheffler János szatmári püspök. ← 1952. február 22.
- 1952. december 28-31.** Másodszor is letartóztatják Szabó Zoltánt, Dobri Jánost, Nagy Sándor Zoltánt.
- 1953. január 4.** A Romániai Magyar Szó-ban megjelenik Mogyorós Sándor cikke: „Öt év a Román Népköztársaság kikiáltása óta.” Ebben azt írja, hogy: „Népünk legjelentősebb vívmánya a nemzeti kérdés megoldása Lenin és Sztálin tanításának szellemében.”
- 1953. január 9.** Kiszabadul Kiss Elek unitárius püspök közbenjárására a Duna-Fekete-tenger csatornai építőtáborból Nagy Géza. ← 1952. február 22.
- 1953. január 22-24.** A választások után első ülészakára összeül a Nagy Nemzetgyűlés. Az új kabinetből hiányzik a nemzetiségügyi alminiszter. (Már az új alkotmányban sem szerepel.) A kabinetben két magyar származású miniszter van: Mátyás Jenő szénipari miniszter, és Szenkovits Sándor könnyűipari miniszter.
- 1953. január 25.** Felavatják a Magyar Autonóm Tartomány 107. kollektív gazdaságát Hármásfaluban.
- 1953. január 29.** Az „Igazság”-ban Gheorghe Gheorghiu-Dej bejelenti, hogy Romániában megoldották a nemzetiségi kérdést.
– A 2. sz. költségvetési törvény szerint a Magyar Autonóm Tartomány bevétele: 55.968.200 lej, kiadása: 183.441.200 lej.
- 1953. február 3.** Máramaroszigeten 81 évesen meghal a börtönben Iuliu Maniu. (A hírt csak 1956 októberében hozzák nyilvánosságra.) ← 1947. november 11.
- 1953. február 4.** Ismét letartóztatják Bustya Endrét és a hónap folyamán egyszerre hallgatják ki Balogh Edgárral, Jordáky Lajossal és Demeter Jánossal. (Az eredeti koncepció szerint egy nagyszabású Népi Szövetségi perben Bustya képviselte volna az „ifjúsági vonalat”.)
- 1953. február 24.** A marosvásárhelyi Vörös Zászló tudósítása szerint Kovásznán: „soviniszta, nacionalista elemek” külön kollektív gazdaságot akartak létrehozni a többségében románok-lakta Vajnafalván (Kovászna mellett, Háromszék megye), kilépve az eddigi közös gazdaságból.
- 1953. március 6.** Sztálin halála miatt országos gyászt rendelnek el. Kolozsváron két nyelven hangzanak el a gyászbeszédok.
- 1953. március 19.** Megszűnik az Ifjúmunkás.
- 1953. április 1.** Megszűnik a Romániai Magyar Szó, a Magyar Népi Szövetség központi napilapja. Helyette megjelenik az „Előre”, a „Román Népköztársaság Néptanácsainak lapja”. Főszerkesztője ennek is Robotos Imre lesz.
- 1953. tavaszán** a Román Munkáspárt központi vezetése részéről Petre Borila, Goldberger Miklós, Szenkovits Sándor, Mogyorós Sándor, valamint a Magyar Népi Szövetség részéről Bányai László, Juhász Lajos, Czikó Lőrinc és Czikó Nándor közös megbeszélést tartanak, mely után „kibővített tömeggyűlésen” bejelentik az MNSz megszűnését. (A bukaresti MNSz székházából pártiskolát szerveznek. Több korabeli forrás szerint központi pártutasításra az eddigi MNSz-aktivisták gyűléseket szerveznek a helyi MNSz-tagok számára, ahol „megmagyarázzák” a tagságnak, hogy miért nincs már szükség az MNSz-re.)

Felhasznált irodalom:

- Balás Gábor: Románia kisebbségeket érintő jogszabályai 1944. augusztus 23-tól 1968. december 31-ig. H. é. n., gépelt kézirat 41. (JATE Társadalomelméleti és Kortörténeti Gyűjtemény 2804.)
- P. Bálint Szalvátor OFM: Az erdélyi ferencesek meghurcoltatása a marxista korban H. é. n., gépelt kézirat, 6. (JATE Társadalomelméleti és Kortörténeti Gyűjtemény, 4618.)
- Balogh Edgár: Férfimunka. Magvető. Bp. 1986. 417.
- Balogh Edgár: Szolgálatban. Kriterion. Bukarest. 1978. 382.
- Balogh Edgár, szerk.: Romániai magyar irodalmi lexikon I-II.kötet. Kriterion. Bukarest. 1981., 1991. 685. o.
- Balogh Sándor: A Groza-kormány nemzetiségi politikájának történetéből. 1945–1946. In.: Tanulmányok Erdély történetéből. Szerk.: Rácz István. Csokonai. Debrecen 1988. 181–194.
- Barabás Béla–Diószegi László–Enyedi Sándor–Sebők László–R. Süle Andrea: Hetven év. (A romániai magyarság története 1919-1989.) Magyarságkutató Intézet. Budapest. 1990. 157.
- Beke György: Sorsváltás Erdélyben 1944-ben. Szabadság (Kolozsvár) 1990 október 16.–november 23.
- Benkő Samu: Az Erdélyi Tudományos Intézet. Valóság 1992. 4. sz. 12.
- Benkő Samu: Nagy Géza a literátor és művelődésünk mindenese. Erdélyi Múzeum-Egyesület. Kolozsvár, 1991. 32.
- Bojan, Pavel: Forgatagban. Albatrosz. Bucuresti. 1988. 399.
- Buzatu, Gh.: România cu si fara Antonescu. (Documente, studii, relatari si comentarii) Editura Moldova. Iasi. 1990. 388.
- Csatári Dániel: Forgószélben (Magyar-román viszony 1944–1945.) Akadémia. Budapest. 1968. 492.
- Csőgör Lajos: Emlékezés és dokumentumok a kolozsvári Magyar Egyetem szervezéséről. Kolozsvár-Budapest, 1985., gépelt kézirat, 88. (JATE Társadalomelméleti és Kortörténeti Gyűjtemény, 2792.)
- Interjú Csőgör Lajossal (Készítette Tóth Pál Péter) Bp., 1988., gépelt interjú ('56-os Intézet, Oral History Archivum)
- Demeter János: Nemzetiségi törvényhozás Romániában II. rész: 1941–1986. H. é. n., 102. gépelt kézirat (JATE Társadalomelméleti és Kortörténeti Gyűjtemény 2965.)
- Demeter János: Századunk sodrában. Kriterion. Bukarest. 1975. 355.
- Diplomáciai iratok a magyar-román kapcsolatokról és a romániai magyar kisebbség helyzetéről. I. köt. 1945–1947. Magyar Külügyi Intézet. Megjelenés előtt.
- Domokos Pál Péter: Rendületlenül... (Márton Áron Erdély püspöke) Eötvös. Budapest. 1989. 306.
- Egy erdélyi (Románia) magyar nemzetiségi felsőoktatási intézet sorsának története dokumentumokban. Marosvásárhely, 1988., gépelt kézirat 71. (JATE Társadalomelméleti és Kortörténeti Gyűjtemény, 2434.)
- Enyedi Sándor: Küzdelem és remény. (A romániai magyar oktatás helyzete 1945-ben.) Budapest. 1989. február. Gépelt kézirat. 40. (JATE Társadalomelméleti és Kortörténeti Gyűjtemény, 3113.)
- Enyedi Sándor: Öt év a kétszázból. (A Kolozsvári Magyar Színház története 1944 és 1949 között.) Magyarságkutató Intézet. Budapest. 1991. 219.
- Enyedi Sándor: Egy nemzetiségi szerv sorsa a múlt időben. Európai Idő, (Sepsiszentgyörgy) 1990/33–41. sz.)
- Frunza, Victor: Istoria stalinismului în România. Editura Humanitas. Bucuresti, 1990. 587.
- Fülöp Mihály: Románia politikátörténete. Magyar Külügyi Intézet, gépelt kézirat, 1989. 148. (JATE Társadalomelméleti és Kortörténeti Gyűjtemény, 2880.)
- Giurescu, Constantin, sed.: Istoria României în date. Editura Enciclopedia. Bucuresti, 1971. 467.

- Hunya Gábor–Réti Tamás–R. Süle Andrea–Tóth László: Románia 1944-1990. (Gazdaság és politikatörténet) Medvetánc-Atlantisz. Budapest. 1988. 323.
- Ionescu, Ghița: Communism in Rumania 1944-1962. Oxford University Press. London–New York–Toronto. 1964. 378.
- Jakab Sándor (Ottó) visszaemlékezése Gépelt interjú H. n. (Bp.) 1986. ('56-os Intézet, Oral History Archivum) 112.
- Jenei Dezső: Egy emlékkönyv margójára... („Kiegészítés” az „Institutul Politehnic Cluj-Napoca 1948-1978.” c. kötethez.) Gépelt kézirat Kolozsvár. 1979. május 20. 18. A szerző tulajdonában
- Katona Szabó István: A nagy remények kora. (Erdélyi demokrácia 1944-1948.) I-II. Magvető. Bp. 1990. 612, 348.
- King, Robert: A History of the Romanian Communist Party Stanford University Press. Stanford, California. 1980. 190.
- Kogelfranz, Siegfried : Jalta öröksége. AB Független kiadó Bp. 1987. 215.
- A kolozsvári Magyar Egyetem 1945-ben. Magyarságkutató Intézet Bp. 1990. 174.
- Kuszálík Péter: Romániai magyar időszak kiadványok 1945 után. Gépelt kézirat. Marosvásárhely, 1992. A szerző tulajdonában. 17.
- Lakatos István: A Romániai Szociáldemokrata Párt története, I–II. Kézirat. Kolozsvár. É. n. 403. (Teleki László Alapítvány, Könyvtár és Dokumentációs Szolgálat)
- Lipcsey Ildikó: CASBI: az Ellenséges Vagyonokat Kezelő és Felügyelő Pénztár működése Romániában. (1945–1948) Regio, 1992. 2. sz.
- Lipcsey Ildikó: Erdélyi autonómiák. A szerző kiadása Bp. 1990. 79.
- Lipcsey Ildikó, gyűjtötte: Kurkó Gyárfás emlékére. Kossuth. Bp. 1987. 237.
- Lipcsey Ildikó: A Maniu-gárda. Kritika 1989. 10. sz. 4.
- Lipcsey Ildikó: A Román Kommunista Párt nemzetiségi politikája és a Magyar Népi Szövetség 1944-1953. kandidátusi értekezés Bp. 1988. 330. (JATE Társadalomelméleti és Kortörténeti Gyűjtemény, 2883.)
- Lista nominala cu aratarea gruparii politice, profesiunii, starii, civile si domiciliului domnilor deputati, alesi în alegerile din 19 noiembrie 1946. Bucuresti, 1946. (JATE Társadalomelméleti és Kortörténeti Gyűjtemény, 3090.)
- „Vallani, egyre vallani” (Méliusz Józseffel beszélget Molnár Gusztáv) Tiszatáj 1982. 6. sz.
- Nagy Miklós: Magyar-román kapcsolatok 1945-1948. Bölcsészdoktori értekezés Bp. 1987. 329. (JATE Társadalomelméleti és Kortörténeti Gyűjtemény, 2802.)
- A nemzetiségek egyenjogúsításának útján (Joó Rudolf beszélgetése Demeter Jánossal.) Kossuth. Bp. 1983. 143.
- A nemzetiségi politika három éve a demokratikus Romániában. A Nemzetiségi Minisztérium kiadása Bukarest, 1948. 34.
- Az 1944. őszi háborúellenes mozgalomról (Pomogáts Béla beszélgetése Vita Sándorral.) Tiszatáj. 1981. 10. sz.
- Réti Tamás: A román tervgazdaság kialakulása 1944–1953. I. rész: 1944–1949. Gépelt kézirat Bp. 1986. 205. (JATE Társadalomelméleti és Kortörténeti Gyűjtemény, 2898.)
- Román Fehérkönyv H. é. n. (Bp. 1946) (JATE Társadalomelméleti és Kortörténeti Gyűjtemény, 3165.)
- A romániai magyar főiskolai oktatás. Jelenlét kiadása. H. n. (Kolozsvár) É. n. (1990.) 41.
- Szenczei László: A magyar-román kérdés. Officina. Bp. É. n. (1946) 199.
- Szöke János: Márton Áron. A szerző kiadása. Tirol 1988.
- Tibori Szabó Zoltán: Teleki Béla erdélyisége. NIS Könyvkiadó, Erdélyi Kiskönyvtár. Kolozsvár. 1994. 66.
- Tóth Kálmán–Gábor Dénes, összeállította: Romániai magyar könyvkiadás 1944-1949. Erdélyi Múzeum-Egyesület. Kolozsvár. 1992. 151.
- Tóth Sándor: Jelentés Erdélyből II. Magyar Füzetek Könyvei 13. Párizs, 1989. 191.
- Tökés István: A romániai magyar református egyház élete 1944–1989. Magyarságkutató Intézet. Bp. 1990. 463.
- Töttösy Istvánné: A Magyar Népi Szövetség története (1944–1953) Bölcsészdoktori értekezés Bp. 1984. 721. (JATE Társadalomelméleti és Kortörténeti Gyűjtemény, 2801-3.)
- Unghváry Sándor: Kolozsvári krónika. Gépelt kézirat. H. é. n. A szerző tulajdonában. 51.
- A Vatikán romániai ügynökeinek kempere. Szikra. Bp. 1952. 90.

Felhasznált folyóiratok

1. Előre	10. Szabadság
2. Erdély (EKE)	11. Szabad Szó
3. Erdély	12. Romániai Magyar Szó
4. Fáklya	13. Szabad Szó
5. Falvak Népe	14. Szövetkezés
6. Igazság	15. Szövetkezeti Értesítő
7. Jövő	16. Új Élet
8. Népakarat	17. Útunk
9. Népi Egység	18. Világosság

1944 szeptember–1953 március között megjelent romániai magyar folyóiratok

- Arad:** Jövő (1945. április 29.–1951. január 3-tól Vörös lobogó -); Szabadság (1945-1947?);
- Brassó:** Népi Egység (1944. október 22.–1948. március 1.); Vörös Zászló (1951-1952)
- Bukarest:** A Békeharcbizottságok Közlönye (1950. -); Bukaresti Népsport (1949. február 24.–1949. május 1. 1949. június 4-től Népsport–1951. november?); Ifjómunkás (1948. március -); Könyvtárosok Tájékoztatója (1950. augusztus–1953 február); Művelődési Útmutató (1948. július -); Romániai Magyar Szó (1947. szeptember 2., 1953 április 1-től Előre); Szakszervezeti Élet (1946. január–1953. március 27.); Szövetkezeti Újság (1949. szeptember–1953. március?); Tanügyi Közlöny (1948. április 20.–1949. márc.?, 1950-től Tanügyi Újság);
- Kolozsvár:** A Hírnök (- 1947?); Derű (1945. október 14 -1945?); Dolgozó Nő (1945. március 8. -); Egység (1946. május 9.–1949. március-tól Új Út–1953. március 20.); Erdély (1944. december 4.–1948. február 2.); Erdély (EKE) (-1948. június), Erdélyi Múzeum (- 1947), Erdélyi Gazda (- 1945. április 20.); Erdélyi Szikra (1945. május 20-tól Igazság -); Falvak Népe (1945. november 18., 1952. július 15-től Falvak Dolgozó Népe, Bukarest -); Ifjómunkás (1948. március -); Katholikus Világ (- 1947?); Képes Újság (1945. május -1946?); Keresztény Magvető; Kisiparosok Lapja (1946-1952?); Művelődési Útmutató (1948-); Népvédelem (1946-1947?); Református Szemle; Szakszervezet (1945. január–1946. szeptember?); Szövetkezeti Értesítő (- 1948. május); Útunk (1946. június 22. -); Világosság (1944. október 18.–1952. április 10.);
- Máramarossziget:** Máramarosi Nép (1945–1947?);
- Marosvásárhely:** Értesítő (1945. július 10.–december 1.); Szabad Szó (1944. november 4., 1948. augusztus 12-től Népujság, 1951. április 5-től Előre, 1952. augusztus 5-től Vörös Zászló); Szövetkezés (1946. szeptember 15.–1949. június 15., 1946 előtt Nagyenyeden);
- Nagybánya:** Demokrata Egység, Egység (1944?–1947. június 23?); Dolgozó Bányavidék (1947. október 5.–1948. október?); Igazság (az 1945/24. sz.-től: Népközösségi Tudósító (1947–1948?));
- Nagykároly:** Szabadság (1945. május–1948. február 14., 1950. november 19.–1952?);
- Nagyszalonta:** Népszabadság (1944? -1947. február 1.);
- Nagyvárad:** Fáklya (1946. augusztus 11. -); Magyar Nép (1946. október 31.–1946. december 23.); Népakarat (1945. szeptember–1948. február 3.); Szabad Nép (?–1945?) Új Élet (1945. január 16.–1948. július 15.);
- Sepsiszentgyörgy:** Dolgozók Szava (1944. november–1945. február 12., február 19-től Szabadság–1945. április?); Új Székely Nép (1946);

Szászrégen: Egyenlőség–Egalitatea (1944. november 19.–1945. augusztus 9.)
Szatmárnémeti: Deportált Híradó (1945. július 8.–október?); Dolgozó Nép (1948. május? -); Egyenlőség (1946. október 9. -december 9.); Előre (1946. február–1947. május?); Híradó (1944. október–1945. május 8.); Szabad Élet (1945-1948?), Új Élet (1945. május 9.–1945?);
Székelyudvarhely: Szabadság (1944. október–1951. október 27.);
Temesvár: Bánáti Híradó (1945. február 21-től Népszabadság–1945?); Bánáti Népsport (1947. április 28 -június 2.); Bánsági Írás (1949. augusztus 23–1953.); A Hét (1945. január 28–1945. július 9.); Szabad Szó (1944. november 1.-);
Zilah: Szabadság (1948. március 18.–1950. november 12.)

Forrás: <http://primus.arts.u-szeged.hu/doktar/texts/limes.html>